

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

245. 1. 9. Zprávy; Turek:Církev v Mozambiku; Hrbata: Biblická katechesa
246. 2. 9. " Škarvada: Meditace na kněžskou sobotu
247. 3. 9. Poselství sv.Otce mládeži; Zvěřina: Jaroslav Kojzar
248. 4. 9. Koláček:Sv.Otec v Turinu; Kolář:Nad jedním pozváním sv.Otce
249. 5. 9. Zprávy; Říha:Bůh Ježíše Krista, Boží bytnost
250. 6. 9. " S. Elisabetta: Síla žehnání
251. 7. 9. " Hlavní promluva sv.Otce při gen. audienci
252. 8. 9. " Situace v Zimbabwe; situace v Barmě
253. 9. 9. " Špidlík: Nevyléčitelné dítě
254. 10. 9. Přípravy na přivítání v Harare; odlet sv.Otce z Říma; Zvěřina: Demonstrace a manifestace
255. 11. 9. Interview sv.Otce v letadle; zásvětná modlitba v Harare; homilie v Harare
256. 12. 9. Sv.Otec v Zimbabwe; ekumenické setkání a promluva ke kněžím v Bulawayo; zpravodajství P. Salva
257. 13. 9. Zpravodajství p. Giorgianniho; P. Joseph Gérard
258. 14. 9. Sv.Otec v Johannesburgu; zprávy; Benda: Výzva z Bratislavы
259. 15. 9. Homilie při mši sv. v Lesothu; zpravodajství p.Cocca
260. 16. 9. Sv.Otec ve Swazilandu; zpravodajství p. Moreaua; A. Navrátil odsouzen; Strach dnešního člověka
261. 17. 9. Homilie sv.Otce v Beiře ; Anežko naše, Anežko česká
262. 18. 9. Zpravodajství P.Salva; zásvětná modlitba v Maputo; pouť hnutí Equipe Notre Dame do Lurd
263. 19. 9. Zprávy;návrat s.Otce; Říha: Bůh Ježíše Krista, IV.
264. 20. 9. " ; blah. M.A. Pro, TJ. dopis z Československa
265. 21. 9. " ; Hlavní promluva sv.Otce při gen.audienci; sdělení Vonsu: A. Navrátil
266. 22. 9. Zprávy; sdělení Vonsu; Hrbata: biblická katecheze.P.Junípro Serra
267. 23. 9. " Špidlík: Boj o život ; sdělení Vonsu
268. 24. 9. " Pořad pro mládež: K.Simandl: Spektrum
269. 25. 9. " Angelus sv.Otce; oběžník pražského arcibiskupství
270. 26. 9. " Skalický: recenze knihy V.Granata /dogmatika/; sdělení Vonsu
271. 27. 9. " S. Elisabetta: Láska nemůže nikde chybět
272. 28. 9. " Hlavní promluva sv.Otce při gen. audienci
273. 29. 9. " Zvěřina: Maria ve Starém zákoně; Hrbata:Bibli.katechě ZE
274. " Proč nemá Olomouc arcidiecézního správce
274. 30. 9. " Škarvada: Meditace pro kněžskou sobotu

51 SET 1988

Castelgandolfo: Dnes ve čtvrtek bylo za přítomnosti sv. Otce vyhlášeno 13 dekretů, týkajících se stejného počtu nových blahosla-vených. Byly uznány zázraky, které se udály na přímluvy těchto no-vých světců: sicilského arcibiskupa a kard.^{Josefa} Benedikta Dusmeta, pie-montského kněze Františka Faè, polského kněze Honoráta z Biala Pod-laska, holandského pasionisty Karla od sv. Ondřeje, americké řehol-nice Kateřiny Marie Drexelové, polské řeholnice Marie od Krista dobrého pastýře, španělské laičky Josefiny Naval Girbes. Byla rovněž uznána mučednická smrt Božích služebnic Anežky Fila a Lucie Kham-bang, spolu s nimi 4 laických družek a katechisty Sifonga Anfithaka; všichni zahynuli r. 1940 v Thajsku; zbývajících 5 dekretů se týká hrdinských ctností těchto světic: Marie Františky od Ježíše z Uru-guaye, zakladatelky Kapucínek matky Rubatto, španělské sestry Naza-rie Ignacie March Mesa zakladatelky tzv. Ukřižovaných misionárek církve, řecké sestry Kláry Bosatta z Itálie, italské řeholnice Magdaleny Kateřiny Morano a konečně německé sestry Marie Eutimie Uffingové.

Spojené národy: V newyorském sídle Spojených národů se bude konat 13. září studijní seminář o encyklice Jana Pavla II. "Solli-citudo rei socialis". Během semináře kard. Etchegaray, předseda Pa-pežské komise "Spravedlnost a mír" úředně předloží tuto encykliku diplomatům, různým orgánům a agenturám této organizace. Semináři bu-de předsedat pan Aguilar, venezuelský vyslanec a předseda hospodář-sko-sociální rady Spojených národů.

Moçambique: Katolické církvi byl vrácen nejdůležitější místní seminář v Amatangas. Podle vládního ujištění budou církvi brzy vrá-ceny i tři kaple, na důkaz lepšících se vztahů mezi církví a státem.

Belgie: V sobotu a v neděli 10. a 11. září proběhne ve vlá-mské vesnici Watou poblíže francouzských hranic třetí mezinárodní festival gregoriánského chorálu. Již předloni navštívilo tento festi-val několik tisíc posluchačů. Letos na něm předvedou své umění sbor Westminsterské katedrály, sbory z Paříže, Londýna a jiné. Zároveň bude uspořádáno i dvoudenní studijní symposium. Tento festival ne-chce být jen serií koncertů, nýbrž počnětem k novému rozkvětu gregoriánského chorálu v církvi.

Církev v Mozambiku

1 SET. 1988

Jednou ze zemí, které sv. Otec navštíví během své nastávající apoštelské cesty do Afriky, je bývalá portugalská kolonie Mozambik, nyní republika se socialistickým zřízením, ale také s velmi silnou partyzánskou protivládní organicí. Její celková rozloha obnáší 799.380 km², tj. asi jako Itálie a Španělsko dohromady. Podnebí je celkem snesitelné, hlavním bohatstvím je zemědělství, pěstování průmyslových plodin /hlavně bavlna, kopra, dřevo/ a těžba nerostů. Obyvatelstva patří většinou k černošské etnii Bantu, ale jsou tu i menšiny míšenců, Indů, Číňanů a zbylých Portugalců.

Na březích Mozambiku přistál poprvé Vasco da Gama v r. 1498. V r. 1541 tu ztrávil asi 5 měsíců i sv. František Xaverský na své cestě do Indie. V r. 1936 zde bylo již asi 40.000 katolíků a 45 misionářů. Obojí však mohlo být mnohem více, kdyby bývala koncem 18. stol. Pombalova proticírkevní vláda v Portugalsku prakticky nezničila již tehdy rozkvétající misie. První demorodý kněz byl vysvěcen až r. 1953. Je jím páter Dos Santos z řádu sv. Františka, dnes arcibiskup v Maputo a první mozaický kardinál.

V současné době je Mozambik zmítán partyzánskou, přesněji řečeno občanskou válkou. Vnucená marxistická revoluce neměla velký úspěch a silné partyzánské hnutí jako je Renamo by se jistě nemohlo tak dlouho udržet bez lidové podpory. Zatím si tato krvavá válka vyžádala přes milion obětí na životech a přes 900.000 Mozaickanů uteklo před jejími hrázemi do sousedních států. 3 a půl milionu obyvatel je ohroženo hladem. Marxistický režim, jakmile se chopil moci zkonfiskeval církvi všechna její učiliště a ošetřovny. Dnes zákony např. dovolují křest až v 18. roce věku, ale mnoho věřících totiž nařízení obchází. Skoro 2/3 původních cizích misionářů opustili zemi, ale někteří se sem v minulých letech opět vrátili. Kromě toho byli též někteří misionáři a sestry uneseni a nebo dokonce zabiti. V posledních letech se vláda na církev znova usmívá. Hlavním důvodem tohoto obratu je rostoucí nespokojenost v zemi, kde, nespravedlnosti a rosooci tlak ze strany partyzánu. Došlo již k setkáním biskupů s vládními představiteli. Z toho vyplývá, že i sama vláda uznává že církev podstatně přispívá k dobru země a národa a že její oslabování by neprospelo ani režimu.

Podle Papežské statistické ročenky z r. 1986 v Mozambiku žilo počátkem minulého roku 1,882.000 katolíků z celkového počtu 14,170.000 obyvatelstva. Počítalo se o ně celkem 272 kněží /23 diecézích a 249 řeholních/ za pomocí 514 sester a 15.590 katechistů. Katolíků je zatím stále méně než moslimů /asi 3 miliony/ ale o 50% více než křesťanů jiných vyznání. Proto biskupové v současné době věnují pozornost hlavně tzv. inkultuaci katolické víry.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

F1 SET 1988

1335

H: Jak jsme si už dříve řekli, jednotlivec neplatil ve starém Izraeli za důležitého nositele zaslíbení a Boží umluvy byl kmen, kmenový svaz a později národ. Teprve v době soudců máme i zprávy o poutích jednotlivců a rodin. Jako prosila a děkovala Chana /Hana/ v Silo /1 Sam 1,1-7;2,1-10/, tak se modlili jistě i jiní jednotlivci. Osobní postoj zbožnosti a dobroty přivedl např. pohanskou Moabitku Rút ¹³ do dějin spásy /Rút 1,13 n/.

S: Na začátku dnešního hovoru jsem řekla, že se setkávám v době Soudců a prvních králů i s odpornou krutostí klatby a pogromů. Vím, že ²⁰33 je mi už jednou dal k této otázce odpověď, ale mohl byste to ještě ne- jak shrnout při poznámkách k době soudců?

H: Poznamenal bych k tomu, co jsme si o tom už řekli, ještě toto: Válečný tehdejší zvyk k latby /chérem/ je dnes pro nás otřesnou hrůzou, popsanou především v 6.a7.kapitole knihy Jozue, ale i v 1 Sam 15 za Samuela a Saula. Poukazy, že leckteré údaje knihy Soudců jsou legendární, jsou sice správné, ale mají omezenou platnost. A jiná domněnka, že možná teorie pogromové klatby si vymyslili Deuteronomisté pro etiologické vysvětlení, že původní Kananejci dějinně zmizeli, nedovede poprít, že se skutečně udála aspoň některá klatbná vyhubení obyvatel Kanaánu. Na vysvětlení je třeba spíše říci, že nesmíme měřit dějinný zjev před více než 3.000 roky dle dnešní etiky. To sice není omluvou pro tehdejší hrůzný postoj, stejně jako nemůžeme omluvit bláznovství, které zavinilo ve středověku kruté ničení čarodějnic: ^{18. VIII. 88} z e však c h á p a t v z n i k takového zrůdného jednání z neosvíceného porozumění víry v době dějinných zmatků a k tomu krajního národního ohrožení Izraele, kdy šlo doslově o bytí a nebytí. Jen tak chápou vznik pověrčivé a fanatické představy, že Boží záslib Kanaánu jako vlasti dřívějších patriarchů pro Izraelity v 13. století platí i pro nelidský kruté metody vyhlazení. Podobně pověrčivé a fanaticky věřil soudce Jiftach, že platí i jeho jeden nepromyšlený a v provedení nemravný slib Bohu, /Sdc 11,34-40/, že tedy musí zabít svou dospělou dceru pro tento slib.

/4/ZÁŽITKY IZRAELITŮ S BOHEM NA ZAČÁTKU KRÁLOVSKÉ DOBY /kol.1020 až 932/

S: Co se změnilo, Otče, v náboženském životě Božího lidu po nastolení královské dynastie v Izraeli?

H: Je zajímavé pozorovat, že každá nová epocha v dějinách Izraele má jednu silnou osobnost, která usnadnila či silně ovlivnila změny na přelomu časů. V předešlém úseku to byla osobnost Jozuova; nyní je to významná postava Samuelova, která se nejprve bránila vzniku dynastie, potom však uznala její národní nutnost pro jednotnou obranu lidu proti mocným nepřátelům, a nakonec dokonce zamýšlela vytvořit tuto dynasti ze synů vlastní rodiny. Samuel nakonec poznal Boží vůli ze zjevení, aby pomazal za krále Bohem označené muže /Saula a Davida/ a nechal je potvrdit ve shromáždění lidu. Přitom nejsou biblická líčení, jak k obojímu došlo, dějinně vyrovnaná ani u Saula /jinak to má 1 Sam 10,17-27, jinak 1 Sam 11/, ani u Davida /jinak 1 Sam 17, jinak 1 Sam 16/. Vidíme z toho, že to ani pozdější redaktory nerušilo a nezajímalo, protože jim šlo o poselství, nikoliv o dějinně přesný průběh. To platí i pro nás.

S: Samuel tedy umožnil svým vlivem plynulý a pokojný přechod z doby soudců do doby králů. Jaké bylo tehdy postavení krále v Božím zjevení, v bohoslužbě a v poměru ke kněžím i k prorokům?

H: Vidíme v době královské tři věcně i osobně různé úřady v Izraeli. Dám Ti ve zkratce přehledy o úřadu krále, proroků a kněží.

a/ Král platil za hlavního zástupce Božího Ducha podobně jako to byli dříve soudcové: tito však měli Boží poslání jen dočasně, hlavně v době národního ohrožení; král naproti tomu trvale. Král tím byl posvá-

Od nařeho dopisnáče je řečeno tomu Václavu Slávku

SSSR: V Estonské sovětské republice již delší dobu kvásí a vyhraňují se národnostní požadavky, které působí místním i moskevským ústředním úřadům starosti, poněvadž jejich konečným cílem je znevnabytí nezávislosti. Úřady sice schválily tzv. "Lidovou frontu pro přestrojku", která již má asi 70.000 členů, ale vidí jen nepohodlnou novou alternativu známé nehybnosti komunistické strany. Estonský komunistický ideolog Indrek Tome již varoval Moskvu před nebezpečím, kterému je vystavena komunistická burokracie, kdyby chtěla pokračovat své dosavadní statické hospodářské politice bez přihlížení k oprávněným zájmům a požadavkům estonského národa. Je např. známo, že přes 90% estonského průmyslu nemůže nic podniknout, dokud nepřijmou směrnice z Moskvy. V estonsku kromě toho v současné době vzniká tzv. "Mezinárodní ruské hnutí". Asi třetinu z celkového počtu půl milionu obyvatel Estonska tvoří Rusové kteří se sem přistěhovali od r. 1940. Spolu s novými liniemi přestrojky a glasnosti roste však i nevraživost Estoncům vůči těmto novým a nežádoucím přistěhovalcům. Místní obyvatelstvo jim dává stále zřetelněji najevo, že v nich vidí jen okupanty a že by se jich rádi zbavili. Zdejší Rusové většinou ani neznají estonsky a nedokázali splynout s touto zemí. Uvědomují si již i v Kremlu a v článcích "Pravdy" se začínají projevovat jejich obavy z tohoto nového nevítaného jevu.

Vatikán: Dnes v pátek v 15,50 odpoledne Jan Pavel II. odletěl zříma na třídenní pastorační návštěvu v severoitalském Turinu, kde přistál před 17. hodinou. Po přivítání na letišti odjel do místního Sportovního paláce, kde potom sloužil mše sv. spojenou s údílení svátosti biřmování mladým věřícím ze 17 piemontských diecézí. Po mše sv. odjel do baziliky Panny Marie Pomocnice křesťanů ve Valdecco kde je i mateřský dům salesiánské kongregace. Tamtéž pak uzavřel dnešní první den své návštěvy setkáním s místní mládeží, které v době kdy vysílání právě probíhá.

Castelgandolfo: Dnes v pátek dopoledne sv. Otec přijal v audienci dvě skupiny severoamerických biskupů, kteří konají ve Věčném městě kanonicou návštěvu "ad limina". V projevu podotkl, že poslání biskupů je zaměřeno jak na Boha tak i na člověka. Toto poslání bohužel stěžuje současný úpadek hlavních mravních hodnot, jako respektování lidského a rodinného života. Upozornil je rovněž, že brzy bude zveřejněn nový dokument o právech ženy.

2. října 1988

Sovětský svaz: Jak oznámilo italské dokumentační středisko "Russia cristiana", ve dnech 30. září až 2. října se bude konat v Moskvě seminář o současné situaci křesťanského hnutí v Sovětském svazu, který je v podstatě pokračováním oslav tisícího výročí pokřesťání Rusi. Podnět k němu vyšel od dvou kněží a tří laiků. Bude se na něm diskutovat o různých aktuálních náboženských otázkách, mezi jiným i o postavení osob uvězněných pro zábrany svědomí.

Nový Zéland: 24. srpna vyl vysvěcen první biskup patřící k místní původní domorodé skupině Maorů. Je jím 35letý Max Takuira Matthew Mariu. Po vysvěcení prohlásil, že bude pečovat o lepší pestavení maorské kultury v církvi. Dosud bylo vysvěceno 10 maorských kněží.

Anglie: Novým generálním tajemníkem Světové skautské organizace byl zvolen 48letý Švýcar Jacques Moreillon, až dosud generální ředitel Mezinárodního výboru Červeného kříže. Skautské hnutí má dnes asi 16 milionů členů na celém světě.

Spojené státy: Michigan je prvním státem, který postavil mimo zákon tzv. mateřství na objednávku, tj. zakázal řidičům aby přiváděli na svět děti, které pak přijmou za své po předběžné dohodě jiní manželé. Viníci mohou být nyní edseuzeni až na rok vězení a k pokutě 10.000 dolarů. Ještě přísnější tresty jsou stanoveny pro lékaře a advokáty, kteří v tomto směru přijmou úlohu prostředníků.

ústav pro studium
totalitních režimů

Mgr. Škarda

2. SET. 1988

RaVat

První pátek v září 1988

(8.33)

V tuto chvíli, kdy posloucháte naše vysílání, je Svatý Otec v Turíně, ve Valdokku, kolébce salesiánského díla. Mně bylo dopřáno tam být minulý týden s naší českou poutí, v úterý jsem předsedal koncelebrované mši svaté u hrábu svatého Dona Boska v basilice Panny Marie Pomocnice. A musím říci, že to byl pro nás všechny hluboký zážitek. Nevím, bylo-li to způsobeno tím, že jsem si cestou vlakem pročítal nové vydání starého, ale velmi podloženého a proto stále moderního životopisu Dona Boska, sepsaného panem děkanem Dokoupilem pod pseudonymem Alberti. Tentokrát na mne to setkání se zakladatelem salesiánů zapůsobilo opravdu velmi hluboce.

Když přijdete na Valdokko, ocitnete se vlastně v zemi zázraků. Sem přišel Don Bosko hledat kousek místa pro své kluky, zde zakoupil starou kůlnu od pana Pinardiho, odtud se jeho dílo začlo rozrůstat.

Kdo zná životopis svatého Jana Boska, mohl by říct: No ovšem, jemu se to žilo, když ho Pán Bůh vedl zvláštními sny a viděními, které mu ukazovaly budoucnost. - Ze ho Pán Bůh vedl mimořádným způsobem, že ho stále provázela pomoc Panny Marie, kterou uctíval jako Pomocnici křesťanů, to je všechno pravda, ale to ještě nijak nezmenšuje jeho zásluhy. Ta vidění jednak předpokládají naprostou otevřenosť a citlivost vůči Božímu hlasu. Na druhé straně však nevylučují, nýbrž spíše vyžadují to, co v případě Panny Marie nazývá Druhý vatikánský koncil "peregrinatio fidei", putování ve víře. I Panna Maria věděla, že její Syn byl počat z Ducha svatého a že se na něm naplní starozákonné proroctví. To však její víru neusnadňovalo, nýbrž na ní spíš kladlo větší nároky. Blahoslavená, která uvěřila, řekla jí svatá Alžběta. Ani pro Pannu Marii nebylo snadné uvěřit, že počne Syna, i když muže nepoznává. Ani pro ni nebylo lehké věřit, že to dítko, které pro naprostou chudobu musila položit do jeslí pro ovce, je Pán pánů a Král králů. Ani pro ni nebylo snadné věřit, že ten mladý tesař, který

2. října 1968

si vydělával živobytí prací svých rukou, je jednorozený Syn Boží. A pod křížem? Kterási modlitba východní liturgie říká, že na Kalvárii nesla Panna Maria ve svém srdci naději celé církve.

I Don Bosko musel putovat ve světle ale i v šeru takovéto velké, řekl bych přímo abrahamovské víry. Což to bylo jen tak, uvěřit, že se mu podaří stát se knězem, když doma chyběly nejen prostředky na studia nýbrž i porozumění jeho nejstaršího bratra? Don Bosko uměl opravdu doufat proti vší naději, ti, kdo četli jeho životopis se pamatujují, že ho dokonce považovali za blázna a chtěli zavést do ústavu pro choromyslné. Budeme mít kostely, domy, hřiště, předpovídali. Kolik víry musil mít, když ho přitom odevšad vyháněli. Ne, nepřeháním, když říkám, že tam v té bazilice, postavené tímto světcem, v těch blocích domů vybudovaných ještě za jeho života, se cítíte jako v zemi zázraků.

Jsou to zázraky víry, kterou jsme si tam přišli minulý týden i my vyprosit. Ona je totiž víra a víra. Pomodlit se Věřím v Boha není nijak nesnadné. Ale máme-li se podílet na tom blahoslavenství Panny Marie, která uvěřila, na té abrahamovské víře a naději Dona Boska, je nutné, aby chom to vše aplikovali na sebe. Abych uvěřil, že Bůh stvořil i mne ze své nekonečné lásky. Ze mi dal určité poslání a určitý úkol. Ze mě měl tak rád, že kvůli mně sem posal svého Syna, aby mě mohl oslovit lidským slovem a milovat lidským srdcem. Ze šel tak daleko, že si v eucharistii našel cestu až ke mně, ke mně osobně, do mého srdce. Ze celý můj život je v jeho rukou, že ho řídí jeho láska. Ze i vše obtížné, co na mne dolehne, je jen úkol, pozvání k účasti na jeho kříži...

Na tom Albertiho životopisu Dona Boska se mi líbí, že je tam i kapitola o jeho utrpení, nazvaná "Cestou křížovou". Co jen tento světec zkusil, od svých nepřátel, ale i od těch, od nichž by se toho byl nejméně nadál. On však přemáhal všechno svou vírou. "Což nemám pít kalich, který mi podává Otec," řekl Pán Ježíš v okamžiku, kdy ho přišel zradit jeden z jeho učedníků. Kalich, který mi podává Otec, tedy Boží láska. I Don Bosko viděl tuto lásku Otcovu za každým křížem. Proto tam na Valdokku, kde se ukazují i

2. října 1988

všechny možné světcovy fotografie, ho vidíte vždy s úsměvem na rtech. S úsměvem světce, který dovede nést i kříž s radostí.

Řekl jsem, že jsme si šli vyprosit k hrobu Dona Boska víru abrahamovskou, která je i vírou mariánskou a donboskovskou. Víru těch, kteří umějí důvěřovat a doufat. Utíkejte se k Panně Marii Pomocnici a uvidíte, co jsou zázraky, říkal Don Bosko. A on ty zázraky skutečně viděl, ten, kdo přijde do Valdokka, vidí jejich stopy ještě dnes. Pro nás Čechy je to nějak nesnadné mít takovouto víru, která přenáší hory a dožívá se událostí, které se zdají neuskutečnitelné. Spoléhat na Boží slovo. Věřit Boží lásce. Mít důvěru v tuto lásku i v situacích lidsky beznadějných. Don Bosko to dovedl. Neměli bychom prosit i my o tuto víru, která by nám dala účast na Mariině a Don Boskově blahoslavenství?

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

Poselství mládeži celého světa

1. "Pán mě poslal pro vás, chlapci a děvčata. Věřte mi, že co jsem, jsem zcela pro vás. Nemám jiný cíl než zajistit vám mravně, intelektuálně i fysicky výhodné postavení. Pro vás studuji, pracuji, žiji a pro vás jsem ochoten položit i život".

2. Tak mluvil před sto lety jeden piemontský kněz k mladým lidem jako jsme my. Byl to slib, který pak dodržel. Dnes tato slova se hluboce vztahují na nás, kteří jsme se tu, díky Boží prozřetelnosti, sešli na místech, která dosud vydávají svědectví o Donu Boskovi, který bez výhrad zasvětil svůj život mládeži.

3. Věříme, že tato slova dospějí k mládeži na celém světě. Věříme, že při této příležitosti všichni mladí lidé nám v duchu stojí po boku a že jsou solidární s námi, kteří je zastupujeme už tím, že jsme sem přišli z různých zemí.

4. Zosobňujeme tak dotazy, obavy, očekávání, problémy, naděje, usilovné snahy, nejistoty a sny velké části lidstva, tetiž té nejbezbrannější části, která dychtivě hledá do budoucnosti. My i vy, džazí přátele a vrstevníci, budeme zítřkem naší planety a v tomto ohledu budeme a budete mít hlavní a přímou zodpovědnost.

5. Právě proto co nejhlasitěji vyslovujeme jediný velký požadavek: vychovávejte nás k velkým všeobecným hodnotám.

6. Důtklivě se s ním obracíme na pastýře našich /místních/ církvi, na ty, kdo jsou povoláni, aby sloužili obecnému růstu a dobru v našich zemích, ^{na ty} ~~KXXXM~~, kdo jsou zodpovědní za výchovu a řídí hromadné sdělovací prostředky, na sociální, politické a odborářské pracovníky.

7. Znovu opakujeme: chceme být vychováváni k hodnotám, k těm, na kterých člověk vždy zakládal plný smysl svého života. Cítíme, jak se hýbou v našem svědomí a často je též, v důsledku nadšení či nezkušenosti vyjadřujeme jen neurčitě a zmateně.

8. Svoboda, společenství, pravda, spravedlnost, čestnost, bratrství, mír, důstojnost, kultura, solidarita, přímost. Jsou to city a otázky, které v nás přímo vybuchují a není proto třeba, abychom se jim učili. Zároveň však též pocitujeme, že je musíme lépe poznat jako hodnoty, na nichž lze stavět život a že je nutno všem umožnit jejich uplatňování a uskutečňování.

9. Taková je naše výzva: nelze zastavit a potlačit naši potřebu žít a radovat se, naši touhu po svobodě, po větším prostoru, naši potřebu navazovat přátelství a setkávat se s jinými.

10. Bohužel, příliš často nám naše sny přináší rozčarování; slyšíme jejich všeobecné a povrchní odsouzení a to v nás zabíjí hlučkou touhu žít. Příliš často se nám zdá, že se srážíme s kulturou, která chce uchovat jen několik málo věcí, které pokládá za své vymoženosti. Je to zvláštní a částečná kultura, která jak se zdá, dusí naše volání po důvěře a naději.

11. My, mladí lidé, chceme opakovat sami sobě, a bez okolků to říkáme i vám, naši přátelé a vrstevníci, že taková budoucnost se nám nelíbí. Chceme, aby si všichni uvědomili, že v sobě nehodláme pěstovat takovou mdlou mentalitu, která už v ~~sebe~~ nemá snu a naděje.

12. Nechceme se nedůvěřivě zavírat sami do sebe, jako ti, kdo falešně otupují své svědomí v oáze blahožit a jsou hluší k neusálym výzvam, s nimiž se na nás obrací život. Nechceme vidět jen vyřešené problámy, aniž bychom byli povoláni přispívat k jejich řešení vlastní odpovědností a prací.

13. Věříme, že svět je dům pro všechny, kde každý najde pohostinství. Nepřijímáme přelud pohodlného života bez závazků, jakoby štěstí mělo být vyhrazeno jen pro nás; největší neštěstí, jaké nás může potkat spočívá v tom, že nebudeme nikomu užiteční a když si nakonec budeme musit přiznat, že náš život k ničemu nevedl.

14. Chceme být využitek, kde se buduje budoucnost světa: máme na to právo a je to naše povinnost.

15. Všem výchovným ústavům říkáme: počítejte s námi mladými lidmi, pokud z nás chcete udělat spolubudovatele lidštějšího světa.

16. Přátelé a naši vrstevníci na celém světě, právě s ~~radou~~, kteří dnes nic neznamenají, chceme začít měnit dějiny.

17. S vírou v Krista prohlašujeme, že je možné a snadné abyho sami v sobě zakoušeli radost ze života s vědomím, že Bůh na nás myslil. Věříme že přijetí takové víry a život podle ní nepřináší smutek, nýbrž že vrátí pocit štěstí světu, pro který Bůh neurčil smrt a utrpení.

18. Proto také věříme, že je možný nový svět a jiný život i lidstvo které se chce obrodit. Taková bude "naše" budoucnost.

19. Přátelé na celém světě, spolu s vámi cítíme bouřlivou sílu svého mládí. Zaměřme své síly na dobro a život. Kéž se naše společenství stane mohutnou řekou, která strhne hráze a prorazí všechny přehrady.

20. Jen z jedné věci máme velký strach: že naše slova, přestože jsou výsledkem dlouhých úvah, zůstanou jen slovy a mrtvou ozvěnou, které bude chybět těsné spojení s životem. Nechceme, aby to tak dopadlo. Povzbuzením jsou nám slova sv. Otce: Když hledám na vás, mladé lidi, cítím velkou vděčnost a naději. Nemějte strach ze svého vlastního mládí!

21. Posíleni setkáním s památkou na Dona Boska, velkého vychovatele mládeže k víře, chceme se spojit k závaznému úsilí i s vámi, naši přátelé a vrstevníci na celém světě. Proto, kdekoliv naleznete duchovní syny Dona Bosca, ti kteří byli vychováni v jeho školách, oratořích a hřištích, najdete mladé lidi, kteří chtějí opravdově sloužit životu. Takové je naše poselství a náš závazek.

22. Přijímáme tento závazek s plnou důvěrou, že se mu nezpronevěříme, poněvadž věříme, že nás bude provázet živý Bůh a Panna Maria, matka církve a pomocnice věřících. Počítáme i s vámi a vaší pomocí, všichni "stále připravení obhájit se před každým, kdo se nás zeptá po důvodech naší naděje".

Dnes v sobotu Jan Pavel II. na své pastorační cestě prošel místy poznamenanými životem a působením Dona Boska. Už v 8,15 ráno se sešel s piemontskými řeholníky a kněžími v bazilice Panny Marie Pomocnice křesťanů ve Valdocce. Po deváté navštívil farní kostel v Castelnuovo Don Bosco a potom mariánskou svatyni na Colle Don Bosco kde asi o 10,30 začal sloužit mše sv. spojenou s blahořečením Laury Vicuňi. Prohlédl i tzv. "domek" Dona Bosca a tamtéž poobědval s kardinály, biskupy a salesiány. Odpoledne, asi v 15,30 bylo na programu setkání se seminaristy a novickami v dómu v Chieri, skoro na turinském předměstí. V 17 hod. následovalo další setkání s profesory a studenty na Turinské universitě a po něm důležité setkání s mládeží na městském stadionu, které v době našeho vysílání asi již končí. Upozorňujeme že dnes večer od půl deváté se bude v turinském chrámu Neposkvrněného početí modlit růženec. Tento obřad vysíláme přímým přenosem.

F3 SET 1989

VIDĚNÍ JAROSLAVA KOJZARA

Pověřenec RP pro otázky náboženské opět vyjel do pole válečného /"Vidění Krista?" RP 5.5.1988/. V dobách dobré české žurnalistiky se takové plody zvaly slátaninou a objevovaly se nejvýš v lokálkách krajinských plátků. Tolik jen na okraj odbornosti.

Máš znalec pochytal více věcí a důmyslně je slepil dohromady. Mezi jiným vytáhl větu AFP z 24.4.t.r., že "lidé v Bratislavě byli vedeni vícením Krista". Odtud název článku. Kdyby autor uměl lépe francouzsky, či dokonce ovládal francouzský teologický jazyk, byl by věděl, že nejde o vidění, ale o zřetel, vedení, zaměření ke Kristu, nikoliv o politickou akci. Možné, že i tak by se to zdálo autorovi směšné a i pak by považoval za vhodné urážet své spoluobčany věřící, zvláště ty zbité při manifestaci v Bratislavě. Mrvní úroveň toho článku dovoluje tento dohad.

Po dlouhém pátrání se konečně jeho duchu dostalo vidění a podařilo se mu objevit hlavního, ne-li jediného viníka - a to samozřejmě "nikde jinde než na druhé straně hranice". Je jím bývalý slovenský hokejista a reprezentant ČSSR Marian Šťastný. Tedy nikoli papež, ani určité vatikánské kruhy, ani temné síly imperialistických centrá apod. - ale Marian Šťastný je ten neštastník! Tak dlouho p. Kojzar snul nitky, až došel k tomuto objevu: je to Kojzarovo vidění Mariana Šťastného in flagranti akce útočné, ale ne na ledě. Korunní důkaz objevil v jakémsi dopise M. Šťastného "příslušným organizacím a zvláštním službám": "Demonstrace by se měla konat 25. března..." Náš inkvizitor zapomněl uvést místo, kde by se nebla ta demonstrace konat. Kromě toho zřejmě neví, že 25. března je mariánský svátek, který ze slaví celá církev na celém světě a samozřejmě i slováci zde i tam. Bude také vidět Mariana Šťastného organizovat slovenské pouť k mariánským místům až do podzimu tohoto roku a v dalších? Škoda, že p. Kojzar neoznámil včas svůj objev policii v Bratislavě, když byl dopis napsán už 30. prosince 1987. Mohl policii ušetřit námahu a byl by poskytl lepší důvod k zákazu než onen nejapný, který uvedla.

Z vidění p. Kojzara se však vypařily prázdné biskupské stolce, požadavky věřících na této straně hranice, brutální zásahy slovenských orgánu proti lidem na Hviezdoslavově náměstí; neslyšel rozkazy vysílačky z Carltonu. Ve své jasnozřivosti mohl vystopovat četné příbuznosti, které panují mezi policií jihoafrického apartheidu a jiných totalitních režimů s chováním bratislavských orgánů.

Článek podepsal též p. Vojtěch Veselý. Toho pána neznám a nevím, jaký má smysl pro humor. Objevil i on na druhé straně autora Petice o 31 bodech? I těch půl milionu signatářů? Kdyby ten článek nebyl tak ubohý, mohla by z toho být veselice. Takto jsme svědky další nechutné kampaně po stránce odborné i mravní. Je to obrana špatného svědomí. Je to uréžka věřícího člověka, ale každého občana, který má smysl pro fair play v hokeji, při manifestacích, v dialogu i v publicistice.

Pánové, nebylo by slušné a spravedlivé, kdybyste dali v RP a ve sdělovacích prostředcích slovo také té bité straně? Kdyby tak vystoupil v televizi např. kardinál Tomášek a necenzurovaným projevem - on je skutečný mluvčí věřících a jako metropolita český i kvalifikovaný reprezentant Vatikánu. Jak možno věřit vám a vašim zjednaným mluvčím, když se bojíte otevřené hry?

Na vědomí: Kard. Františku Tomáškovi
biskupu J. Chr. Kocovi
redakci Rudého práva

Josef Zvěřina

4/15

RaVat-Ceco/neděle/

Svatý Otec v Turínu.

4 SET. 1988

trudem

Neděle 4.září.Svatý Otec ji strávil v Turíně,kde dnes končí svou ~~past~~-
rální návštěvu na oslavu 100.výročí smrti Dona Boska.Už před osmou hodinou ráno zašel do vojenské akademie,kde studoval a později učil jako profesor matematiky štábní kapitán František Faá di Bruno,současník sv.Dona Boska,jenž se stal později knězem,zakladatelem domů pro svobodné matky,ošetřovatelky,a důchodce jakož i díla sv.Zity ve prospěch služek.Bude prohlášen za blahosvěceného 25.září.Po setkání s kadety J.P.II-odejel ~~maxsekká~~ do basiliky P. Marie Pomocnice,kde na něj čekal jí řeholnice.O 10 hodině pak začínala slavná mše svatá na náměstí před ~~basilikou~~ řeholnice sledovaly mše svatou ve chrámě na velkých obrazovkách. Obrovské náměstí bylo zaplněné až k neuvěření i přistupové ulice.Ohniskem jeho homilie byla postava sv.Jana Boska,apoštola mládeže a P. Marii. Mše svatá končila krátce před polednem a proto také Svatý Otec připojil meditaci před modlitbou Anděl Páně ,jak to činíva každou neděli v Římě nebo v Castelgandolfu.Řekl:

1 " Jsme tu v Turíně Valdoccu před svatyní P. Marie Pomocnice,kterou si přála láska světce i jeho odvaha. Než ji začal stavět,don Bosko říkal: "Madona chce,abychom ji uctívali jak P. Marii Pomocnici.Současná doba je tak smutná,že máme opravdu zapotřebí,aby nám Nejsvětější Panna pomáha ~~da~~ uchovat a hájit křesťanskou víru."

A když byl chlapec posvěcen,napsal: „Zkušenost 18. století nám ukazuje na-
prosto jasně,že P. Maria pokračuje z nebe s náramným úspěchem v poslání
matky Církve a pomocnice křesťanů, v poslání,jež započala na zemi.“

Don Bosko nás vyzývá,abychom v P. Marii viděli účinnou obranu a pomoc přímluvkyni a laskavou pomocnicí.

2. II. Vatikánský koncil nám ukazuje P. Marii jako vzor Církve pro její bohatství milosti,pro její neotřeisitelné svědectví víry,pro její mateřství a pro její péči o spásu lidí.Co je P. Maria osobně v plné míře pro své zvláštní spojení s Kristem a ve spojení s pravým společenstvím apoštolů,to je také Církev během všech století,neboť se stala mystickým tělem Krista všechny zeměpisné šířky a délky.

2 Církev projevuje zcela zvláště své mariánské rysy,tímže umožňuje,aby se Kristus zrodil v srdci věřících a tímže se pečlivě stará,aby rostly ve své víře. Církev je opravdovou Matkou,neboť rodí a vychovává k víře své děti. Toto ~~z~~máteřství Církve potřebuje svaté tlumočníky,kteří

4. SET. 1988

kteří jsou jí bezvýhradně oddáni a mužové modlitby jako byl Don Bosko; zvláště když je třeba vychovávat k víře mládež.

3. Z této mariánské svatyně, tak důležité pro mládež, se obracím s výzvou na rodiče, na kněze, na Bohu zasvěcené osoby a na všechny vychovatele a vychovatelky a připomínám jim, že mají ve svém povolání s velkodušnou obětavostí tlumočit pravdu, že Církev je matkou, skrze niž se v srdcích mladých rodí a roste víra. Na kolik obtíží narází dnešní mládež právě v tomto bodě. Je to obtížný úkol, jeden z nejnaléhavějších a také jeden z nejchoulostivějších a nejobtížnějších. Není nijak snadný, ale je svrchovaně nutný.

Vyzývám proto hledět na Marii, mocnou pomocnicí a mateřskou vůdkyni vychovatelů k víře. Dokážeme-li se Jí opravdu svěřit, zakusíme jak v nás poroste postoj plné důvěry a pedagogických schopností a zároveň i vděčnou lásku ~~jakou~~ na oplátku za naši péči o mládež. Budeme mnohem pronikavěji zakoušet, že nás vede Ta, která uvěřila, právě při úkolu vychovávat mladé k víře a budeme si mnohem jasněji uvědomovat, že činnost Církve ve světě je jen prodloužení mateřství Panny plné milosti.

Tím způsobem se účast na poslání Církve promění na lásku k P. Marii, hvězdě hlásání evangelia a budeme ji vděční za její mateřskou pomoc.

Ještě před obědem v salesiánském ústavě ve Vladoccu si Svatý Otec prohlédl světničky, kde žil, pracoval a zemřel sv. Jan Bosko.

Odpoledne ještě došlo v Turínském dómu k setkání s učiteli a učitelkami na náměstí vedle arcibiskupskví pak věnoval hodně času i slov útěchy nemocným na vozíčcích. A po rozloučení na ^{obrovském} zámeckém náměstí s obyvatelstvem Turína, odlétal před 19 hodinou do Říma. Takže v době naše večerního vysílání už se letedlem blíží k Římu.

ústav pro studium
totalitních režimů

14. SET. 1988

Nad jedním pozváním sv. Otce

Únavné římské léto ještě není u konce, ale vatikánský poutník už se opět připravuje na další cesty. Na dlouhé listině pozvání přibylo nedávno jedno zvláště významné: maďarský episkopát pozval koncem srpna, se souhlasem vlády, Jana-Pavla II. do Maďarska. Vyvolalo to především velikou radost maďarských katolíků. Jinde byly reakce méně jednoznačné. Nejupřímněji se spoluradovali asi v Polsku, které tak přestalo v tomto směru nepohodlnou výjimkou. U nás to zní jako další připomínka naší zablokované situace. Zklamání jsou ale také katolíci v Jugoslávii. Dlouho totiž žili v přesvědčení, že po zvláštním případu papežova rodného Polska budou přirozeně na řadě oni, kdo jako první komunistický stát v Evropě navázali s Vatikánem styky a podstatně ulehčili život církve v zemi. Slovinská a chorvatská biskupská konference například může vysílat kněze do pastorace mezi jugoslávskými dělníky v západních zemích, studenti teologie a řeholníci mohou na studie do Říma, do západní Evropy a dokonce i do biblické školy v Jeruzalémě, třebaže je církevní dění doma i v cizině zároveň pod dohledem státní policie. Ve Francii je ještě v čerstvé paměti případ vedoucího pastoračního střediska v Paříži, kterému policie z nepříliš jasných důvodů odňala pas v průběhu prázdnin v Jugoslávii, takže se nemohl vrátit do své práce a musel být nahrazen jiným knězem.

Na druhé straně se mohli domů podívat už početní kněží zvláště chorvatského exilu a fotografie nejvýznačnějších z nich lze občas objevit v oficiálních církevních publikacích v Jugoslávii. Zahraničního hosta však může ještě dnes v řeholních domech v Jugoslávii překvapit policie, kontrolující uprostřed turistické sezóny kdo všechno je v domě a zda jsou všichni přítomni cizinci policejně hlášeni.

Církev zde zkrátka a dobře může žít a pracovat, ale jistě si nemůže moc vyskakovat. Návštěva sv. Otce by byla v dané situaci vítanou příležitostí posunout opět o kousek dále meze, vytyčené její činnosti. Měla by tedy i svou politickou váhu a právě zde pramení nesnáze, které už jednou zabránily cestě sv. Otce do Jugoslávie. Letos v srpnu jakoby tam tušili překvapení, které připravili Maďaři. Oficiální záhřebský Vjesnik dlouze psal o vyhlídkách papežovy cesty do Jugoslávie a konstatoval, že jí brání především důvody vnitropolitické, přesněji vzato vztahy mezi náboženskými skupinami obyvatelstva v zemi. Ty se totiž navzájem nesnášejí o nic lépe než jednotlivé národy Jugoslávie mezi sebou. Maďarsko mezitím Jugoslávii prakticky dostihlo co do kvality vztahů mezi církví a státem, až na velký problém ře-

14. SET. 1988

holního života v zemi. Nedávný návrh vlády zřídit v zemi novou ženskou kongregaci se nesetkal zatím s žádným velkým nadšením těch, kterých se týká v prvé řadě, totiž stárnoucích řeholnic různých kongregací, které netouží po ničem jiném, než po možnosti ukončit vlastní život po letech pronásledování v té formě, pro kterou se kdysi rozhodly a pro kterou některé z nich mnoho vytrpěly. Stát chce pochopitelně nalézt řešení, které by nebylo úplným ústupem z dosavadních pozic a tak je zatím záležitost řeholního života v zemi bez východu, až na těch pár oficielně povolených a nepřetržitě existujících řeholních komunit. Maďarsko má ale dnes už i svého obhájce práv církve. Je jím Msgre Guylay, který neopomíná vládě při každé vhodné příležitosti připomínat nahlas, co si mnoho katolíků v zemi dosud mohlo jen potichu myslit.

Tak či onak, situace v celém sovětském bloku je v pohybu. Nejméně to je vidět v zemích jako Československo a Maďarsko je naopak jednou ze zemí, kdo to je vidět nejvíce. Bude zajímavé sledovat celou záležitost i u nás, například kvůli postoji, který zaujmou v případě uskutečnění se návštěvy naše úřady. Maďarsko je dnes spolu s NDR jedinou zemí, kam turista z Československa může jakž takž normálně vycestovat. Policie, jejíž kvalifikované péči nás strana a vláda svěřila, sice už delší dobu nevraživě pozoruje rejdy v Maďarsku a jednu dobu to už vypadalo na uzavření této hranice, dělící československé pracující od jižnějšího slunce. Ale nakonec, s jistými omezeními, zůstala otevřena. Jaký asi zaujmeme postoj v případě návštěvy? Udělá konečně jednou už normální lidské gesto a dá našim křesťanům aspoň tuto nepřímou příležitost setkat se se sv. Otcem? A nebo naopak nebudou forinty, formuláře na výjezdní doložky, lidé na jejich vyřizování a na všech přístupových cestách se budou kácat a přes cestu klást stromy, sloupy a třeba i komíny?

Uvidíme tak eventuálně zase o něco zřetelněji co mají u nás na mysli ti, kdo neslaně nemastně mluví o perestrojce; jestli totiž mají na mysli přestavbu, a nebo jen přestrojení starých metod a osob, jak už dnes tvrdí zlolajné jazyky.

5. října 1989

Itálie: Včera v neděli, po obědě s piemontskými biskupy ve Valdecco, Jan Pavel II. prohlásil mezi jiným: "Na velké světce nelze zapomínat jako na památníky minulosti, naopak musí hýbat svědomím. Přiznal pak, že tato paszorační návštěva v něm zanechává opravdu hluboký dojem. Aby zakryl své pohnutí mluvil při setkání s mládeží jen suše a stručně. Sám ztrávil rozhodující léta svého života v salesiánské farnosti sv. Stanislava Kostky v Krakově a tam prožil i své obrácení. Viděl též 6-8 salesiánů, které pak odvezli do koncentračního tábora v Dachau a ne všichni se odtud vrátili. Jsou to věci, které nutně vedou k zamýšlení. Ještě pak dodal, že právě salesiánům vděčí za své pování. I Turin, kde náboženství dnes nekvete tak jako dříve, čeká podle jeho slov na své obrácení. Jistě k němu dojde na přímluvu tolika zdejších světců. Piemont dal podnět k italské nezávislosti a svými světci k ještě větší /duchovní/ nezávislosti.

Castelgandolfo: V dnešních pondělních soukromých audiencích sv. Otec přijal mezi jinými hlavu řecko-pravoslavné církve v sev. a Jižní Americe, arcibiskupa Jacobose.

Sv. Otec zprostil mons. Karla Berga na jeho žádost úřadu arcibiskupa salcburské diecéze v Rakousku.

Polsko: Mohučský biskup a předseda německé biskupské konference mons. Karel Lehman navštívil ve dnech 26-28 srpna Polsko, kam ho pozval tamní episkopát. Ve Varšavě se setkal s primasem kard. Glemppem a zúčastnil se zasedání polské biskupské konference v Čenstochowě. Sám pozval na příští rok polské biskupy do Německa.

Guatemala: Katolická universita v hlavním městě oštědřila dynamitový atentát proti inženýrské fakultě, jehož se dopustila krajně pravicová organizace "Bojovníci za záchrannu Střední Ameriky". Chtěla tím protestovat proti přednáškám španělského jesuity Jona Sobrino, jednoho z hlavních odborníků v tzv. teologii osvobození. Páter Sobrino v důsledku různých hrozeb již opustil Guatamu.

San Salvador: Včera v neděli skončilo ve stejnoumenném hlavním městě veřejné zasedání různých sociálních, kulturních a odborářských organizací, které svolala místní katolická církev. Delegáti se jednomyslně vyslovili pro politické vyřešení občanské války v zemi, to znamená vyjednáváním mezi bojujícími stranami. Zasedání se zúčastnilo 59 ze 63 organizací, které odpovídely na příslušnou výzvu církve. Nebyli pozváni ani vládní představitelé, ani zástupci partyzánů a politických stran. Zasedání předsedal arcibiskup Rivera Damas, který též předloží vládě jeho závěrečný dokument. Žádá se v něm též vláda se širokým zastoupením všech vrstev a směrů v této zemi, vnitřní reformy a hevněšování se cizích velmcí.

3. Teologická úvaha o Boží bytnosti

Úkolem teologie je rozumem zprostředkovat a systematicky sestavit to, co je v Božím zjevení obsaženo bezprostředně a ~~ne~~ s nadrozumovou jistotou. V theologickém systému se obsah zjevení stává všeobecně sdělitelný a dá se proti námitkám rozumět. Ovšem, žádný systém nemůže vyjádřit Boží zjevení v jeho hloubce a v jeho tajemném smyslu. Proto každá teologie nezbytně zušuje a zpovrchňuje bezprostřední vliv živého Božího slova.

Křesťanství již ve svých prvních počátcích se setkávalo s vyspělou myšlenkovou kulturou a muselo se snažit vyjádřit své poselství v řeči a v pojmech tehdy srozumitelných. Je však fascinující sledovat, s jakým úsilím se církevní otcové a první všeobecné koncily snažily překonat a prolomit omezení filosofického systému a dát jeho pojmu nový význam a smysl. Přitom se často mohlo zdát, že způsob kladení otázek ve filosofii a v teologii byl zcela shodný; odpovědi však jsou na různých rovinách. Antická filosofie i Písmo sv. např. odpovídají na otázku: Jaký je původ skutečnosti? Rozum dochází k Bohu jako k První přičině a poukazuje na něj jako na poslední cíl všeho co jest. Víra chápe původce všeho co jest jako osobu, Stvořitele a Zachovatele, Otce všech tvorů. Je možno rozumem poněkud proniknout tuto zjevenou pravdu? Z biblického jména Boha se stává výpověď o Boží bytnosti. V této úvaze je jakoby průsečík všech theologických problémů.

Východiskem theologické reflexe o Boží bytnosti je biblické zjevení Božího jména. Bůh se zjevil Mojžíšovi na poušti "v ~~prášek~~ plamene ohně, šlehajícího zprostřed keře. Díval se a Hle - keř hořel ohněm, ale neshořel. Mojžíš si řekl: 'Půjdu se podívat na ten zvláštní zjev, proč keř neshoří.' Když Pán viděl, že se přichází podívat, Bůh zvolal zprostřed keře: 'Mojžíši, Mojžíši!' a on odpověděl: 'Tady jsem.' Pán pravil: 'Nepřibližuj se sem, ~~že~~ opánky ze svých nohou, neboť místo, na kterém stojíš, je půda svatá.' A pokračoval: 'Já jsem Bůh tvého otce, já jsem Bůh Abraháma, Bůh Izáka a Bůh Jakuba!' Mojžíš zahalil svou tvář, neboť se bál pohlédnout na Boha." V této jemnosti a síle začal Mojžíšův osobní bezprostřední styk s Bohem. Ale Bůh mu dal úkol: "...jdi, já tě posílám, abys vyvedl můj lid, syny Izraele, z Egypta." ..."Já budu s tebou." Tehdy Mojžíš pravil Bohu: "Hle, já přijdu k synům Izraele a řeknu jim: 'Bůh vašich otců mě posílá k vám.' Zeptají-li se: Jaké je jeho jméno?",

co jim mám říci ?' Bůh pravil Mojžíšovi: 'Jsem,který jsem!' A dodal:
 'Tak řekneš synům Izraele:Který je, posílá mě k vám.To je mé jméno na věky,
 to je můj název po všechna pokolení."

"Jsem,který jsem...To je mé jméno na věky." Znění moderního překladu podle hebrejského textu je však malíčko odlišné: "Já jsem zde jako ten, který je zde." W.Kasper ~~bere~~ ~~za~~ toto znění za východisko své teologické úvahy a vysvětluje: "Já jsem zde", to znamená: Já vás neopustím, jsem zde s vámi a při vás.Z označení jména se stává příslibení.Bůh ovšem doplňuje: "jako ten,který je zde."Neváže se tedy na žádný způsob jednání, který by bylo možno z vlastnosti Božích předvídat nebo z jeho podstaty odvodit.

Už nejstarší řecký překlad Starého zákona,t.zv.Septuaginta,reprodukuje toto místo slovy: "Já jsem,který jsem."Z Božího příslibení se stala výpověď o Boží ~~pravidelností~~ bytnosti.Podobně v Knize Moudrosti,sepsané nedlouho před příchodem Krista,je Bůh označen výrazem: "Ten,který jest","Ten Jsoucí". Rovněž židovský filosof Filo,který žil v Egyptě v době Kristově, tvrdí: Jméno Boží jest: "Ten,který jest","Ten Jsoucí".Toto označení Boží bytnosti přešlo do spisů církevních Otců a do středověké teologie.Sv.Augustin k tomu míní: Mojžíš a Plato říkají totéž.

Sv.Tomáš Akvinský,jenž podal vrcholnou syntézu středověkého myšlení, zprostředuje tutéž výpověď o Boží bytnosti svým způsobem:Bůh je ten, který jest.Není tedy vymezen ničím jiným než bytím.Bytí je nejuniverzál-nější pojem:zahrnuje vše,co jest nebo může být.Bytí,na němž všechny konečné bytosti mají účast,je bytí všem společné.Bůh však nemá účast na tomto bytí společném všem konečným bytostem,poněvadž je nekonečný.

Všeobecný pojem bytí na něj nemůžeme aplikovat.Bůh jako původce všeho bytí nemá bytí - tak by mu totiž byl podřízen;a nebyl by jeho původcem - nýbrž spíše je samo bytí.Kasper to vyjadřuje takto: "Bůh jako svébytné, subsistentní bytí je původce a základ všeho,co jest:biblicky řečeno: Otec veškeré skutečnosti" /konec citátu/.

^uToto spekulaci sv.Tomáš obhajuje především Boží transcendenci - naprostou Boží rozdílnost od světa a jeho nadřazenost světu.Boha a svět nelze zahrnout do souvislosti jednoho a téhož bytí.Zároveň je však Bůh jako Stvořitel a Udržovatel světa též ve světě přítomen neboli světu immanentní.Kdyby totiž Bůh byl pouze protějšek světa,byl by světem omezen.

15 SET. 1968

Svět jako stvořená skutečnost je v Bohu a Bůh je ve světě. Stvoření je totiž účast na Božím bytí a Bůh je tam tam svou mocí a přítomností, kde působí. "Tak je Bůh světu transcendentní a immanentní zároveň."

Z určení Boží bytnosti jako subsistentní bytí plynou všechny jeho vlastnosti: Bůh jako plnost bytí nemůže žádnou dokonalost ztratit ani novou získat: je tedy neměnný. Není v něm žádná schopnost, jež by nebyla aktualizována: jeho rozum je stále myšlenkou, jeho vůle je chtěním; mezi jeho myšlením a chtěním není rozdíl, nýbrž jednota v jednoduchém aktu, v němž myslí své chtění a chce své myšlení. Tedy Bůh je jednoduchý, pouhý Akt. Tak je Bůh jako subsistentní, svébytné bytí Bůh živý a původce života.

Tato geniální nauka sv. Tomáše byla bez námitek přijímána až do našeho století. Teprve t.zv. dialektická teologie, založená Karlem Barthem, já podrobila kritice. Jeho žák Emil Brunner vytýká sv. Tomáši nepochopení biblické výpovědi a nazývá jeho teorii "tragickým omylem", poněvadž prý zařazuje svět a Boha pod týž pojem bytí. To ovšem není pravda, ale přesto se zdá, že z pojmu subsistentního bytí vyplývají všechny Boží dokonalosti, jen ne osobní vlastnosti. Bůh jako subsistentní bytí je Bůh bez tváře. V tom tato teorie nedostihuje a nevystihuje biblický obraz o Bohu.

Je bytí samo sebou a ze sebe opravdu život a plnost života? I když je definujeme jako poznání a chtění v jednotě a jednoduchosti aktu, přece jen to neodpovídá naší představě života. Pravý a plný život se totiž uskutečňuje v meziosobních vztazích. Na počátku i v rozvoji těchto vztahů je nepodmíněný vzmach svobody v lásce, který dává, anebo od něhož alespoň doufáme, že dá bytí tomu, co dosud není. Je to iluze? Potom by univerzální pojem bytí musel dávat alespoň vysvětlení, jak je taková iluze možná.

Spekulace o pojmu svébytného, subsistentního bytí, jež je samo sebou a je zdrojem všech dokonalostí, je, praví W. Kasper, jako "zvláštní putování po hřebenu hor", bez další zálohy a možnosti opory. Proto se novodobé myšlení pokouší ^{urakorat} reflektovat nad biblickou výpověďí o jménu Božím nikoliv v horizontu bytí, nýbrž v horizontu svobody. Neptáme se již: Kdo je ten, jenž uspokojuje potřebu lidského rozumu po odůvodnění všeho, co jest. Spíše se ptáme: Kdo je ten, jenž dává možnost uskutečnit lidskou touhu po dokonalé svobodě v lásce? že je možno se tak tázat, je založeno už v biblickém zjevení, které není pouze výpověďí, nýbrž i přislíbením: "Jsem zde jako ten, který je zde." Jsem zde pro vás, neopustím vás.

6 SET. 1988

Castelgandolfo: Dnes v úterý ráno Jan Pavel II. sloužil na nádvoří svého letního sídla mše sv. pro asi 250 anglicky mluvících poutníků, z toho 88 z diecéze Phoenix v Arizoně a 50 ze severoamerické diecéze Providence. Obě tyto skupiny byly vedeny svými biskupy kardinály.

V dopoledních audiencích sv. Otec dnes přijal 15 biskupů ze sev.vých. části Spojených států, v čele s mons. Whealonem, arcibiskupem z Hartfordu.

Vatikán: Od zítřka do soboty proběhne v Synodální síni 10. zasedání Evropské anestetické akademie, kterého se zúčastní i odborníci ze středo- a východoevropských zemí. Hlavním cílem jednání bude zvýšit praktickou i teoretickou úroveň této disciplíny.

Kolumbie: V těchto zasedá v hlavním městě Bogotě první mezinárodní sjezd katolické organizace "Lumen 2.000", která vznikla před 6 lety. Je to hnutí které si klade za cíl hlásat evangelium pomocí hromadných sdělovacích prostředků. Sjezdu se účastní 120 delegátů ze 45 zemí, v zastoupení všech světadílů. Náplní sjezdu je zejména vzájemná výměna dosavadních zkušeností. V Brazílii např. členové této organizace již vysílají televizní programy 24 stanicemi.

Švýcarsko: V příštích dnech navštíví ženevské sídlo Ekumenické rady církví delegace sovětské vlády vedená Konstantinem Charčevem, předsedou vládního výboru pro církevní záležitosti. Setká se s předními představiteli Konference evropských církví, Světové Luterské federace a Světové reformované aliance. Členy delegace budou i leningradský a novgorodský metropolita Alexej a smolenský arcibiskup Kiril, jakož i zástupci jiných křesťanských vyznání v SSSR.

Barma: Až dosud působí v této východoazijské republice 20 členů kongr. tzv. Lasallianů. Pečují hlavně o výchovu a přípravu domorečých katechistů. Řídí též kolej pro 30 sirotků a další chlapce pocházející ze vzdálených vesnic. Kromě toho zde zřídili i několik vyšších učilišť. První z nich přišli do Barmy v r. 1860.

Francie: Generální tajemník Evropské rady, Španěl Marcelino Oreja zahájil včera v pondělí ve Štrasburku celoevropský sjezd na téma: "Dítě v nebezpečí. Výchevná pomoc rodině", ze něž zaměstnanost a chudoba jsou hlavními přičinami růstu zločinnosti, násilnosti, požívání emanačních jedů a rasismu mezi mladými lidmi. Výstražně podotkl, že společnost, která odmítá děti je odsouzena k zániku.

Anglie: Hnutí Amnesty International zveřejnilo včera v Londýně zprávu, podle níž se v poslední době na Kubě více respektují lidská práva, třebaže vládní úřady tato práva stále ještě porušují hlavně pokud jde o osoby vězněné pro zábrany svědomí. K této výsledkům dospěla tohoto hnutí, která navštívila Kubu v březnu. V minulých 18 měsících byli propuštěni četní političtí vězni a rozsudek smrti byl omezen na výjimečné nepolitické případy. Delegace navštívila dvě věznice a shledala že se s vězni nezachází surově. Na Kubě je ještě 250 osob odsouzených pro tločiny proti státní bezpečnosti.

6 SET. 1988

- Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého.
- Znamení kříže - jeden z nejzákladnějších výrazů křestanské zbožnosti i svědectví. A jak říkají současní teologové - onen první z krajních bodů oblouku, jímž je opsáno tajemství Lásky Nejsv. Trojice v dějinách spásy, těch všeobecných i osobních, a který ~~je~~ v ~~životě~~ ^{vysílá} v ~~zájiteku~~ věřícího ~~je~~ do dvou vyznání: na jedné straně: Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého, kde vidí v Trojjediném původ i místo každé existence, na druhé pak Sláva Otci i Synu i Duchu svatému, v němž směřuje k tajemství dovršení, klanění a spočinuti.
- Znamení kříže - úkon, který přenáší naše bytí, náš svět, náš přítomný o-kamžik na rovinu bytí a světa Božího, ~~neboť dám se mu otevřet~~ ^{deku}, ~~nakolik rozvření a přijetí~~ jeho trojičního tajemství, jež v nás a skrze nás působí a vyzařuje.

~~Úkola~~ Zároveň však tak prostý, že se nám zvykem změnil v mechanický a nepořádný pohyb, jehož dosah vzal úplně za své. Velmi pěkné vystižení všech jeho stránek jsme shledali v básnické úvaze Františka Lazeckého, nad kterou bychom se rádi nyní pozastavili:

"Učinil jsem tvé znamení, velký selský kříž od čela hluboko až k hrudi a od ramene levého k rameni pravému.

Znamení, jímž vesmír je měřen od vrcholu k základům, od východu na západ a z jihu na sever.

Znamení, v němž je objat svět, hvězdy, světlo i tmy, všechno minulé, přítomné i budoucí, já sám a všechno kolem, co bylo mně svěřeno.

Znamení, v němž všechno shromažduješ a žehnáš, aby každá věc vydala plod podle svého místa a míry.

Znamení bolesti a bědy, ale také vykoupení a radosti, úrody a plnosti.

Jím nechtě je posvěceno všechno, co jsi do mně vložil.

Kéž pod plameny jeho slunce zraje má práce, zrní a plody; kéž do jeho ohňů jsou vrženy sklízně mé duše!

Hle, již se pod ním hýbou temnoty zděšené hrůzou a prchají všemi průduchy kraje jak z koše, jejž kdosi mocnou rukou vysoko zdvihl."

6 SET 1988

- Znamením kříže, které činíme na sobě, na díle či na bližním chceme vyznat, že vše vkládáme do přítomnosti Boží. Uspořádání i rozpětí ráhen nám jako souřadnice vymezuje prostor, ve kterém se v daném okamžiku budeme pohybovat jak my tak Bůh. Obraz je převzat z Písma, kde právě světové strany určují všudypřítomnost Boží, před kterou nic neunikne. I já svým požehnáním říkám, že nic nechci činit mimo zrak Boží. Tobě, pane patří celý tento můj prostor. Jeho hranici je mé srdce ve své touze i úmyslu.
- Rozpětí kříže neznáte ^{ménad} jen prostor, který Bůh opisuje, ale i ten, který vyplňuje a ve kterém nás svírá. Jsme uzavřeni do kříže, do jeho obsahu. Otcové přirovnávají jednotlivá ráhna k rozměrům lásky v Pavlově listu ^{anímu}
■ Efezů: "poznáte veškerou šířku, délku, výšku i hloubku Kristovy lásky a budete prostoupeni plnosti Boží". Svatý Augustin například komentuje: "mé srdce a mé dílo má ^{rozměr} tento dimensí plnosti Boží v podobě kříže: šířka značí dobré skutky, délka jejich vytrvalost, výška touhu a povznesení srdce k věčným hodnotám a odměně a hloubka je zakotvení v milosti Boží" Znamením kříže rozvírám Pánu své nicoty a slabosti a prosím, aby je dovršil sebou samým.
- Třetí rys i verš má svůj podklad v Evangeliu: "až budu vyvýšen, všechno přitáhnu k sobě, všechno shromáždim, soustředím k jednomu bodu a uvedu do správné rovnováhy. Spičky trámů značící vypětí lásky, která chce svou kenosí dosáhnout mých nejjazších slabostí jsou jako odstředivé prský slunce, které zachytí a přitáhnu zpět ke svému zdroji. Tak jako člověk napřahuje ruce, vystupuje na spičky či se naklání, aby se dostal k žádanému předmětu a sevřel jej k srdci."
■ Zehnám-li se, tu spoutávám všechny své ^{nelony} tendenze, touhy i síly, které se mi rozbíhají na všechny strany, uvádím je v závislost ^{opět je spojen} ~~na~~ ^{dále} jejich zdrojů a ^{se vylivává} nezbytnou rovnováhu, která je ~~dána~~, jak říká Iva Kotrlá "skřízením ráhna života a ráhna poznání a zaručuje plodnost. Podle Řehoře z Narku, "znamení kříže utiší jakýkoliv zmatek v našem srdci."
- Znamení bolesti a bědy, ale i radosti a vykoupení. Málodky si při svém bezmyšlenkovitém pohybu uvědomí, že centimetr za centimetrem přejíždí po kapkách krve, kterými mi Bůh vyjádřil svou lásku, a síla, kterou

56 SET 1968

~~prosím~~
tímto úkonem ~~zádám~~ má v pozadí bolest a utrpení Boha. Znamení kříže ne-
ní ovšem jen přijetím lásky či síly vzkříšení, pokud je činím ve chvíli,
kdy sám trpím, ale i jeho přivlastněním: ~~tř~~ beru kříž na sebe, ~~jak~~ vtiskuji si
ho do srdce, do dila, chci jednat v jeho podobě. Kříž to bylo Kristovo, ano,
amen, staň se. Znamení kříže, ~~má-li~~ opravdové, vyžaduje odvahy.

- Hledisko, které nám při tomto úkonu obvykle vždy ~~nehazí~~, je význam posvě-
cení: vyhrazení Bohu, povýšení mého skutku, mého stavu, mého díla ~~do rovi-~~
~~na Bož~~
~~nu moci~~. V kříži se vše stává kamenem ve stavbě Království, buňkou živo-
todárnou v dějinách spásy. Výsledek je tedy ~~na~~ docela jiném řádu věcí.
- Znamení kříže zaručuje i dokonalost a dovršení všeho, co se započalo v
jeho síle, včetně ochrany před nebezpečným úskalím ~~příčetnou~~ přivlastnit
si ~~každý zdárný výsledek~~ a přiřídit každý zdárný výsledek a úspěch jen
sobě. Znamením kříže svěřujem vše, čeho mohu dosáhnout nebo čeho jsem do-
sáhl, nejen síle, ale i slávě Boží.
- Ejhle, znamení Páně, prchejte zlé mocnosti! Poslední verš byl skutečně
převzat z liturgie a zachycuje jedno z nejstarších užití této svatosti-
ny - obranu proti zlu, ochranu v nebezpečích, a to jak těch, které přichá-
zejí zvenčí tak v oněch vnitřních. Oddalujeme-li navenek podněty i odpůrce,
kteří ohrožují naši bezúhonného, ~~tužic v duši~~, potlačuje, ochlazuje
každý neuspořádaný ~~prud~~, ať již rozjitřených smyslů, hněv ~~neřestí~~ či o-
nen nejzáludnější, jímž je pýcha. Žehnáním se ~~zároveň~~ uchylujeme do stí-
mu kříže, jak říkají sv. Ambrož či sv. Rehoř Veliký, který ochlazuje žár
neřestí, odráží a láme ohnivé šípy odpůrce a zaručuje vítězství svatosti¹.
- Znamení kříže ve mně obnovuje i utváří mou věčnou tvář, poznámená Řehoř
z Narku. Jako by světlo na čtyřech bodech, jimiž vtiskujem toto znamení
na čelo či na hrud, ve mně leptalo rysy k obrazu Božímu: rysy dobroty,
pokory, lásky i krásy. A zároveň vyztužovalo zevnitř kostru duchovního
člověka, jako vnitřní zdroj tajemství neustálé obnovy smrti a vzkříšení,
kterou narůstám do věčné slávy a povýšení syna v Synu.
- Ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého. O, sílo žehnání!
- A já je činím... JEN TAK!

P7 SET. 1988

Hlavní promluva sv.Otce při gen. audienci

1. Ježíšovo mesiášské poslání má svůj vrcholný a ústřední bod, ke kterému jsme se v předcházejících katechezách postupně stále více přiblížovali. Bůh poslal Krista na svět, aby dovršil vykoupení člověka obětováním svého vlastního života. Tato oběť měla nutně formu sebepomížení a poslušnosti až k ~~ke~~ smrti na kříži; taková smrt byla podle názoru ~~tuhdejších~~ jeho současníků obzvláště potupná. V celém svém hlásání evangelia a vystupování byl Ježíš veden hlubokým přesvědčením, že svým životem a smrtí ~~plán~~^{anu} plní ve svém mesiášském poslání Boží plán. Byl si také zcela jist, že tento plán pramení z věčné lásky, kterou chtová Bůh Otec vůči světu a zajména vůči člověku.

2. Bereme-li v úvahu i léta Ježíšova dětství, vedou nás k hlubokému zamýšlení jeho slova, jimiž odpověděl Marii a Josefovi, když ho nalezli v jeruzalémském chrámu: "Což jste nevěděli, že já musím být v tom, co je mého Otce?". Co měl při těchto slovech ~~u~~^{co} myslí a ~~v~~ srdci? Můžeme to vyvodit z mnoha ~~ježo~~ jiných výroků, jimiž vyjadřoval své myšlenky během svého veřejného působení. Již od počátku mesiášské činnosti Ježíš vytrvale vštěpoval svým učedníkům, že "Syn člověka musí mnoho trpět", to znamená "být zavržen od starších, velenkňží a vykladatelů Písma, být zabít, /ale třetího dne že vstane z mrtvých/. Původem toho všeho však nejsou jen lidé a jejich nepřátelský postoj vůči jeho osobě a učení, nýbrž je to splnění věčného Božího úradku, jak to bylo ohlášeno v knihách Písma obsahujících Boží zjevení: "O Synu člověka je psáno, že musí mnoho trpět a být opevřen.

3. Když se Petr snaží tuto možnost popřít /"Uchovej Bůh, Pane. To se ti nesmí stát!/, Ježíš ho za to kárá zvlášt přísnými slovy: "Pryč ode mne, Satane! Neboť nemáš na mysli, co je Boží, nýbrž co je lidské". Působí skutečně hlubokým dojmem výmluvnost těchto slov, jimiž chtěl Ježíš dát Petrovi na jeho, že stavět se proti křížové cestě znamená odmítat úradek samotného Boha. A "satan" je právě ten, který již od počátku se staví na odpor proti tomu co je Boží.

4. Ježíš si je tedy vědom toho, že lidé mají zodpovědnost za jeho smrt na kříži, kterou bude musit podstoupit, ~~protože ho odsoudí~~^{prosíce ho odsoudit} pozemský ~~u~~^u soud~~k~~; zároveň si však též uvědomuje, že právě tímto lidským rozsudkem se splní věčný Boží úradek, "to co je Boží", neboli na kříži dovršená oběť za vykoupení světa. Třebaže Ježíš /podobně

jako sám Bůh/ si nepřeje "bohovraždu", které se lidé dopustí, přece jen přijímá toto zlo, aby z něj vytěžil dobro spásy světa.

5. Po zmrtvých vstání, když jde do Emaus se svými učedníky, kteří ho nepoznávají, vysvětluje jim knihy Starého zákona následujícimi slovy: "Což nemusil Mesiáš to všechno vytrpět, a tak vejít do své slávy?" A při svém posledním setkání s apoštoly prohlašuje: "To je smysl mých slov, která jsem k vám mluvil, když jsem ještě byl s vámi: že se musí splnit všechno, co je o mně psáno v Mojžíšově zákoně, v Prorocích a v Žalmech".

6. Ve světle velikonočních událostí apoštоловé pochopí, co jim Ježíš předtím říkal. Petr, který z lásky ke svému Mistru, ale také proto, že vše nepechopil, se obzvláště staví proti jeho krutému osudu, říká pak, když o Letnicích mluví o Kristu svým posluchačům v Jeruzalémě: "Ale on /ježíš/ byl vám vydán - Bůh to tak předem rozhodl a předpověděl - a vy jste ho rukama bezbožníků přibili na kříž a zabili". A později k tomu ještě dodává: "Bůh to však dopustil, aby se tak splnilo, co předem oznámil ústy všech svých proroků, že jeho Pe- mazaný musí trpět".

7. Ježíšovo utrpení a smrt na kříži, nebyly však ve Starém zákoně ohlášeny jako konec jeho poslání, nýbrž jako nepostradatelny přechod, nutný k tomu, aby byl Bohem oslavlen. Je to vyjádřeno zejména v Izaiášově zpěvu, kde se mluví o Hospodinově služebníku jako o Muži bolestí: "Hle, můj služebník bude mít úspěch, zvedne se, povznes se a vysoce se vyvýší". I sám Ježíš, když upozorňuje, že "Syn člověka bude zabit", dodává k tomu, že "po třech dnech opět vstane z mrtvých".

8. Stojíme tu tedy před Božím plánem, který, ačkoliv se zdá tak jasný, uvažujeme-li o něm v běhu událostí popisovaných v evangeliu, přece jen stále zůstává tajemstvím, které lidský rozum nedokáže vysvětlit vyčerpávajícím způsobem. V tomto duchu se sv. Pavel vyjadřuje svým velkolepým paradoxem: "Pošetilá Boží věc je moudřejší než lidé a slabá Boží věc je silnější než lidé. Tato Pavlova slova, vztahující se na Kristův kříž, jsou prostě nenahraditelná. Z druhé strany je však také pravda, že pro člověka je těžké nalézt rozumově uspokojující odpověď na otázku: Proč zemřel Kristus na kříži? Přesto však odpověď na tuto otázku nám znova podává Boží slovo.

9. Sám Ježíš formuluje tuto odpověď takto: "Neboť Bůh tak

miloval svět, že dal svého jednorozenceho Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl věčný život". Když Ježíš pronášel tato slova při svém nočním rozhovoru s Nikodémem, jeho posluchač určitě nemohl ještě předpokládat, že výraz "dal svého Syna" znamenají "vydat ho na smrt na kříži. Avšak sv. Jan, který nám tlumočí tato slova ve svém evangeliu, jistě dobře znal jejich význam. Následující vývoj událostí dokázal, že právě takový byl smysl odpovědi Nikodémovi, že totiž Bůh "dal" svého jednorozenceho Syna za spásu světa, když ho vydal ~~ke smrti na kříži za hřichy světa,~~ dal ho zvlásky, neboť Bůh "tolik miloval svět, tj. tvořstvo a člověka. Láska zůstává definitivním vysvětlením vykoúpení skrze kříž. Je také jedinou odpovědí na otázku: proč? /se to stalo/, protože Kristova smrt byla zahrnuta ve věčném Božím úradku. Autor čtvrtého evangelia, ve kterém je obsažena Kristova odpověď Nikodémovi, se k tomuto námětu později ještě vrátí ve svém prvním listu: "V tom záleží jeho láska: ne že my jsme milovali Boha, ale že on si zamíloval nás a poslal svého Syna jako smírnou oběť za naše hřichy".

12. Ten, který nepoznal hřich, tj. Boží Syn soupodstatný s Otcem, vzal na sebe strašlivé jho hřichu všeho lidstva, aby nám tak získal ospravedlnění a posvěcení.. Taková je tedy Boží láska zjevená v jeho Synu. Skrze Syna se projevila láska Boha Otce, který "ani vlastního Syna neušetřil, ale vydal ho za nás za všecky. Chceme-li pochopit dosah výrazu "neušetřil", je dobré připomeneout si Abrahánovy oběť, neboť i on byl ochoten neušetřit ani "vlastního milovaného Syna". Bůh ho však /tj. Izáka/ ušetřil. Naproti tomu však neušetřil svého vlastního jednorozenceho Syna, nýbrž ~~vzdal~~^{vydal} ho na smrt za naši spásu.

13. Z toho též pramení Pavlova jistota, že nikdo a nic, "ani smrt ani život, ani andělé ... a vůbec nic stvořeného, nebude nás moci odločit od ^{Boží} lásky, projevené v Kristu Ježíši, našem Pánu' Spolu se sv. Pavlem i celá církev si je jista touto Boží láskou, "která převyšuje každou věc" a je posledním slovem Božího sebezjevení v dějinách lidstva a světa a nejvyšším sdělením sebe sama, k němuž dochází skrze kříž, a které je středem velikonočního tajemství Ježíše Krista.

A nyní zdravím nemocné, kteří se přišli s křížem svého utrpení a zároveň i s touhou nalézt ve víře útěchu, oporu a naději. Moji milovaní, Kristus přebývá ve vašich srdečích zcela zvláštním a výsadním způsobem. Ujišťuje vás, že kříž, který nesete spolu s ním a z lásky k němu, je nástrojem spásy jak pro vás, tak i pro všechny, kteří jsou vám drazí. Kéž vám jsou v tomto ohledu vůdcem i pomocí jeho slovo a jeho milost. Kristus je přítomen v každé chvíli vašich dní a to nechť je vám zdrojem síly a vyrovnanosti. K tomu vá též žehnám.

Vatikán: Vzhledem k zítřejšímu Mezinárodnímu dni boje proti negramotnosti, Jan Pavel II. zaslal předsedovi UNESCO, Mayorevi Zaragozovi poselství, v němž vyjadřují plnou solidaritu sv. Stolce s touto záslužnou akcí.

Mezinárodní katolická organizace pro film a italská biskupská konference vydaly následující prohlášení o Scorseseho filmu "Poslední Kristovo pokoušení": "Po shlédnutí této filmu prohlašujeme, že je nepřijatelný a mravně urážlivý. Kristova postava je v něm hluboce zfalšována, i filmovými umělými prostředky nepřípustnými svým obsahem. Film proto nezaslouží, aby byl shlédnut, zasluhuje jen, aby se přešel mlčením, vyhrazeným podprůměrným dílům. Pro toho, kdo věří že Ježíš je Boží Syn a člověk bez hříchu, i pro toho, kdo uznává vznešenosť jeho člověčenství, pozornost věnovaná tomuto filmu by odporeovala jeho vlastnímu přesvědčení. Film je obchodním podnikem po nižujícím pro toho, kdo se k němu propůjčil. Zůstává jen síla Kristovy osobnosti, která i dnes klade našemu životu rozhodující otázku. Jen ta mohla, právě svým kontrastem způsobit, že má ohlas i tento dvojsmyslný a vulgární film." Podebně se vyslovili i vedoucí představitelé výše uvedené organizace shromáždění ve Frankfurtu.. Zdůrazňují, že stejně negativně se o filmu vyjádřili i ve Spojených státech. Některé scény filmu lze označit přímo za nechutné. Film jistě pohorší značnou část veřejného mínění, hlavně pro svůj příkry rozpor s evangeliem. Bohužel, právě to však pravdepodobně zajistí filmu nezasloužený obchodní úspěch.

Švýcarsko: Generální ředitel Mezinárodního úřadu práce se sídlem v Ženevě vyzval polskou vládu, aby uznala odborářské hnutí Solidarnosť. Žádost byla předána generálu Jaruzelskému prostřednictvím polského vyslance u Spojených národů v Ženevě.

Haiti: Před dvěma lety bylo pod vedením místních biskupů zahájeno tažení proti negramotnosti v duchu výroku Jana Pavla II., že se nedá mluvit o skutečné reformě společnosti, dokud se tato nezbaví negramotných. První fáze této rozsáhlé akce měla značný úspěch: alespoň dvě farnosti v každé diecézi se staly středisky, kde obyvatelé navštěvovali kurzy čtení a psaní. Potíže se projevily až ve druhém údobí nazvaném misie alfa. Zavinily je hlavně tehdejší politické a společenské události spolu s dalšími neočekávanými překážkami. Biskupové se proto rozhodli k decentralizování celé akce a zřídili tzv. dočasný výbor. Dosavadní stav v tomto ohledu je velmi smutný. 76% obyvatelstva stařího než 15 let neumí číst a psát a ze sto dětí jen 16 vychází celou základní školu. Tento úkol znova připomněl v srpnu sv. Otec biskupům při jejich kanonické návštěvě "ad limina" v Římě.

Anglie: Hnutí Amnesty International se obrátilo na Radu Bezpečnosti u Spojených národů s naléhavou žádostí, aby irácké vojsko okamžitě zastavilo vraždění civilního kurdskeho obyvatelstva. Irácká vláda chce tímto masakrováním podstatně zmenšit počet kurdských státních příslušníků. Celá tato akce je křiklavým porušováním Charty Spojených národů jakož i základních lidských práv. Podle dosavadních zjištění irácké vojsko užívá proti Kurdům i chemické zbraně. Vláda v Iráku sice v minulých dnech vyhlásila pro Kurdy amnestii, Amnesty International však pochybuje, že je upřímně míněna.

Polsko: Včera ve středu večer se vrátil do Varšavy primas kard. Glemp ze své třídní návštěvy v Běloruské SSR. Setkal se tam s místní polskou menšinou a s pravoslavným metropolitem Filarem. Prohlásil, že je dosud brzo hodnotit výsledky této cesty, a le je přesvědčen, že otevřela novou kapitolu. Vyslovil se též velmi uznale o vlivném a zdvořilém přijetí ze strany sovětských vládních úřadů. Obyvatelstvu nebylo nijak bráněno v účasti na bohoslužbách, a to jak katelíkům tak i pravoslavným. Polští katolíci na Bílé Rusi, jak dodal, měli radost z jeho návštěvy, ale dosud mnoho očekávají od církve v Polsku i od sovětských úřadů. V závěru kard. vyslovil naději, že taťo jeho cesta je pouze počátkem který jistě bude mít své další pokračování.

Dánsko: V hlavním městě Kodani dnes skončilo výroční zasedání 34 národních výborů organizace Spojených národů na pomoc dětem známé pod zkratkou UNICEF. Bylo při něm připravena předloha tzv. Konference Spojených národů o právech dětí. Paní Lisbet Palme, manželka zavražděného švédského ministerského předsedy prohlásila, že je nevhodné vymezit práva dětí v dnešním světě, kde je některé vlády odvádějí i do armády a posílají bojevat.

Zimbabwe

8 SET. 1988

První zastávkou nastávající apoštolské cesty Jana Pavla II. do Afriky, která začne pozítří v sobotu, bude republika Zimbabwe donedávna známá pod jménem Rhodesie. Dnešní Zimbabwe, samostatná od r. 1980 má velkem asi 9 milionů obyvatel, mezi nimiž běloši tvoří jen 3% a další 1% míšenci a přistěhovalci z azijských zemí. Angličtina však stále dosud zůstává úředním jazykem, spolu s místními dialekty CiShona a IsiNdebele. Domorodé řernošské obyvatelstvo patří k různým kmenům mezi nimiž bohužel dosud nevládnou zcela přátelské vztahy.

První evangelizační pokusy v této zemi sahají až do 16. stol. Páter De Silveira TJ. vstoupil do Zimbabwe jako první bílý misionář r. 1560, ale hned v následujícím roce zde podstoupil mučednickou smrt. Další jesuité pak pokračovali v jeho činnosti v letech 1607 až 1759 a k nim se pak připojili i dominikáni.

O stálé a důkladné katolické evangelizaci se však dá mluvit teprve od r. 1879 a teprve v r. 1915 misijní oblast Zambezi byla povýšena na prefekturu. Dnes námě již k dispozici přesné statistické údaje, z kterých vyplývá, že katolíků žije v této zemi 732.588 z celkového počtu 8.687.693 obyvatel. Není jich tedy dosud ani 10%.

Stará se o ně 339 kněží, 95 řeholních bratří laiků, 1.010 sester a tém pomáhá 1.297 katechistů a 51 laických misionářů. Řeholních kněží je 253, z toho 18 domorodých, kdežto diecézních zatím jen 86. Z ostatních křesťanů jsou v Zimbabwe zastoupeni hlavně anglikáni, metodisté a adventisté, z jiných nekřesťanských náboženství, kromě domorodých animistů zejména mohamedáni, hinduisté a nejméně Židé.

Katolická církev zde rozvíjí značně rozsáhlou činnost. Již v r. 1969 řídila 680 základních škol, 25 středních a 9 učitelských ústavů s celkovým počtem 155.500 žáků a studentů. Mimoto měla na starosti asi 50 nemocnic a ošetřoven, spolu s přípravou odborného personálu včetně lékařů.

Je přirozené, že v současné době církev pečeje hlavně o tzv. inkultuaci, to ~~aby totéž~~ ^{se vyučilo kořeny do} s plynutí křesťanského místní domorodého kultury. Samozřejmě věnuje náležitou pozornost i hromadným sdělovacím prostředkům, v prvé řadě tisku. Dnes má již za tímto účelem několik tiskáren. Vydává týdeník "Moto" a časopis "Kristo" a má dokonce již i studio, kde vychovává budoucí televizní a rozhlasové pracovníky.

Celkově možno říci že katolická církev je v Zimbabwe respektována a její vztahy ke státu jsou dobré. V tomto směru se dá mluvit i o vzájemné spolupráci. Můžeme proto chovat oprávněnou naději, že sv. Otec bude spokojen s tím, co v této zemi uvidí.

Vracíme se ještě k filmu "Poslední Kristovo pokušení", k němuž ~~italická biskupská konference~~ ~~církve~~ zaujala - jak jsme již včera hlásili - zcela odmítavé stanovisko. Francouzský kard. Albert Decourtray, arcibiskup z Lyonu a pařížský arcibiskup kard. Jean-Marie Lustiger o něm vydali následující prohlášení: „Neviděli jsme tento film a neznáme jeho uměleckou hodnotu. Přesto však protestujeme proti jeho představení a rozšířování. Proč? Protože již sám úmysl přenášet s realistickou přesvědčivostí na plátno /stejnojmenný/ Kazantzakisův román je útokem proti duchovní svobodě mnoha milionů mužů a žen, kteří věří v Krista. Ti všichni právem žádají, aby se respektovalo to, co považují za nejcennější, tj. svou víru v Ukřižovaného Krista. Tyto miliony mužů a žen nevnucují svou víru těm, kdo nesdílejí jejich přesvědčení. A my mluvíme jejich jménem, nechceme tím útočit na svobodu umělecké tvorosti ani nechceme cenzurovat myšlenky jiných osob a nechceme dokonce ani posuzovat úmysly autora tohoto díla. Žádáme pouze, aby byl respektován Kristus, Pán nad našim životem a spálu s ním i pravdivost evangelního svědectví. To známená, žádáme, aby se respektovala víra všech Kristových učedníků, kteří spolu s námi obětují své životy za křesťanskou lásku. Je třeba vážit si těch, kdo jsou ochotni zemřít s Kristem za respektování svobody všech lidí. Ježíšova smrt nepatří ani romanopiscům, ani režisérům, nýbrž nesmírnému počtu jeho učedníků ať již živých či mrtvých. Jistě se najde dost mužů a žen, kteří pochopí, že znevořování Ježíšovy osoby zraňuje naši důstojnost. Svoboda každého člověka se zakládá na respektování práv druhých. Je na čase, aby to všichni lidé pochopili a řídili se podle toho.

Na co se J. P. II. nejvíce klesl, řekl ve biskupském sletu cenu při jeho kanonické události ad limina: Často myslím na utkladnutí s mládeží Zimbabwe. Když jsem připomínal, že ještě Kristus jím nabízl pravdu, která jí osvobodí a že svobota má většinu cenu než jinu, podlo a odlo. Věděl mladí žeou budoucností světa v občanské spravedlnosti.

Barma

18 SET 1988

Současná kritická politicko-sociální situace v Barmě se stále více dostává do středu pozornosti světového veřejného mínění. Hlavní město Rangún je dnes zcela ochromeno generální stávkou, ke které se připojily prakticky všechny společenské vrstvy s jedinou výjimkou vojska, policie a vládních úředníků. Na ulicích města dnes pokojně manifestoval asi jeden milion osob. Všichni žádali větší demokracii a ozdravění hospodářství v této zemi, která je už 26 let pod vládou jediné socialistické strany. Dnešní generální stávka je v pořadí už druhá. Obtížná je zde i činnost cizích misionářů, hlavně výchovná. Bratr Umberto Marcato z kongr. Bratří křesťanských škol o tom vydal následující prohlášení:

Po údobí značného rozkvětu byla v r. 1969 bylo našim brařím zabráněno pokračovat v další činnosti na barmských školách. Hned jak se dostala k noci dnešní socialistická vláda, anglobarmským brařím bylo nařízeno opustit zem. Ti kdo odmítli, byli vyhnáni anebo jim byl odebrán pas, takže vlastně zůstali bez státní příslušnosti. Musili se tedy uchýlit do zemí, kde je byli ochotni přijmout. Vláda bez jakéhokoliv jednání zestátnila naše školy, včetně ústavu sv. Pavla, nejznámějšího a největšího učiliště v Rangúnu. Stejný osud potkal i školy mimo hlavní město. Dnes je 20 našich bratří v Barmě nuceno rezvíjet jiné formy činnosti. Někteří působí jako katechisté v nejedlehlejších oblastech, jiní obdělávají půdu, aby si vydělali na životí sami sobě i spolubratří. Opět jiní odešli do cizích zemí a konají tam sbírky pro naši kongregaci v Barmě. Několik bratří zůstalo v Rangúnu a vydávají tam týdeník podrobený přísné vládní cenzuře. Na severu země jich několik pracuje mezi místní chudinou a poskytuje pohostinství chlapcům, kteří navštěvují tamní školy. Pro tuto svou činnost musí shánět peníze doma i za hranicemi. Naši bratří tvoří celkem 6 komunit. Dvě z nich vyučují a vychovávají diecézní semináristy a učí jim náboženství a angličtině. V nynější zmatené politické situaci se nedá odhadovat, jak budou řešeny náb. a výchovné otázky. Doufáme, že evangelizační a výchovné činnosti bude poskytnut větší prostor než má dnes. Naše výchovné potíže jsou v podstatě výrazem ještě větších politických a sociálních obtíží, které doláhají na všechny katolické ústavy. Stále věříme, že tyto problémy se budou možná vyřešit, ale dosud to nemůžeme ještě s jistotou tvrdit.

Zimbabwe: V hlavním městě Harare probíhá v těchto dnech mezioblastní zasedání biskupů z 9 jihoafrických zemí. Je jich tu shromážděno přes 70. Včera svorně vyzvali možambickou vládu, aby zahájila s partyzánským hnutím Renamo jednání o znovunastolení míru. Občanské válka v Možambiku trvá již 13 let, hned od vyhlášení nezávislosti. Za příklad uvádějí Angolu, kde jsou obdobná jednání již v proudu. Otázka míru v jihoafrické oblasti je ostatně hlavním námětem tohoto zasedání.

Ukrajina: Podle zprávy anglického ústavu pro východní Evropu Keston College zahájili sovětské úřady na Ukrajině novou zastrašovací kampaň proti dosud státně neuznané katolické církvi. Důvodem jsou oslavy 1.000 výročí pokřestení Rusi, které tito věřící vyhlásili. Ukrajinskí katolíci se proto obrátili na křešťany v zemích, které podepsaly Helsinské dohody s výzvou, aby působili na své vlády v tom směru, aby nepodepsaly závěrečný dokument nynější vídeňské konference dokud sovětská vláda neuzná ukrajinskou katolickou i pravoslavnou autokefální církev. Sovětské úřady překvapil především neočekávaně vysoký počet účastníků výše uvedených oslav. Taktikou úřadů je nyní pokutovat ty, kdo se účastní nepovolených oslav. Za ilegální se pokládají i katolické bohoslužby, pouti a dokonce i křest. Keston College oznamuje s odvoláním na informace od ukrajinského angažovaného katolíka Štěpána Chmary, že tato taktika vysokých pokut znova donucuje tamní věřící, aby veřejně neprojevovali svou víru, a uchyleovali se opět do soukromých bytů a do lesů. Kromě toho pokračuje i šikanování katolických kněží. Např. kněz Ivan Senkiv z Charkova byl povolenán k půlroční aktivní službě v Rudé Armádě, kdežto Michajlo Havryliv byl odsouzen na dva týdny vězení, protože se v Kyjevě setkal s cizími duchovníky a převzal od nich náb. literaturu.

Rakousko: Ve dnech 2. až 5. září proběhl v městě Heiligenkreuz na tamní vysoké škole sjezd odborníků v morální teologii o nynějších aktuálních tématech tohoto oboru. Účastní se jej též delegáti z Polska, Československa, Maďarska a Jugoslávie. Zvláštní pozornost se věnuje encyklice Jana Pavla II. "Sollicitudo rei socialis" jakož i odlišné politické a sociální situaci v různých zemích, která se přirozeně odráží i na morálním poli.

Maďarsko: Maďarskému vyslanectví ve Vídni byla předložena petice s 9.000 podpisů žádající propuštění 22 katolíka Žolta Ločmandyho odsouzeného k 2 letům vězení, poněvadž pro zábrany svědomí odmítl nastoupit aktivní vojenskou službu. Jelikož je žalařován ve zvláštním oddělení pro těžké zločince jsou odůvodněny obavy o jeho zdravotní stav. Předešlé dvě žádosti o jeho propuštění byly zatím bezvýsledné.

19. IX. 88

Nevyléčitelné dítě

Diskutoval jsem s jednou Francouzkou. To by nebylo nic divného, Francouzi diskutují velmi rádi a to o všem. Samozřejmě došlo i na papěže, na církev a na otázky moderní mravnosti. Dáma byla zásadně proti přerušení těhotenství, a to z důvodů vážných. Nic neospravedlňuje vraždu, zabítí nevinného. Ale pak najednou otočila. "Kdybych čekala dítě", tvrdila, a kdybych věděla, že se má narodit zmrzačené nebo debilní, v takovém případě bych neváhala je odstranit." "Ale jste si jistá, že by vám svědomí docela mlčelo?" zeptal jsem se opatrne. "Docela jistě", a hned dodala: "Také bych neváhala dát nevyléčitelně nemocnému takové dávky léčení, které ukrátí jeho utrpení. Máme přece mít s bližním cit!"

Nerad dokazují to, co je otázkou víry a rozhodně ne v náhodných diskusích. Kromě toho vím, že bývají důvody posbírané spíš z novin než ze zkušenosti. Ta dáma byla totiž svobodná, děti neměla nikdy a o nemocné, jak vím, se umí starat obětavě. Ta by jiště neukrátila nikomu život svévolně.

Místo disku se jsem jí proto vyprávoval následující případ, který jsem slyšel od lékaře. Jsou v nemocnici často případy lidí, kteří se udržují při životě už jen uměle. Bomba s kyslíkem má "činek, že slabě dýchají a hrdlo vydává nepříjemný zvuk. Je naděje, že by ještě přišli k vědomí? Žádná. Jak dlouho to bude ještě trvat? Kdož, možná několik dní. Teď se lékař ptá moralisty: Smí se uzavřít kyslík? Tím ovšem nastane konec! Odpověď profesora morálky je podle principu: Nezmíme zabíjet druhého ani sebe, ale nikdo není povinen užívav mimořádné /zdůrazňuji slovo: mimořádné/ prostředky k tomu, aby se život trochu prodloužil. "Nechte mě klidně umřít, ať se na smrt v duchu připravím, a netrapte mě operacemi, které se sotva vydaří!" Tak to řekne lekterý pacient v beznadějně situaci a nikdo ho za to neodsoudí. A teď přijde otázka zavření kyslíku. Moralista lékaře ujistí: "Můžete to s klidným svědomím udělat, nechte nevyléčitelného v klidu umřít přirozenou ~~ceskou~~^{Cesko} smrtí!" Ale lékař, s kterým jsem o tom mluvil, se otřásl a říká mně: "To já všecko vím, vždyť jsem si prostudoval lékařskou morálku i já sám. Poradím i jiným, aby tak jednali. Ale je zajímavé, že já sám jsem se k tomu nikdy neodhodlal, nanejvýš řeknu ošetřovatelce, aby za půl hodiny zavřela kyslík. Nedovedete si představit, co to je pro lékaře, který celým svým povoláním zachraňuje život, udělat něco, čím se život zastavuje. Nemyslím, že jsem skrupulant, ale pro lékaře to prostě dobře nejde. Zhrubnul by." Když povíděl své Francouzce tento případ, zakývala moudře hlavou a přiznala, že to chápe. Proto jsem pohotově dodal. A matka, která nejen svým povoláním, ale celou svou bytostí život dítěti dala, by měla s klidným svědomím tento život násilně přerušit?"

Dál už jsme nediskutovali, ale brzy nato mně padla do ruky malá anglická knížka. Autorka se podepsala Gina Vianney a titul je: "Martin, pravá historie o chlapci, který bojoval s rakovinou." Jsou to záznamy

9 SET. 1988 88

matky o skutečné události: Oč tu vlastně jde? Příhoda je po vnější stránce dost banální. Je tu anglická matka s několika dětmi. Neštěstí v rodině. Muž je hrubý a odejde. Co teď? Chodí se po charitativních institucích. Děti svěří zatím do útulku řeholním sestrám a matka pracuje jako ošetřovatelka. Ale přijde další rána. Osmiletní chlapec začne kuhat. Po mnoha bezvýsledných analysích se objeví, že je to rakovina kostí. Chlapce si podrží v nemocnici a zkoušeji na něm léky, které ho ještě více slabí. Daleko nešťastnější však je z nemocničního studeného prostředí. Matka je přesvědčena, že má rakovina původ především v raněné duši. Začala právě v té době, kdy byla rodinná krise. Nemohou tedy nemoc vyléčit antibiotika. Ale že by to snad nedokázala láska?

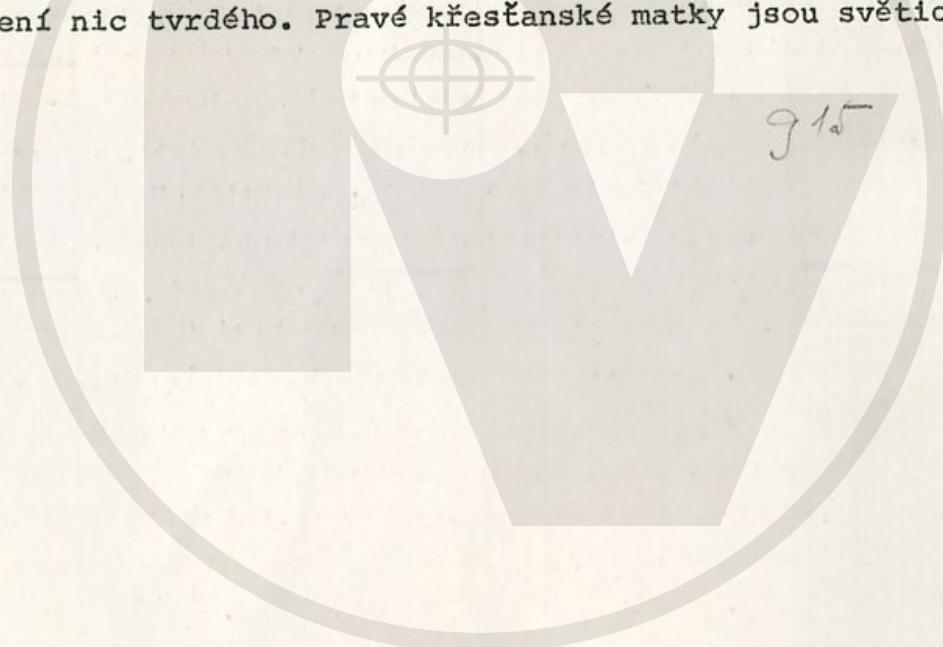
Matka se rozhodne omezit všecky výdaje na pouhé nutnosti. Zřekne se místa ošetřovatelky, budou žít jenom z minimální sociální podpory, ale věnuje se jenom ~~dětem~~ zvlášť nemocnému chlapci. Spolu rozmlouvají, spolu se modlí, spolu přemáhají rostoucí bolesti. Dobří lidé jim dokonce zaplatí cestu do Lurd. Co kdyby se stal zázrak? Zázrak se v Lurdech nestane, ale ještě více se utuží úzké citové vztahy mezi matkou a dítětem. Ty pak dělají zázraky. Chlapec, o kterém se říkalo, že má dny už sečteny, se poněhlu postaví na nohy, začne znova chodit do školy. Všichni to považují za div. Ale trvá to jenom dočasně. Pak se zase situace horší a to dost rapidně. Nastávají pro chlapce prudké bolesti, pro matku bezesné noci. Ale tentokrát se oba dívají na skutečnost jinak. Chlapec duševně vyzrál za ten rok. Myslí a mluví jak dospělý muž. Prožívá hlučnou křesťanský život, touží po svátostech, snáší bolest s tichou resignací jako přípravu na vysvobození.

A teď je to spíš on, který učí matku, než ona jeho. I ona ponechánu začíná chápat, že smrt musí přijít, že bude vysvobozením pro chlapce, ale i pro ni, protože se musí věnovat i ostatním dětem, nesmí je zanedbávat. Zvláštní atmosféra se projeví i v celé ostatní rodině. Říká se, že jsou děti necitelné, tvrdé, že nevnímají, co ostatní trpí. Je to u nich ochrana života, který potřebuje průbojnou. Ale v případě, o kterém mluvíme, se objevil zvláštní cit. Nebyla to sentimentalita. Byla to prostě rostoucí odpovědnost za nemocného břatříčka. Dávají si pozor, aby nebyli před ním tuze hřmotní, pomáhají mu sejít se schodů, připraví slavnostně jeho narozeniny.

Je to ostatně zvláštní zjev. Matka si dělá výčitky, že pro nemocného zanedbává výchovu ostatních. Ale ta výchova se vlastně podařila na sto procent skrze nemocného a to po stránce občanské i náboženské. Když vidí ostatní, jak je nemocný šťasten, když dostane sv. přijímání, ten fakt je jistě působivější než sto instrukcí a povzbuzení. A nakonec i sama smrt. Celá rodina ji přijme jako osvobození, které posílá Boh. Udělali jistě dobře, když přiměli matku, která to přežila, aby své vzpomínky napsala. Jsou výmluvným svědectvím toho, co křesťanství učí, ale

9 SET. 1988

co se tak těžko přijímá v diskusích. Kdo to sám neprožil, neuvěří. Ale, kdo to prožil, může vydat svědectví. Smrt a nemoc v rodině, když se křesťansky přijme, posvěcuje všecky, zvláště matku. Rozhodně se nemohou vedle sebe postavit dvě ženy: matka, která dochovala dítě do smrti a druhá, která mu smrt přivodila. Smrt poslaná Bohem patří k životu na zemi, smrt přivoděná je zločin. To, co posílá Bůh je vždycky k našemu posvěcení, i když to na první pohled vypadá tvrdě. Ale svatým není nic tvrdého. Pravé křesťanské matky jsou světice.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

Přípravy na přivítání v Harare: 10. SET. 1988

Náš zvláštní dopisovatel, páter Ballong Wen Mewuda hlásí:

Již včera v pátek večer byly všechny přípravy skončeny. Ulice, kterými projede z letiště do středu, jakož i všechny hlavní městské tepny, jsou vyzdobeny vlajkami ve vatikánských a národních barvách. Skoro každých 20 m vidíme portréty Jana Pavla II., které se střídají s obrazy presidenta Mugabeho. Na dostihové dráze, kde zítra v neděli odpoledne Jan Pavel II. bude sloužit mši sv. pro asi 250.000 věřících, byl vztyčen dřevěný kříž nad podiem pokrytým červeným sametem. Je též ozdobeno 4.000 bílých umělých květin a kromě toho i rostlinami ve velkých květináčích, které stále pilně zalévají. Příležitostná zákrustie byla umístěna napravo od podia v pláteném stanu ve vatikánských barvách. Ve středu dostihové dráhy je již vykopa^{15.000} děr pro kůly, mezi nimiž budou napjaty provazy, aby se tak vyznačila jednotlivá oddělení. Účastníci budou totiž rozděleni do 30 skupin, aby se tak zamezily tlačenice anebo aby někdo nebyl dokonce ušlapán.

Na stadionu Glamis, kde se zítra v neděli odpoledne bude konat setkání sv. Otce s mládeží, už také skončili se všemi přípravami. Očekává se, že jich sem přijde asi 40.000. Nad hlavním podiem vlaje bílá korouhev a na něm je červenými písmeny napsáno anglicky a ve dvou místních jazycích: Šona a ndebele heslo papežské návštěvy: Shromážďme se všichni společně v Kristu. Toto heslo má být zároveň i výzvou k /celonárodnímu/ usmíření, se kterou se biskupové při této příležitosti obracejí ke všemu obyvatelstvu. Reklamy s coca-celou a jinými výrobky byly zakryty pozdravnými nápisůmi anebo krátkými výroky sv. Otce, jako např.: mládež a mír kráčí společně ruku v ruce

Nejzaměstnanějšími občany při této návštěvě sv. Otce budou jistě policisté. Policie zmobilizovala všechny své členy aby co nespolehlivěji zajistila sv. Otci bezpečnost. Rovněž majitelé vrtulníků byli vyzváni, aby zítra nepřelétávali nad místy, vyhrázenými pro setkání sv. Otce s věřícími. Přelety jsou zakázány i v Bulawayo, kam Jan Pavel II. zavítá v pondělí. Organizační výbor místní biskupské konference vydává zdarma pozvání a vstupenky na jednotlivá setkání. Už včera v pátek se odhadovalo, že na dostihové dráze a v jejím okolí bude v neděli asi 200 autobusů a 4.000 automobilů a jiných vozidel. Kromě toho se očekává i několik tisíc hostů z Jihoafrické unie. Jední národní deník "The Herald" už ve čtvrtek vyhradil návštěvě sv. Otce 5slepový článek nadepsaný: První návštěva sv. Otce v Jižní Africe

Mimoto hned na titulní straně jsou vytiskeny ruzné rady, pokyny a příkazy pro úspěšný půběh této návštěvy. V celém hlavním městě vládne ovzduší radostného, téměř nadšeného očekávání, které přechází až v netrpělivost. Všichni napjatě čekají co řekne Jan Pavel II. nejen katolíkům, nýbrž i všem občanům Zimbabwe. Nám nám to alespoň řekl jeden místní anglikán.

Janus Rajan:

Jesuitský biskup Helmut Reckter, který má na starosti apoštola mezi mládeží již včera v pátek naposled přehlédl celou výzdobu a uspořádání Glamis stadionu, kde se sv. Otec sejde s mládeží. Chce se při této příležitosti obrátit s krátkým povzbuzujícím poselstvím k mládeži ze 125 zemí, která se účastní marathonu, jehož účelem je sbírka ve prospěch potřebných dětí na celém světě. Biskup prohlásil, že poprvé v dějinách této země bude možno vidět pohromadě tisíce mladých lidí.

Vztahy mezi katolíky a příslušníky jiných křesťanských církví jsou v Zimbabwe velmi dobré. I nekatolíci chtějí připravit sv. Otci srdečné přivítání. A udržují se tu dobré styky i s nekřesťany. Vůdce místní židovské obce se sice omluvil, že se nedube mocí zúčastnit pondělního ekumenického setkání v Bulawayo, kam ~~zde~~ pošle své zástupce, ale slíbil, že se zúčastní jiného setkání.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

10. října 1988

Dnes v sobotu v 8,06 ráno Jan Pavel II odletěl z římského letiště Fiumicino na svou 10denní apoštolskou cestu do jihoafrických zemí, která je v pořadí 39. cestou mimo Itálii. Afriku navštíví již po čtvrté. Po 9hodinovém, asi 7.000 km dlouhém letu přistál kolen 16.30 odpoledne v Harare, hlavním městě republiky Zimbabwe. Během letu sv. Otec odeslal pozdravné telegramy hlavám těchto států: Itálie, Řecka, Egypta, Sudánu, Ugandy, Tanzánie a Zambie. Na letišti v Harareho přišli přivítat president Robert Mugabe s chotí spolu s jinými vládními a církevními osobnostmi. V odpovědi na presidentovo přivítání Jan Pavel II. prohlásil mezi jiným: "Když jsem líbal půdu Zimbabwe chtěl jsem tím vzdát poctu celému národu a zároveň též vyjádřit vděčnost všemohoucímu Bohu, že mi doprál navštívit vaši milovanou vlast. Z hloubi srdce mu děkuji, že mi znova zavedl do Afriky, světadílu plného nadějí a příslibů pro budoucnost lidstva. Je významné, že moje pastorační návštěva v 5 jihoafrických zemích začíná právě zde, v Zimbabwe, tj. v národě, který prožívá svůj nový začátek, v němž se utváří nové úděbí míru a usmíření uprostřed mnoha těžkostí. Celá Afrika a jistě i celý svět na vás hledí jako na symbol možnosti budovat lepší budoucnost na základě spravedlnosti a bratrství v Bohu, bez diskriminací. V závěru projevu sv. Otec ještě připojil: Hlavním cílem této mé pouti je navštívit své bratry a sestry ve víře. Jsém rád mezi vámi a mám radost z /vašeho/ života ve víře a svátostech, jenž nás spojuje v jedno Kristovo tělo. Myslím již na slavení této jednoty v eucharistii. Přišel jsem, abych vás všechny povzbudil, zejména své bratry biskupy a kněze v důležitém úkolu hlásání evangelia a služby národu. Z letiště sv. Otec odjel na oficiální návštěvu k presidentovi do jeho sídla a nato se odebral do kláštera dominikánek, kde nyní, v době našeho vysílání probíhá jeho setkání s jihoafrickými biskupy. Zítřejší neděli sv. Otec ztráví celou v Harare. Jeho zítřejší dopolední měsí sv. na městské dostihové dráze budeme vysílat od 10,30 přímým přenosem na obvyklých vlnových délkách s polským komentářem pro střední a severní Evropu.

DEMONSTRACE A MANIFESTACE

10. SET. 1988

Tato slova pocházejí z latiny, ale dík nevyvinuté společnosti a otrokářskému rádu nečiní se mezi nimi rozdíl. Avšak my - vyvinutí i nevyvinutí - máme jemnější a hlavně věcnější vědomí rozdílu.

Demonstrace mohou být rozdílné podle společenské kvalifikace účastníků, podle způsobu a cílů a - nezapomeneme - podle uvážení a jednání státních orgánů. Máme tedy demonstrace většinou násilné. Většinou jsou připisovány chuližným, ale někdy je to výbuch utlačovaných. Způsoby jsou rozdílné: od převrácení aut a vytlučení výkladních skříní až po kamenování a rvačky demonstrantů s policií, která pak ze své strany používá různé rejtísky svých zákroků. Nemyslné ničení ovšem musí každý člověk odsoudit.

Manifestace je obvykle pokojný projev lidí, kterým jde o zveřejnění toho, co si myslí, co chtějí rozumnou cestou dosáhnout. Způsoby jsou různé: průvod s transparenty, všechny veřejnou hlašovkou. Takové manifestace jsou zahrnutы в lidských právech, pamatuje na ně Všeobecná deklarace OSN /z 10.XII.1948, čl.19/, Helsinské mezinárodní pakty z r. 1975 /viz vyhlášku č. 120/1976 Sb, č.22/, naše ústava i zák. č. 68/1951 Sb aj.

Postupy vládních orgánů proti takovým manifestacím jsou různé. U nás jsou obvykle považovány za protistátní demonstrace, a proto se proti nim postupuje zákazy a policejnimi zákroky různé síly.

U nás v poslední době proslula manifestace katolíků 25.3.1988 v Bratislavě. Byla zakázána s běžným odůvodněním, že pořadatelé nemohou zaručit veřejný pořádek /§ 7 zák. č. 68/1951/. Tzv. organizátoři ani nemohli veřejný pořádek jinak zaručit, než že jej nikdo z manifestantů svou modlitbou neporuší. Ani cíl nebyl společensky nebezpečný: věřící se konečně chtějí dočkat řádných biskupů a skutečné náboženské svobody.

Stalo se však něco jiného. Byli zorganizováni opilí provokatéři. Pořádek zaručil štáb v hotelu Carlton metáfskými a jinými auty, stříkačkami, vodními děly a psy s příslušníky. V záloze byly obrněné transportéry.

Po násilném činu nastoupila propaganda v novinách, projevech vládních činitelů a představitelů církve i Pacem in terris. Jednohlasně prohlásili manifestaci za provokaci, demonstraci proti státu, který zabezpečuje náboženský život věřících, oboplnou dobrou vůli řešit čtyřiceti letý problém konstruktivním přístupem. Demonstrace měla jednoznačně politické cíle: nahlodat jednotu našich národní zneužitím náboženského cítičtí věřících. Za vše může zlovolné propagandy ze zahraničí a strůjci rušivých akcí v jejich službách. Věřící odpovídají zase modlitbou za všechny činitele, orgány, novináře, diplomaty, VB a StB i za biskupy a kněze v jejich službách.

x

Věřící ovšem na tyto hlasu už dávno nevěří - a vláda by musela učinit veliké krátky, aby důvěru získala. Ale věřící mají pochybnosti jiného druhu. Jsou podpisové akce, manifestace, protesty pravými prostředky v boji o náboženskou svobodu? Zajisté našimi hlavními prostředky jsou duchovní zbraně: láska, život podle pravdy, modlitba. Ale Ježíš nemluvil jen v chráme, nýbrž mluvil k světu veřejně /srov. Jan 18,19/, na lodižce na hoře, k tisícům /srov. 6,1-15/, slavnostně vjel do Jeruzaléma. Také přikázal hlásení se střech /lik 12,3/. Rozpoznat, kdy je třeba být ve skrytu a kdy vystoupit na věřejnost, je dílem křesťanské moúdrosti. Ale modlitby je třeba vždy!

Joséf Zvěřina

Oprava: "Len autá a voda."

V poslední chvíli nám dal autentické vysvětlení k pojmu demonstrace a manifestace ministr kultury SSR Válek:
Žádné pendreky, žádný plyn, žádní psi na Hviezdoslavově náměstí 25. března nebyli. "Len autá a voda." To bylo třeba, aby cizina neměla dojem, že slovenská vláda je slabá. - Tedy přece jen demonstrace: demonstrace síly proti "stovce starých lidí". Len autá a voda. Myslím, že tento cynismus je nejvýmluvnějším svědectvím, jak hanebně si slovenské orgány počínaly. V ČSR byl ministr kultury vyměněn!

5'30

11 SET. 1988

RaVat-Ceco/neděle/

Při letu nad Sudanem Svatý Otec přišel mezi novináře a odpovídal na jejich otázky.

--Cesta do Jižní Afriky země apartheidu je pouze odložena?

X To se nedá říci, že by byla odložena. Uskuteční se, neboť je to mé přání navštívit tamní Církev, především černou Církev. Jen je třeba mít ^{vost} trpěli.

-- Soudíte ^{že} ekonomický postih je účinným prostředkem, který by donutil jihoafrickou vládu k sociální sravedlnosti?

xx Nevím, to je politický problém.

--Jak je tedy možno dosáhnout téhož cíle?

xx Je to mravní problém. Je nutno pochopit zásady důstojnosti a rovnosti. Nelze trvat na rasistickém názoru lidské nerovnosti. Je to jeden z námětů poslední encykliky: jeden mravní a zároveň společenský problém.

-- Je snad násilí řešením?

také jedno

XX Snažme se o lidské řešení, to znamená mravními prostředky. Násilí je dějinně lidské řešení. Avšak z mravního hlediska je nelze ani doporučovat ani podporovat.

-- Lze je chápát?

xx Pochopit lze všechno. Když člověk zná dějiny, může ~~pochápat~~ všechno. Jiná věc je přát si to.

-- Za jakých poměrů se tedy může uskutečnit cesta do Jižní Afriky?

xx V té zemi je mnoho katolíků, černochů. Tam najihu je většiná katolíků černých. A já cítím, že jsem pozván právě jimi. Jak bych se mohl vyhnout vědomí, že jsem opustil lidí černochy, katolíky kvůli politické situaci? Je nutno vyloučit politický podtext eventualní pastorální návštěvy. To je podle mého názoru zásadní problém.

-- Desmond Tutu, černý anglikánský biskup, vyzval k bojkotu nacházejích obecních voleb v Jižní Africe. Co o tom soudíte?

xx Tutu je občan Jižní Afriky, má své zkušenosti. Já nejsem jihoafrický občan. Je možné požadovat, aby lidé bojkotovali volby. Ale není to dobré.

-- Apartheid má kořeny ve Starém zákoně. Co zakouší křesťan, který hlásá, že musí být zrušen?

xx Starý zákon se přenesl do Nového zákona. Já mluvím a přicházím ve jménu Nového zákona. Je třeba vědět, jak je Starý zákon zneužíván.

-- Budete žádat, aby byl Nelson Mandela propuštěn na svobodu?

xx Žádám o ni každý den, že musí být propuštěn. Ostatně obdivuji ho a jeho statečnost.

Závětná modlitba po mši sv. v Harare

11 SET. 1988

Na Závěr této bohoslužby obratme se se synovskou láskou k Marii, Matce Boží, matce eucharistického Krista. V liturgii slova jsme si při dněšní mši sv. připomněli Petrovu odpověď Ježíšovi: Ty jsi Kristus, Syn živého Boha. Petr pronesl jako první podobné veřejné vyznání víry. Maria však měla víru již dávno předtím. Ty, blahoslavená Panno, ty, žene víry, jsi vyslechla poselství anděla Gabriela a chevala jsi důvěru v Boží slovo. S vírou jsi přijala zprávu, že Syn, kterého počneš, bude nazýván Synem Nejvyššího. Dnes, v tento den, Maria, pomocnice všech křesťanů, s láskou svěruji do tvých rukou všechn lid v Zimbabwe. Pohled na víru těch, kdo se tu shromázdili v modlitbě. I nám se dostalo podivuhodné milosti že jsme poznali a že věříme v Krista, tvého jediného a Božího Syna. Vidíš však také Maria, Panne Karmelská, jak je naše víra podrobována zkouškám a že často v ní zakolísáme. Oředuji za nás u Pána. Pros, aby nás zahalil svým svatým Duchem, aby tento Duch posílil naše bázlivá srdce a osvítil naši pochybovačnou mysl, abychom pak věřili tak pevně jako tys věřila. Vždyť u Boha není nic nemožného. Maria, Nepeskvrněné početí, tys nikdy nezhrešila a už od počátku jsi byla ušetřena účínsku, jímž hřích zhoubně působí na duši. I tys věk hluboce poznala lidské utrpení a strašlivé rozšíření hříchu ve světě, poněvadž jsi stála pod křížem a s rozdrásaným mateřským srdcem jsi viděla utrpení a smrt svého Syna. Ty všichni, nejsladší matko, jak tento národ trpěl během války za nezávislost a ke kolika násilnostem došlo na různých místech i v následujících letech. Tys naše královna míru a s tímto oslovením se na tebe uznale obracíme. Bdi nad těmito svými syny a dcerami, které ti s důvěrou svěruji. Poznali hrůzy nenávisti a násilí a nyní touží po spravedlnosti a míru. Přejí si usmíření a svernost mezi kmeny a rasami této země i mezi všemi národy. Tvůj milovaný Syn zemřel na kříži, aby shromázdil vjedno rozptýlené Boží děti. My jsme lid, který věří, že Ježíš zemřel za všechny a věříme též, že pro všechny žije. A věříme rovněž, že je knížetem pokoju. Pros za nás, svatá Boží matko. Vypros nám milost, abychom stále stále pevněji věřili ve vítězství kříže a žili v láskyplné společenství s Ježíšem a všemi svými bratry i sestrami. A nyní, při slovech Andělského pozdravení spojme svá srdce a své hlasy v modlitbě.

11 SET. 1988

Dnešní nedělní program sv.Otce v Harare, hlavním městě republiky Zimbabwe měl dva vrcholné a ústřední body. Prvním byla dopolední mše sv. na městské dostihové dráze s následující zásvětnou modlitbou k Panně Marii před poledním Andělem Páně. Ještě před ní, o půl déváté se Jan Pavel II. na nunciatuře setkal s místními biskupy, kterých je celkem 9, z nichž 2 již na odpočinku. Na nunciatuře též sv.Otec po bohoslužbě poobědval a odpočinul si. Nato, asi v 15,30 se v katedrále zasvěcené Nejsv. Srdci s místními laiky, kterých přišlo asi 450 a také k nim promluvil. Následovalo pak od 17 hod. výše zmíněné setkání s mládeží, které se konalo na stadionu Glamis a mělo pestrý program. V době našeho vysílání již asi skončilo anebo teprve končí. Sv. Otec po něm ještě očekává v 19,45 setkání s členy diplomatického sberu v budově nunciatury. Zítra v pondělí Jan Pavel II. odletí do druhého největšího města v Zimbabwe, Bulawaye, kde bude mít kromě mše sv. dvě setkání: s kněžími a řeholníky v katedrále, které bude od 15,40 vysílat přímým přenosem s anglickým komentářem a po něm ekumenické a anglikánské katedrále. Pak se vrátí zpět do Harare.

*TRAKTÁK
úloha vůdceho světla v světě
jeho interview zároveň cíle dělostřelu:*

Litevský kard. Sladkevicius poskytl interview deníku "Udarník".
 Řekl v něm mezi jiným: "Můžeme věřit v perestrojku, jen když do nového zákona o kultech budou pojaty naše požadavky a jestliže úřady budou brát v úvahu ménění kněží a věřících.. Jinak si budeme myslit, že se mají pouze přikryt staré věci novým jménem. Jak víme, v Moskvě se nyní reviduje starý zákon o kultech z r. 1929. Prací je pověřena zvláště komise, ve které však nejsou zastoupeni katoličtí, pravoslavní ani jiní představitelé. Vyslechnou pouze jejich názvy a doporučení.
 Jak prohlásil v pátek v Ženevě Konstantin Charčev, zakon má být již brzy zveřejněn. Dodal též, že nejprve bude předložen lidu k vyjádření a teprve pak bude vypracována konečná předloha. O té se však dosud neví, kdy vstoupí v platnost. Kard. Sladkevicius též v interview oznámil, jaké má církev na Litvě hlavní starosti: nedostatečný počet kněží, který však není způsoben malým počtem duchovních povolání, nýbrž tím že je povolen jen jeden seminář a v něm numerus clausus 150 seminaristů; dále je to konfiskace kostelů, např. katedrály ve Vilně, která byla změněna v obrazárnu, kdežto chrám sv. Kazimíra tamtéž byl přeměněn dokonce v muzeum náboženství a ateismu a konečně jsou to i nepatrné tiskové možnosti. Přesto však kard. není pesimista. Dal najevo, že již samo toto interview je znamením, že časy se mění.

11 SET 1988

Homilie na dostihové dráze v Haráre

V úvodu sv. Otec zdůraznil cíl své návštěvy: "Přicházím k vám ve jménu Pána, jenž je naším pastýřem, ve jménu Ježíše Krista, dobrého a věčného pastýře našich duší. Dále připomněl, že Kristus je přítomen i v každodenním životě této země. Apoštolové podstoupili mučednickou smrt ^{pro} Krista, pro pravdu, kterou je sám Kristus. Tuto pravdu přichází hlásat i on, Petrův nástupce. Církev, kterou zastupuje, buduje a staví na síle svazku mezi pravdou a láskou. Pro tuto pravdu a lásku přišel do Zimbabwe již v r. 1560 i páter da Silveira, jako první misionář a obětoval za ni svůj život. Hejné plody přináší evangelizace teprve v posledních sto letech. takže obyvatelstvo se stalo novým národem znovuzrozeným ve svátosti křtu.

V dalším Jan Pavel II. přešel na dnešní nedělní evangelium, ve kterém sv. Petr odpovídá Kristu: Ty jsi Mesiáš, to znamená ten, jehož Bůh pomazal Duchem sv. a poslal, aby dokonal dílo spásy. Vyznal tím svou víru a Ježíš nato předpověděl své utrpení a zmrtvých. Dokonce pokáral Petra, když se ho snažil přesvědčit, že se to nesmí stát. Petru tedy v Krista již věřil, ale nebyl ještě schopen přijmout celeu pravdu o Kristu, kterou začal sám hlásat teprve o Letnicích. Kristus jako dobrý pastýř obětoval život za své ovce. Ale ještě před smrtí ustanovil eucharistii, ve které slavíme obět nové a věčné úmluvy. Zde sv. Otec upozornil: Abychom ji plnili "musíme věřit v Boží slevu a potvrzovat svou víru skutky, které z ní vznikají, poněvadž víra bez skutků je mrtvá. Jedním z prvních dobrých skutků, jež pramení z víry je usmíření, jak s Bohem tak i s bližními. Jan Pavel II. chtěl těmito slovy poukázat na dosavadní kmeneovou nevraživost v Zimbabwe, která brzdí rozvoj celého národa. V této souvislosti pak ještě zdůraznil: "Skrze křest vás Bůh smířil se sebou sámým a svěřil vám dílo usmíření. Posíleni eucharistii a svátostí usmíření snadněji překonají tuto vzájemnou nevraživost, která z jejich země neznizela ani po dozaření nezávislosti. Křesťané jsou povinni Krista následovat a kdo chce být věrný učedníkem musí přijmout i jeho kříž. V závěru homilie pak ještě znovu připomněl slovy žalmu že Kristus jako dobrý pastýř je stále s každým věřícím: Ty, Ježíši Kryste, věčný pastýři každého jednotlivce i všeho lidstva jsi stále se mnou!"

11 SET. 1988

--Uděláte nějaké oficiální prohlášení?

xx Nechejte to na mně.

--Viděl jste Scorseseho skandální film? Jaký máte názor na Poslední po-kušení/název filmu/

xx Ne,neshlédl jsem ho. Sledoval jsem jen v tisku rozsáhlou diskusi o něm.Je však všeobecné měřítko: z hlediska Kristovy osoby - nelze urážet Jeho osoba; z hlediska věřících nesmí se urážet city věřících.Mně to však nějak zvláště nezajímá...italská biskupská konference a benátský patriarcha už vyjádřili,co ^{sí} tom všem myslí Církev a věřící.

-- Afričká žena je diskriminována. Budou oznámeny nějaké revoluční noviny pro ženy černého světadílu?

xx Revoluční?...pro dobrou revoluci je třeba se vždy vrátit k Ježíši Kristu.Toto je revoluce pro všechny ženy všech světadílů.I v Africe.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

Dnes v pondělí Jan Pavel II. ještě zůstal v Zimbabwe, většinu dne však strávil na jihu této země, v druhém největším městě Bulawayo. Má přes 400.000 obyvatel a střediskem provincie zvané jižní Matabeleland. V městě je zde zájmové přírodopisné, etnografické a historické museum, okolí je zajímavé i po archeologické stránce. Vyrábí se tu dokonce i televizory a montují automobily. Sv. Otec sem přiletěl ze 400 km vzdáleného hlavního města Harare v 9,30 dopoledne. Po desaté byl již na dostihové dráze určené pro dnešní mše svatou, které se zúčastnilo asi 100.000. Podrobnější informace vám o ní podá následující slovenský pořad. Podle našich zpravodajů měl pěvecký sbor 300 členů a 100 kněží koncelebrovalo spolu se sv. Otcem. Přivítání bylo stejně radostné jako v Harare. V homiliji se Jan Pavel II. soustředil hlavně na *hlásání evangelia, slavy i setkání*

Odpoledne, po obědě na místním biskupství se odebral asi v 15,30 do katedrály zasvěcené Panně Marii, kde promluvil ke shromážděným kněžím, řeholníkům, řeholnicím, seminaristům a novicům. Uslyšte nyní v krátkém výtahu hlavní obsah této jeho promluvy. Z katolické katedrále potom asi v 16,40 odejel papamobilem do anglikánské katedrály, vzdálené asi půl druhého km, kde se pak konalo ekumenické setkání s představiteli a věřícími jiných vyznání, hlavně s anglikány. I zde sv. Otec pronesl promluvu, ve které v podstatě řekl asi toto: Setkání skončilo kolem 18. hod. a tím byl program sv. Otce v Bulawayo vyčerpán. V době, kdy vysíláme, již pravděpodobně přistál v Hararě a jede asi na nunciaturu, kde povečeří a přespí. Zítra v úterý ráno Jan Pavel II. odletí ze Zimbabwe do sousední republiky Botswana, kde je v hlavním městě Gaborone očekáván kolem 11. hodiny dopoledne. Jeho pobyt v této zemi se zdrží jen jeden den. Sejdě se tu opět s kněžimi i laiky v katedrále, odpoledne bude sloužit mše sv. na místním stadiamu.

**ústav pro studium
totalitních režimů**

Ekumenické setkání v Bulawayo

12 SET. 1988

Sv. Otec v úvodu vyjádřil slovy žalmu základní touhu lidského srdce po přátelství a svornosti s druhými: "Jaké dobro, jaké blaho, tam kde bratří bydlí svorně". Podobně touží i všichni křesťané po jednotě. Z toho důvodu, jak dále doznal, ho velmi těší právě toto setkání. Připomněl též v tomto ohledu svou první encykliku, v níž tuto touhu plně vyjádřil. Dnešní setkání je jistě krokem vpřed na cestě vzájemného porozumění a poznání. Zároveň tím však hlouběji poznáváme a přijímáme i našeho společného spisovatele. Důležitými prostředky v tomto směru jsou modlitba a rozjímání. Zvláště významná jsou slova Kristovy modlitby k Otci: "Ať všichni jsou jedno". Modlí se v ní o společenství v pravdě a lásce, za které obětoval i vlastní život. Právě v nedostatku jednoty a společenství se výrazně projevuje hřích, jenž vždy rozděluje, místo aby sjednocoval.

V další části promluvy se Jan Pavel II. uznale vyjádřil o dosavadních ekumenických pokusech v Zimbabwe. Mohou se opírat o tradiční africkou úctu ke společnému životu a rodině. Ekumenický dialog vydáně podporuje i společné úsilí o všeestranný rozvoj. V tomto úsilií křesťané chtějí především dokázat světu jak lidský tak i božský rozdíl velkého tajemství vykoupení.

V závěrečné části promluvy pak sv. Otec znova zdůraznil základní rysy ekumenického hnutí, jimiž jsou stálá a vytrvalá modlitba o dokonalou jednotu a velebení Božího jména. Třebaže v mnoha případech není dosud možná společná bohoslužba, přesto společné ekumenické božnosti nic neztrácejí na své důležitosti. V této souvislosti sv.

Otec uvedl zejména každoproční Týden modliteb za sjednocení křesťanů, Všichni máme společný úkol, tj. následovat Kristův příklad a modlit se jako on: Ať jsou všichni jedno.

V posledních slovech Jan Pavel II. ještě vyzdvíhl další důležitou ekumenickou složku: "Především nezmíme nikdy ztrácat důvěru v to, co Duch sv. může vykonat v našich dnech. Archanděl Gabriel řekl Panně Marii, že "u Boha není nic nemožného". Musíme se přičinovat, aby chom žili důsledně podle víry a zůstali vytrvalí v naději. A chvála Páně ať je vždy na našich rtech, jak to vyžaduje žalmista: "Velebte se mnou Hospodina, vyvysujme spolu jeho jméno".

12 SET. 1988

88

256/

Promluva ke kněžím a řeholníkům v Bulawayo

Jan Pavel II. pozdravil přítomné slovy sv. Pavla: Velmi si na vás základám. Jsem plný útěchy, překypuje radostí i při veškerém svém soužení". ^{Podlehl} ~~Pocetký~~, že v každém z nich vidí velké tajemství Boží lásky a připomněl, že jejich životním cílem je úsilí o svatost. Nejprve mluvil ke kněžím, kteří zde budují Boží místní církev. Ta má vypadat jako rodina, ve které neexistují cizinci a neznámí lidé. I kněží jsou rodinou shromážděnou kolem biskupa a navzájem si v ní ~~pouhají~~. Jejich kněžská služba spočívá především ve snaze o posvěcení, jak vlastní tak i svěřeného Božího lidu. Pastorační činnost je zároveň i chlebem jejich duchovního života. V jejich učení a hlásání Božího slova se ~~má~~ ^{já} též zřetelně odrážet odpovědi církve na stále složitější otázky moderního života. Svým úsilím o všeobecné usmíření účinně bojují proti hříchu a ďáblu. Proto je velmi důležitá svátost usmíření. Ve zpovědnici mají věnovat pozornost každému jednotlivci a trpělivě ho vyslechnout. A nemají zapomínat, že účast kněze na Kristově velikonočním tajemství je zdrojem účinnosti jeho pastorační práce.

Nato se Jan Pavel II. obrátil k řeholníkům a řeholnicím, jejichž úkolem je vydávat svědectví o nové kultuře života a lidské solidaritě v místním africkém prostředí. Řeholní život vychovává k obzvláštní citlivosti vůči chudým a čestně vzdělaným. Je popřením egoismu a chamektivnosti, tedy vlastnosti, které dosud brzdí rozvoj Afriky. Zejména nezisťná služba řeholních sester přinesla již církvi v Zimbabwe mnoho požehnání. Počet domorodých sester dokazuje, jak v této

~~právdu bojuje~~ ^{zvolila} ~~proslaví~~ Konferenci řeholníků řeholnice. ^{klarinky v Remeši} ~~sv. Otec povzbudil i so-~~ ~~nového proslaví:~~ Konferylationní řeholnice je nedílnou částí svobody každé místní církve i konečnou ~~volání k rozjímanování řeholnímu životu a zaurezní, že i mužská řehol-~~ ~~definující konferylationní řeholnice: řeholnice a pramenem neberlých milostí~~ ~~ni povolení jí soužití životem důležitá pro zdejší místní církve. Nejlépe~~ bude povzbuzovat další povolení vlastním osobním příkladem. Konečně seminaristům a novicům doporučil, aby uvažovali o svém povolení ve světle víry a pravdy. V závěru pak sv. Otec ještě vzdal čest všem kněžím, řeholníkům, řeholnicím i laikům, kteří přišli o život v těžkých letech bojů o nezávislost vlasti. Nakonec pak ještě svěřil všechny přítomné Panně Marii, královně míru. Její blízká svatyně všem připomíná, že opravdový mír, který svět dát nemůže, je darem našeho Pána Ježíše Krista.

12. SET. 1988

Zpravodajství od Paolo Salvo.

Jeden z nejklasičtějších afrických tanců s černými chlapci v červených trenýrkách a s pestrými zástěrkami zahájil velmi barvitým způsobem nedělní odpolední setkání sv. Otce s více než 25.000 chlapců a děvčat ze všech diecézí v Zimbabwe, kteří doslova přeplnili Glamis Stadion, nad nímž vevodil nápis obrovskými písmeny: Coming together in Christ: Setkat se společně v Kristu. Je to zároveň i hlavní heslo celé této africké pouti Jana Pavla II.

Co zde bylo vidět, byl přímo výbuch nadšení, s typickou africkou srdečností a barvitostí, které vypuklo kdy sv. Otec vjížděl na stadion v papamobilu a projížděl po travnaté půdě za nepopsatelného jásotu. Čekali tu na něho celé hodiny, na stupních hlediště i na trávníku a přítom neúnavně zpívali a tančili. Tuž a tam bylo vidět na hlawách běložluté čepice ve vatikánských barvách. Když se pak sv. Otec s úsměvem přiblížoval k zábradlí a všem tiskl ruce, policistům možná přebíhal mráz po zádech, ale nic se nestalo. Jen mnoho láskyplných pohledů, které se snažil opětovat.

Jana Pavla II. pozdravili biskup Reckter, plný života, který řídí pastoraci mezi mládeží a jeden chlapec z kmene Šona, na němž bylo vidět, jak je pohnut a dojat. Popom několik děvčátek přineslo pochodeň a odevzdalo mu 20tisící vstupenku na mezinárodní sportovní podnik s charitativním cílem, tzv. "Sport Aid 88". Je to maratonský běh za účasti závodníků ze 123 národů. Jeho výťážek je určen pro chudé děti na celém světě. Sv. Otec ho ostatně již doporučil a povzbudil zvláštním poselstvím přenášeným tzv. mondovisí. ⚡

Když se pak stmívalo začali na stadionu opět zpívat a tančit. Na každého jistě vše zapůsobilo svým africkým exotickým kouzlem. Nato se všichni vzali za ruce, od papeže a biskupů až do posledního dítěte a zapěli hymnus na jednotu v Kristu. Sv. Otec nakonec anglicky oznámil, že je chce odměnit za jejich dary latinským požehnáním. Řekl že on přišel kvůli nim z Říma a oni opět k němu z celé Zimbabwe a že slavnost, kterou připravili je pro něho krásným darem, na který nikdy nezapomene. Když jsme odcházeli, požádali mě i policisté o fotografii sv. Otce a těch několik, které mi zůstaly, mi chlapci přímo vytrhli z rukou. Viděl jsem, jakou mají radost, když s nimi utíkali pryč.

~~zde~~ Když ~~je~~ na vás hledí, neridí černou, bílou či hnědou frak
ridí tvář Krista svého Syna. A Když na vás hledí Kristus-
hlede' do vašeho srdce

13 SET 1988

Dnešní úterý Jan Pavel II. vyhradil republike Botswaně, která je po Zimbabwe kruhou zastávkou jeho apoštolské pouti do Afriky. V jejím hlavním městě Gaborone, které má asi jen 80.000 obyvatel přistál před 11. hodinou dopoledne. Po obvyklém oficiálním přivítání na letišti a po návštěvě u hlavy státu v tzv. "State House" odejel v pamobilu, který cestuje spolu s ním do místní, přes 1 km vzdálené katedrály. Po 13. hodině ta promluvil ke shromážděným kněžím, řeholníkům, řeholnicím i laikům. Všem nakonec udělil požehnání a nato odešel do přiléhého sálu, připraveného pro další setkání s představiteli jiných křesťanských církví a mohamedánů. Bylo přítomno asi 50 osob. Po obědě na biskupství se po 16. hodině odebral na místní stadion, kde sloužil mše sv. s homilií, jejímž hlavním nánětem byly spravedlnost a mír. Zdůraznil, že skutečný mír i spravedlnost zavисí na vnitřním obrácení, které od každého vyžaduje každodenní úsilií žít podle evangelia, odolávat pokusením a překonávat obtíže. Středem a cílem křesťanství ^{hodby} ~~je~~ ^{je} naplnit dosud sva mrtvá ^{dnešních} v jednom z liturgických textů: Z Kristova boku vytryskla krev a voda, zdroj svátostného života církve. V další části pak věřící ujistil: Je-li zmrtvýchvstalý Pán s vámi, není třeba mít z ničeho strach. Nebojte se tedy toho, co vyžaduje láska, zvláště manželská. Láska je náročná, ale vede také k životu a k plné radosti v Pánu. S důvěrou v Boží pomoc se musíme snažit udržovat důstojnost manželství, zachovávat jeho svátostný ráz a nerozlučnost, jak tomu v duchu Kristova učení učí i církev. V době kdy vysíláme mše sv. již pravděpodobně skončila a sv. Otec buď jede anebo už je na biskupství, kde povečeří a přespí. Zítra ve středu má na programu návštěvu ve třetím státu, v království Lesotho, kde se zdrží až do pátku.

ústav pro studium
totalitních režimů

Zpravodajství P. Giorgiannih

13 SET. 1988

V Botswaně zahájili na dvou protilehlých místech země pouť s dvěma kříži podobně jako s olympijskou pochodní. Projdou s nimi všechny křesťanské vesnice. Nakonec oba kříže donesou až do katedrály v Gaborone a tam je odevzdají sv. Otci. Říkají jim tu kříže obnovy. Přípravný výbor pro návštěvu sv. Otce zvolil tuto metodu aby co nejvíce zdůraznil duchovní přípravu na tuto velkou událost, která je považována za mezník v dosud krátkých dějinách církve v Botswaně. Právě letos tu vzpomínají 60. výročí první misijní stanice, založené v lednu 1928 právě v oblasti hlavního města Gaborone. Hlavním námětem přípravy jsou slova sv. Otce: Otevřete Kristu dveře dokončen. P. Leonard Devitt, pasionista a předseda organizačního výboru nám sdělil, že v posledních měsících přicházely návrhy a nápady jeden za druhým, např. kající pobožnosti, přistupování ke svátostem, sbírky, závody, loterie, vše na úhradu výloh. Všichni se také snažili, že přípravy a návštěva si udržely svůj duchovní ráz, aby se z ní snad nestal obchodní podnik. Katolíků je zde jen 45.000 z více než jednoho milionu všeho obyvatelstva, avšak i jinověrci očekájí návštěvu sv. Otce se sympatiemi a zájemem, Když jsem se jednoho zdejšího pána zeptal proč, odpověděl mi; po krátkém přemýšlení: protože je to mezinárodní postava a hlásá mír, znázorňuje dobré vztahy mezi církví a státem a svou návštěvou obrací světovou pozornost na naš národ. Přitom však Botswana je skoro 2x větší než Itálie, ale obyvatelstvo je nahromaděno většinou v několika městech, poněvadž většinu země pokrývá rozsáhlá savana. Města jsou sice malá, ale moderně vybavovaná a zdá se že mají budoucnost. Botswana se stala nezávislou až v r. 1966, ale je tu vidět stále slibnější rozvoj, hlavně díky dobré demokratické vládě a pak také nedávno objeveným nalezištěm diamantů. Dosud však převažuje zemědělství a chov dobytka. Katolické církve se tu dobře zakořenila a obyvatelstvo ochotně naslouchá jejímu duchovnímu poselství. Žije tu pokojně 8 kmén bez rasové nevraživosti. Většinou vyznávají víru překvapivě jeninců nejvyšší bytost zvanou "modimo" a v posmrtný život. Mají i hluboký cit pro rodinný život bez mnohoženství. Vysokou úroveň má i výchovná a zdravotní služba církve. Dobře vede své sociálně prospěšné akce, které zemi pomohly hlavně v minulých letech sucha, kterým je ostatně Botswana stále ohrožována. Mons. Setlalekgosi je biskupem hlavního města a jediným v celé zemi. Tvrdí, že katolíci se správně začlenili do života této země a spolu s vládou, jinými církvemi a organizacemi přispívají účinně k duchovnímu i hmotnému rozvoji národa. Návštěva sv. Otce jim nejen způsobí radost a přinese posilu nýbrž vytvoří podle jeho slov i nový most k hlubšímu bratrství národů."

13 SET. 1988

P. Joseph Gérard

Narodil se 12. března 1831 ve francouzské vesnici Bouxières-aux-Chênes, poblíže města Nancy. Rodiče byli zemědělci a v tomto prostředí prožil své dětství. S pomocí místního farářemohl začít studovat. Když byl ještě seminarista, hluboce na něho zapůsobila vyprávění o činnosti misionářů z kongr. Oblátů Neposkvrněné Panny Marie, před nedávnem založené. Vstoupil k nim a jáhenské svěcení mu udělil sám zakladatel Oblátů, blahoslavený Evžen De Mazenod, který k němu choval hlubokou důvěru, protože již jako 22letého ho poslal do jihoafrické misijní oblasti Natal.

V květnu 1853 mladý Gérard odjel do afrických misií a už se odtud nevrátil. 19. února 1854 přijal kněžské svěcení z rukou biskupa Allarda v jihoafrickém městě Pietermaritzburg a hned nato začal pracovat jako misionář, zčásti mezi bělochy, ale hlavně mezi ~~černochy~~^{jistě} ~~černochy~~^{lamele} Žuluky. Musil často cestovat, spát pod širým nebem v horku i v zádu a učit se různým jazykům. Přes jeho nejlepší vůli a obětavost trpělivá práce mezi Zuluky nepřinášela bezprostřední výsledky. Tento zdánlivý neúspěch ho velmi trápil, takže v r. 1862 odešel hlásat evangelium do Lesotha. Teprve později se mohla radovat z mnoha obrácení mezi Zuluky. Jistě na nich měla zásluhu i jeho práce jako prvního rozsévače Božího slova.

Nyní však už pevně zakotvil v Lesothu a zůstal tam celých 52 let. Zahájil tam s celým národem cestu k Bohu a pokračoval v ní, pokud síly stačily. Na počátku ovšem musil bojovat s lhostejností a někdy byl nucen spolknout i posměch. První katechumeny získal až po několika letech. Přesto však tu byl pozvolný pokrok, hlavně díky jeho rozhodnosti, horlivosti a sebezáporu. Místní král Mošoešoe I. přijal první katolické misionáře přátelsky. P. Gérard si ho zato velmi vážil a prokázal mu konkrétně svou vděčnost, když jeho lid napadli bílí Burové. Mrzelo ho jen, že král se nikdy neobrátil na křesťanství. Stalo se jím teprve později králův vnuk Griffith Leretholi, kterého pak lid rovněž uznal za svého vládce.

V prvních letech mnoho domorodců naslouchalo Kristovu poselství a vstoupilo do církve. Bylo mnoho křtů, sem tam ovšem i nějaký odpad ale práce P. Gérarda pokračovala s Boží pomocí celkem úspěšně. V národě Basutho se začala rozlévat Boží milost. Po 5 letech od jeho příchodu se již zrodila kongregace řeholních sester a na místě zvaném

Roma rozkvétala první misijní stanice. Dnes už tam stojí novociáty a semináře, Oblátý založená universita, vyšší učiliště, různé řeholní domy, nemocnice a vyšší učiliště. Páter Gérard má na tom všem jistě aspoň částečnou zásluhu. Během jeho dlouhého působení všichni na něm obdivovali zejména neúnavnou, někdy přímo hrdinskou péči o nemocné a o staré osoby. Chodil k nim pěšky nebo jezdil na koni navzdory špatnému počasí a dlouhým vzdálenostem a vždy jim s sebou nosil i nejsv. svátost. První křestané od něho přejali i vroucí úctu k Panně Marii, a již od jeho dob byl národ zasvěcen neposkvrněné Boží Matce. Nedá se spočítat, kolikrát přešel přes ~~zdejší~~^{Dražich hor} strmé horské hřbety Va jeho vytrvalá péče o slabé, nemocné a potřebné již vešla do dějin této země. Všem byl příkladem i v modlitbě. Hezky to vyjádřil při jeho pohřbu jeden z věřících: Mohli bychom říci, že P. Gérard se neživí jídlem, nýbrž modlitbou a ~~životem~~^{životem} živil po dlouhou dobu i nás, Basuthy,

P. Gérard po mnoho let s vynaložením všech sil kázal, těsil, vedl k Bohu a stále byl ve styku i s lidem ze sousední Jižní Afriky. Poslední léta života ztrávil ve své první lesothské misijní stanici Roma. Pokračoval v misijních cestách i když ho reumatismus skoro celého zkřivil, ~~falešně~~ už skoro neviděl. Nakonec ho musili vysazovat na jeho věrného koně Artabana. Ještě měsíc před smrtí chodil po horách za nemocnými, 23. května 1914, v 83 letech, po životě vyplněném vírou a službou Bohu odevzdal duši Pánu.

Jeho obětavost nejlépe pochopíme z jednoho zápisu při duchovních cvičeních: Je třeba je milovat, milovat navzdory všemu a usta- vičně. Sám podle toho žil s radostí, že může šířit Boží slovo přes všechny překážky. Církev uznává jeho nezměrné zásluhy tím, že Jan Pavel II. při své pastorační návštěvě v Lesothu poklekne 15. září u hrobu tohoto velkého misionáře a před celým národem Basutho ho prohlásí za blahoslaveného. Láska bude opět jednou triumfovat!

15. září Jan Pavel II. prohlásí blahoslaveným francouzského misionáře P. Josefa Gérarda a to v Materu hl. městě Lesotha OM! (Habí Nyakor. I.M.)
váš srozumitelnou črtu národního blahoslaveného:

Říkali nám hned po příletu, že Lesotho je země prudkých větrů a vichřic. Celou noc skučel vítr a dnes ve středu ráno zahalují vrcholky hor velké temné mraky. Tak začínal své dnešní hlášení náš dopisovatel P. Moreau SJ. ~~N~~ijak nás proto nepřekvapila zpráva, že letadlo se sv. Otcem nemohlo přistát po 10. hod. dopoledne na letišti v Maseru kvůli příliš nízkým mrakům, lijáku a větru a dále proto, že oba přistávací přístroje na kontrolní věži letiště přestaly fungovat. Pilot musil přistát na mezinárodním letišti v Johannesburgu v 11.15. ~~T~~ejprve se vyčkávaly zprávy o povětrnostních podmínkách v Maseru; po něvadž nebyla naděje na zlepšení, ~~č~~olem 13. hod. ~~se~~ vytvářel konvoj aut, jimiž by sv. Otec s doprovodem po ~~5-6~~ hodinách jízdy měl dorazit na místo. ~~M~~ezitím přišel na palubu letadla pozdravit Jana Pavla II. ministr zahraničí Jihoafrické republiky Roelof Pik Botha, doprovodil ho též na okraj letiště, kde již stály připraveny automobily a autobus. ~~S~~v. Otce přišel rovněž pozdravit místní biskup, mons. Reginald Joseph Orsmond. ~~C~~estou do hlavního města Lesotha Maseru též pravděpodobně skončí dnešní program Jana Pavla II.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

Anglie: Přes 30 milionů osob ve 128 zemích se v neděli zúčastnilo tzv. "běhu proti času", pořádaného sdružením "Sport Aid". Jeho cílem je získat finanční prostředky ve prospěch chudých a nemocných dětí na celém světě. Závodili mladí i staří, muži i ženy, někteří v horku, jiné v dešti, opět jiní běželi v noci se svítilkou. Stanovená trať byla 10 km dlouhá. Všichni chtěli přispět k tomu, aby již na světě neumíralo každoročně 15 milionů dětí hladem a pro nedostatek lékařské péče. Účastníkům poděkoval i sv. Otec, kterému symbolicky darovali závodní číslo 20 milionů. Podobný dobročinný běh se konal poprvé již v r. 1986 v 89 zemích za účasti 20 milionů závodníků a vynesl tehdy asi 50 miliard lit.

Haiti: V hlavním městě Port-au-Prince byly iří osoby zabity a 60 zraněno během bohoslužby, které se zúčastnili v salesiánské kapli. Během obřadu vtrhlo do kaple několik set mužů ozbrojených mačetami a pistolemi a napadlo asi 1.000 věřících shromázděných na mši svaté. Nakonec zapálili celou budovu, tj. salesiánskou školu, v níž je i kaple. Počet obětí nebyl zatím úředně oznámen.

Paraguay: Generální představený TJ. páter Petr-Hans Kolvenbach přiletěl v neděli do této jihoamerické republiky na oslavy 400. výročí založení jesuitských misií. Týž den sloužil mši sv. u zřízení kostelíka v Trinidad, asi 400 km JV. od hlavního města, který vystavěli členové jeho řádu. V hlavním městě měl rozhovory a setkání s různými osobami. Jeho návštěva však neměla žádnou spojitost s dřívějším vypovězením pátera de la Vegy, o něž jsme podali zprávu.

Itálie: Hnutí "The Pain Clinic", tzv. lékaři bolesti vyznamenali letos svou každoročně udělovanou zlatou medailí florentského arcibiskupa kard. Piovanelliho. Odevzdal mu ji předseda, Thomas Pasch, během mezinárodního symposia hnutí v témže městě. V odůvodnění zdůraznil, že v kardinálově osobě je vyznamenávána církev za své zásluhy na tomto poli. Kard. v odpovědi citoval výrok loni blahoslaveného lékaře Josefa Moscatiho, podle něhož bolest není jen stažení svalů, nýbrž výkřik duše a nelze ji léčit jen předepsáním určitých léků. Symposia, které skončilo dnes ve středu se zúčastnilo asi 1.000 lékařů a ošetřovatelů. Sv. Otec se v poselství, které zaslal symposiu, pochvalně zmínil o jejich šlechetném úsilí mírnit bolesti s plným ohledem na lidskou důstojnost.

A věra byla započala a uplně zrezena
kde působil salesián P. Arthur Vollet.

SSSR: Během jedno televizního večerního zpravodajství v minulých dnech diváci mogli sledovat nepříliš příznivé přivítání Michaila Gorbačova při návštěvě v jednom sibiřském městě. Rozčilení občané si mu přímo stěžovali na nedostatek zboží a na špatné fungování různých veřejných služeb. Gorbačov je ujišťoval, že nesmějí zrátet ~~důvěru~~ v nynější novou vládní politiku. Bylo však na něm vidět rozpaky a že se již přestával ovládat.

List Izvestija všera v úterý oznámil, že v důsledku celní reformy, která vstoupila v platnost od 1. července, je nyní možno posílat poštou z ciziny do SSSR Písmo svaté a audiovisivní materiál. Byly rovněž sníženy celní poplatky, které nyní může hradit sám odesíatel, a to na 10 až 30% ceny kterou mají dotyčné předměty v SSSR, kdežto dříve obnásely 75-200%. Kromě toho knihy s náb. obsahem byly dříve soustavně zabavovány.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

*V předvečer války Boleslav P. Marie - zábrony Slovenska
idu převážně fejtou - 10 -*

14. SET. 1988

Václav Benda: Výzva z Bratislavы

Základní fakta o předčasném "Velkém pátku" v Bratislavě, byť nepříliš přesná a spíše podceňující, tj. fakta o veskrze pokojné bratislavské manifestaci katolíků a o její brutální "pacifikaci" jednotkami Bezpečnosti, byla široce publikována ve sdělovacích prostředcích celého světa, dokonce včetně těch našich (tam ovšem v úpravě opravdu speciální). Dlouho jsem hovořil s panem Davidem Blowem, korespondentem britské BBC, který v průběhu manifestace dostal ránu obuškem, byl zadržen, a když ukázal příslušníkům SNB průkaz řádně akreditovaného novináře, dostal další ránu pěstí. Přesto jsem nabyl dojmu, že více než toto nevlídné zacházení na něj zapůsobila skutečnost, že byl jako nedobrovolný host v policejním voze přítomen jeho zásahům vůči účastníkům manifestace. Přirozené lidské, profesionální i sportovní potěšení příslušníků SNB z toho, že se jím podařilo srazit další babičku, pokládal zcela nevhodně za projevy sadismu a domníval se, že upadl do rukou šílenců. Toto je ovšem jen falešná optika změkčilého západního reportéra. Já bych spíše vytkl, že brutální policejní útok na zástup, zpívající státní hymnu a modlící se růženec, je projevem úpadku státní moci a její nedůvěry v sebe samu. Dav měl být napřed vyprovokován k tomu, aby provolával protistátní hesla, aby po bezpečnostních silách házel kameny. To by ospravedlňovalo řízný zásah - přinejmenším před západním veřejným míněním, zvyklým na násilné demonstrace a namnoze jimi silně znechuceným. Avšak stát, který proti rozžatým svícím a růženci musí nasadit vodní děla i další prostředky, je zřejmě povážlivě nejistý. A stát, který pokládá za nutné zaútočit proti svým vlastním symbolům - v daném případě proti státní hymně - jaksi popírá svůj vlastní smysl a deklaruje se jako pouhopouhé násilí. Přinejmenším se tím vzdává výsady, že moc mu byla svěřena Bohem a že křesťané jsou proto povinni respektovat ty jeho požadavky, které neruší jiné Boží nároky. Proto má pravdu kardinál Tomášek, který v katedrále slavnostně prohlásil, že bratislavská manifestace není věcí politickou, nýbrž svědecstvím víry, jaké je zapotřebí vydávat stále znova a jakým jsou povinni všichni skuteční křesťané. Zakončím tuto část své úvahy téměř anekdotickým, nicméně dobře doloženým příběhem. Před pražskou poutí ku cti blahoslavené Anežky se konala přehlídka nasazených příslušníků StB, při které všichni obdrželi růženec a dvoukorunové nebo pětikorunové mince pro kostelní sbírku. Za tento mimořádný, byť dosti skrovny, státní příspěvek děkujeme, v souvislosti s růžencem doufáme, že aspoň v jednom jediném případě nezatížil jen kapsu, ale také srdce obdarovaného.

Otzáka nyní zní, jak dál. Jak dál po katolické petici za základní náboženská práva a svobody, kterou podepsalo víc než půl milionu čs. občanů. Jak dál po bratislavské manifestaci a brutálním útoku vůči ní. Nálada v katolických i nekatolických kruzích, zvláště na Slovensku, je rozhořčená a bojovná. Dokonce i přítel Hejdánek, v minulosti k našim možnostem vždy spíše skeptický, píše najednou v Lidových novinách o tom, že v Československu existují jen dvě společenské síly, komunisté a katolíci, že další vývoj bude záviset na tom, jak se navzájem porovnají, a že všechny ostatní skupiny mají jen okrajový význam a budou se muset přizpůsobit. Pokládám to za nepřesné: komunisté mají všechnu moc, ale skutečnou společenskou silou již dávno přestali být, zatímco katolíci jsou snad dnes společenskou silou, nicméně jejich mocenské možnosti jsou prakticky nulové. Pokládám to i za nespravedlivé: katolíci v Československu se dostatečně poučili ze svých historických chyb a vin (jasně to deklarovali např. ve velikonoční ekumenické výzvě českého primase kardinála Tomáška, jehož autorita v katolickém lidu celého Československa je dnes obrovská a neotřesitelná) a nepřejí si být silou, jíž by se kdokoli měl přizpůsobovat nebo podrobovat - a to dokonce ani ve jménu dočasné akční jednoty v boji proti zlu. Chceme být rovným partnerem mezi rovnými partnery a svobodně se spojovat s těmi z nich, o jejichž dobrých úmyslech se přesvědčíme - nic víc, ale také nic méně.

Otzáka jak dál nebyla zodpovězena. Současná totalitní moc je v jistém smyslu tragicky bezmocná: ztratila schopnost rozrešit kterýkoli z palčivých problémů

14. SET. 1988

- 11 -

ekonomických či ekologických, politických či společenských. Prakticky poslední, co jí v souladu s jejím instinktem moci pro moc zbývá, je efektivita jejích represivních aparátů. Bývám pokládán spíše za radikála a stoupence krajních řešení. Právě z této pozice však tvrdím a pokládám za nutné vsadit na toto své tvrzení celou svou dobrou pověst: v nejbližších měsících by otevřená konfrontace s mocí znamenala porážku, možná krveprolití a určitě zmaření výsledků mnohaletého úsilí, návrat zpět. Ba co víc: taková konfrontace by nesmírně posílila totalitní moc, neboť by jí konečně umožnila připsat na své konto nesporný úspěch, byť třeba jen vojensko-policejní. Hodina, kdy se bude třeba postavit čelem, jistě přijde: běda tomu, kdo ji nerozpozná, avšak třikrát běda tomu, kdo by ji chtěl svévolně uspíšit. Zatím se obrňme ctností křesťanské trpělivosti, která nám tak dobře sloužila v minulých letech: je třeba neustále stupňovat tlak na totalitní moc, alespoň fakticky, třeba mimo nespravedlivý zákon a jemu navzdory, rozšiřovat prostor náboženských i občanských svobod, avšak zápas "kdo s koho" ponechat budoucnosti a za žádných okolností se k němu nenechat vyprovokovat. Bratislavští manifestanti nám v tomto ohledu mohou být příkladem křesťanského postoje i politické prozíravosti. Určitě mohli vzدورovat způsobem, který by vyvolal pouliční bitky. Moudře a katolicky se rozhodli pro pasivní, leč důsledný odpor. Vyhráli tak významnou bitvu. Válka však pokračuje a totalitní moc v ní má všechny možnosti manévrování, avšak pražádnou naději.

Z materiálů FIDH

FIDH - Fédération Internationale des droits de L'Homme je mezinárodní organizace přidružená k OSN (statut B), Evropské radě a k UNESCO (statut C); ústředí je v Paříži. Adresa: 27, rue Jean-Dolent, 75014 Paris; tel: 00-33-1-43319495. Skládá se z 36 členských lig, z nichž pět - bulharská, guatemalská, íránská, maďarská a rumunská - působí v exilu. Čs.ligou je Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných. VONS a polská Liga pro lidská práva se sídlem ve Štětíne jsou jediné členské ligy, působící v sovětském bloku. Člen VONS Ladislav Lis je jediným místopředsedou FIDH žijícím ve východní Evropě. Sjezd FIDH se koná vždy po dva roky, poslední byl v prosinci 1986 ve španělském Vallaloidu.

V poslední době začaly opět pravidelněji docházet materiály FIDH. Dvě zvláštní misijní zprávy se týkají Turecka (mise uskutečněná v listopadu 1987) a Haiti (pozorovací mise při haitských volbách koncem roku 1987).

Týdeník Lettre se věnuje mj. utrpení kurdského lidu (č.241), uvádí informace o činnosti polské Ligy pro lidská práva, o osudu ukrajinského advokáta Levka Lukjaněva (č.243-244); nalézáme zde zprávu o přílivu rumunských uprchlíků do Maďarska (č.245). V posledním obdrženém čísle (248) je mj. překlad rozhovoru Libuše Šilhánové s Pavlem Wonkou, převzatý z Infochu, a informace o jeho smrti ve vězení.

Do Československa přišlo rovněž oznamení FIDH o konání Generálních stavů lidských práv, které se mají sejít u příležitosti dvoustého výročí Francouzské revoluce příští rok, a to 22.-24 června. Předpokládá se, že jednotlivé členské ligy vypracují předem příslušné texty, které se stanou součástí tzv. Cahier de Doléances (tj.soupisu stížností a požadavků Generálních stavů), který má být u této příležitosti vydán.

V samizdatu nově vyšlo...

Bulletin Nezávislého mírového sdružení - iniciativy za demilitarizaci společnosti, č.1, květen 1988, 10 stran + list s anketními otázkami k problému odmítnutí vojenské služby z důvodů svědomí a zavedení náhradní vojenské služby.

Redakční rada zveřejňuje tři adresy:
Ondřej Černý, Filipova 2019, Praha 4 - Chodov;
Tomáš Dvořák, U železné lávky 6, Praha 1;
Ruth Šormová, Dejvická 25, Praha 6.

7'30"

Dnešní dopolední mší sv. spojenou s blahořečením pátera Josefa Gérarda vyvrcholila návštěva sv. Otce v malém jihoafrickém království Lesotho. Kromě místních biskupů ji s nám koncelebrovalo přes 200 kněží, z nichž někteří přijeli z Jihoafrické republiky anebo dokonce až z Nigerie, Senegal a Liberie. (Věřících přišlo přes 100.000, dosti jich bylo i Jihoafrické republiky. Je přirozené, že sv. Otec věnoval homilií především činnosti a zásluhám nového blaženého. Tlumočíme vám z ní několik hlavních myšlenek.) Hrob blaženého J. Gérarda Jan Pavel II. ostatně navštívil již včera večer brzy po svém pohnutém příjezdu do halvního města Maseru. Podepsal zde i text modlitby, kterou pro velké zpoždění na této cestě nemohl sám pronést a odevzdal ji místnímu biskupovi. Mši sv. pak začal sloužit asi ve 20 hod. večer a to, jak jsme již uvedli, za velmi hojně účasti. (Po dnešní mši sv. se pak odebral do nemocnice "Queen Elisabeth, aby tu navštívil osoby raněné při věerejší srážce. Je jic tam 22, mužů i žen. Stav některých z nich je velmi vážný. U každého pacienta se zastavil a zvláštní pozornost věnoval chlapci, který při přestřelce přišel o obě nohy. Ředitel nemocnice, Dr. Mosutu pak sdělil našemu dopisovateli, že návštěvu Jana Pavla II. považují nejen za velkou čest nýbrž i za důležitou mravní posilu. Nemocní ji neočekávali a ve všech zanechala hluboký dojem.

Dnes odpoledne, asi v 15,30 sv. Otec přijel na sportovní stadion Pitso Ground ma setkání s místní mládeží. Další setkání se pak, asi od 17,30 konalo v městské katedrále, a to s kněžími, řeholníky, řeholnicemi a seminaristy. Pro zajímavost uvádíme, že v Lesothu působí celkem 155 kněží, z toho přes polovinu domorodých, Posledním dnešním setkáním, které v době našeho vysílání asi již končí se (když) v "Catholic Community Centre a je vyhrazeno představitelům jiných křesťanských vyznání. Po něm bude večer ještě následovat oficiální návštěva sv. Otce u krále Mošoeše II. v jeho paláci. Zítra v pátek dopoledne sv. Otec odletí z Maseru do severnějšího malého království Swaziland, kde se však zdrží jen do večera.

15 SET. 1988

Homilie při mši sv. v Lesothu

"Velebí duše má Pána". Drazí bratři a sestry v Kristu!

Dnes, v den po svátku Povýšení sv. kříže obrací liturgie naší pozornost k té, která pod tímto křížem stála, tj. ke Kristově matce Marii. Stála pod křížem spolu s třemi jinými ženami a sv. Janem, kterého Kristus miloval. II. Vat. koncil nás učí, že stála pod křížem, protože tak to bylo v Božím plánu. V určitém smyslu to byl skutečně vrcholný okamžik její životní pouti, chvíle, na kterou ji Duch sv. po celou dobu její existence připravoval, zvlště po andělském zvěstování. Bylo to vyvrcholení její pouti víry, naděje a zcela zvláštního spojení s Ježíšem, jejím Synem a Vykupitelem světa.

Podobně jako Panna Maria i církev putuje ve víře po této zemi. a ona, Maria, ji předchází. Pak teprve sv. Otec přešel na postavu, dílo a zásluhy nového blahoslaveného, P. Gérarda. Probral jeho misijnářskou činnost v Lesothu od těžkých počátku až k jejímu úspěšnému konci a podotkl že tajemství jeho svatosti a radosti spočívalo ve stálém spojení s Bohem. V závěrečné části se pak sv. Otec rozhovořil o evangelizaci.

Evangelizovat znamená hlásat Radostnou zvěst našeho Pána Ježíše Krista, Spasitele celého světa. Znamená znova vyprávět, že "Bůh rozhodl, aby v něm /v Kristu/ sídlily všechny dokonalosti v plné míře a skrze něho že se sebou usmíří všecko tvorstvo jak na nebi tak na zemi tím, že způsobí pokoj jeho krvi prolitou na kříži. Prvním krokem evangelizace je přijmout milost obrácení v mysli a v srdeci a dát se usmířit s Bohem. Nejprve musíme zakoušet velkodušné Boží milosrdenství a Kristovu lásku; "on nás se sebou smířil a nám svěřil službu, abychom hlásali toto usmíření. Dvacáté století se chýlí ke konci a vaše země hledí do budoucnosti. Členové církve poskytují svým bližním zvláštní dar a zároveň i velou zodpovědnost: být služebníky míru a usmíření po příkladu blahoslaveného Josefa Gérarda. Uchovávejte si vždy víru v moe lásky a pravdy. Láska k bližnímu má své hořeny v lásce k Bohu a k pravdě, jež dává lidem svobodu. Odmítejte násilí jako řešení v jakýchkoliv poměrech, i nespravedlivých. Mějte víru v takové metody, které respektují práva všech a plně se shodují s evangeliem. Především věřte ve spravedlivého Boha, který vše stvořil, vidí každou lidskou událost a drží ve svých rukou osudy všech jednotlivců i celých národů.

(1)

15. SET. 1988

V závěru homilie pak sv. Otec zdůraznil: "Draží bratři a sestry, je mým vroucím přáním, aby se na vás uskutečnila slova Janova evangelia, aby totiž každý z vás našel v Marii svou vlastní matku. Aby každý z vás byl dítětem té Marie, která stála pod křížem a tím se pro nás zvláštním způsobem stává "Matkou Boží milosti". Kéž každý z vás pro ni najde místo ve svém domě a ještě více ve svém srdci, a to po všechny dny svého života, zvláště ve chvílích těžkostí a utrpení. Kéž vzpomínka na tento požehnaný den se navždy vryje do dějin tohoto města a této země, i do dějin celé Afriky. Blahoslavený Josefe Gérarde, pros za nás a veď nás k Ježíši skrze neposkvrněné srdce Panny Marie, naší matky ve víře. Amen.

Bože, náš Otče, vše stvořené tě velebí a všem je dobré ve tvé přítomnosti. Ty řídíš běh dějin a vládneš nad všemi národy spravedlivě a milosrdně. Ve své láskyplné prozřetelnosti jsi povolal svého služebníka, Josefa Gérarda, aby napodoboval tvého jediného Syna a našeho Pána Ježíše Krista, aby ho těsně následoval v čistotě, chudobě a poslušnosti a aby hlásal Radostnou zvěst spásy v Jižní Africe a v Lesothském království. Otče něhy a lásky, zde u hrobu Josefa Gérarda s vděčností vzpomínáme dar vroucího ducha modlitby, kterým jsi obdařil tohoto svého služebníka, aby vždy krácel ve tvé sladké přítomnosti a zasvětil život velkodušné službě bližním. Naplnil ho moudrostí a apoštolskou horlivostí, aby mohl osvěcovat mysl lidí pravdou evangelia; dals mu i dar soucitu, aby mohl těšit chudé, dodávat naději umírajícím a cítit se všemi. Na prahu jeho blahoslavení děkujeme, nebeský Otče a zdrojí vší svatosti za evangelní svědectví pátera Josefa Gérarda. Na jeho přímluvu a ^{modlitbu} prosbě dej nám čisté srdce, upevní nás ve víře, utvrzuj v naději a vlij do nás touhu napodobovat jeho příklad lásky. Požehnej církvi v této zemi, aby ti sloužila s obnovenou silou, dej jí zápal pro hlásání evangelia, tak aby vždy a ve všem bylo žehnáno a velebeno tvé jméno. Prosíme tě o to pro /zásluhy/ našeho Pána Ježíše Krista, tvého Syna, který žije a kraluje v jednotě s Duchem sv. po všechny věky. Amen.

Zpravodajství Petra Cáucco

15. SET. 1988

Celé Maseru žije ve velkém vzrušení a pohnutí. Sv. Otec konečně přijel a spal v arcibiskupském sídle. Včera večer také sloužil svou první mši sv. v Lesothu, a to v ~~Romě~~^{misijskou stanici} a dnes ve čtvrttek dopoledne další na městské dostihové dráze. Byla spojena s blahořečením P. Josefa Gérarda, mosimonáře z kongr. tzv. Oblátů, kterému Lesotho vděčí za svou evangelizaci. Dnes má tato země půldruhého milionu obyvatel, 90% z nich jsou křesťané a z těch pak polovina katolíků. Celoměstská pouť na dostihovou dráhu začala dnes již od rozbřesku. Jistě nikdo netušil, že včerejší den se změní v jednu z nejnapjatějších etap této africké cesty sv. Otce. Na mostě Caledon, který je pohraničním přechodem mezi Jihoafrickou republikou a Lesothem ho čekalo další dlouhé čekání pod velkými černými mraky, z nichž každou chvíli hrozil spustit nový liják. Jan Pavel II. dojel do Maseru až ~~v~~^{po} 7 hod. večer, už po setmění. Prostředí, které ho přivítalo bylo téměř neskutečné. Stovky tváří které po tři hodiny upíraly zrak na celní závoru, jestli už přijíždí autobus s papežem. Co jsem viděl potom, dá se jen těžko popsat. Zástup doslova objal celý vůz, ve kterém seděl sv. Otec. Všichni se všimli, že je cestou velmi unaven, ale přesto radostně a s úsměvem zdravil všechny přítomné. Pak se celý zástup rozběhl do Romy, která je tu jakoby městem ve městě. Žil zde páter Gérard a tím se místo stalo kolébkou katolické víry v Lesothu. Dnes už tam stojí universita, semináře a různé koleje. Těžko se dá vylíčit i podívaná kterou poskytovala skoro celá 30 km dlouhá cesta do Romy. ~~Převine~~ se po náhorní plošině, která se za dne zdá neobydlená s je skoro bez vegetace. Ale včera v noci, třebaže tma se dala skoro krájet, se podobala dlouhému pohybujícímu se řetězu osob bez konců. Kolem katedrály v Romě, kde Jan Pavel II. pak sloužil mši sv. se tisnily tisíce postav. Bylo vidět je obrys a proto budily dojem jakýchsi skalisek, poněvadž všechny byly zahaleny do vlněných pokrývek, které zde nahrazují kabáty. Když sv. Otec začal mluvit, rozhostilo se všude hrobové ticho. Mluvil anglicky a nakonec vše shrnul v místní řeči. Včerejší den bohužel skončil tragickou událostí. Partyzáni zabavili autobus s poutníky. Policie s nimi den vyjednávala ale nakonec na ně zaútočila. 3 ze 4 partyzáňů byli zabiti, s nimi i jedna poutnice a bylo i mnoho ~~zraněných~~ raněných. Důvod tohoto partyzánského podniku se nedá dobře vyšvetlit, dobře informovaní zdejší občané tvrdí, že partyzánská, tzv. Lesotho Liberation Army po celé dva roky nikde nic neudělala.

Dnes v pátek ráno, asi v 8,45 Jan Pavel II. odletěl z Lesotha do dalšího afrického státu - přesněji řečeno království - Swazilandu. Vzdálenost nebyla příliš dlouhá, přibližně 500 km, takže již kolem desáté přistával v ~~hlavním městě~~^{druhém nejdůležitějším} Manzini. Podle našich představ je na ~~hlavní město~~ příliš malé, protože má jen 17.000 obyvatel. I zde, jako ostatně všude jinde, byla hlavním bodem programu mše svatá^{v 11.15}, a to opět na stadionu, který stojí za městem. Nás zpravodaj p. Quercetti TJ. nám o ní hlásí: ~~Příjezd~~^{Před} sv. Otce ~~predcházela~~^{je sledována} prudká bouřka, která ~~tehdy pronosila~~^{že} pokrývky na oltáři ~~se~~^{je} daly ždímávat, třebaže oltář sám byl dosti dobře chráněn. Horší bylo, že přestaly fungovat tlampáče. Ale když mše sv. začala, už zase svítilo slunce a technikům se podařilo zapojit reservní radiomikrofon, který s sebou vozí pro všechny případy. Obřad tedy mohl probíhat normálně. Byl přítomen i 20letý král /mswati III./, královna matka, vládní hodnostáři, členové diplomatického sboru a asi 15000 věřících. Jistě by jich bylo mnohem více, když se byla nestrhla bouře a pak též, kdyby nebyly dosavadní potíže s vydáváním vstupního vstupního pro návštěvníky z Jihoafrické republiky. Na stadionu přivítalo sv. Otce asi 60 tanečníků s oštěpy a štíty. I hudebnici, kteří doprovázeli jejich tanec, měli tradiční nástroje a národní kroje. Tanečníci a s nimi i tanečnice vystoupili i při odevzdávání darů a při jiných důležitých bodech mše svaté. Ve Swazilandu se sice tradiční kulturní prvky dostaly do liturgie později než v jiných zemích, ale lze to omluvit a vysvětlit tím, že katolíků je zde zatím jen poskrovnu a totéž se dá prohlásit i o počtu misionářů. Místní rozhlas a televize samozřejmě vysílaly celý obřad přímým přenosem. Sdělili nám i jinou zajímavou podrobnost. Minule neděli zde slavili 20. výročí vyhlášení nezávislosti. Město bylo pochopitelně vyzdobeno, všude vlály prapory a proto se rozhodli prostě je ponechat na místě k poctě sv. Otci. Tím vladtně spojili dvě oslavu v jednu. Po mši sv. Jan Pavel II. vykonal oficiální návštěvu u krále a potom, po obědě na biskupství se setkal v katedrále s kněžími, řeholnicemi a seminaristy. Tentokrát v ně však byli přítomni i nemocní a tělesně postižení. V 18. hodin navečer již odleťal do Maputa, hlavního města Mozambiku, poslední země, kterou navštíví při této své africké pouti. V době kdy nás posloucháte asi ještě probíhá přivítání na letišti.

16 SET 1988

Zpravodajství pátera Moreaua

Katedrála v Maseru, kde se konalo setkání sv.Otce s kněžími, řeholníky a řeholnicemi, byla zcela zaplněna už dvě hodiny před jeho příchodem. Ani jedno místo k sezení nezůstalo volné. Vyřešili ale situaci velmi prostě: sestry si sedly na zem, kněží a řeholníci stál podél stěn. Nikdo se na takovém setkání ani při čekání nenudí, poněvadž se stále zpívá. 5 či 6 improvizovaných solistů zanotuje melodii a všichni ostatní je následují. Sběrový zpěv ~~tu~~ má opravdu úroveň takže cizinec si uvědomí, že v Lesothu je normálním zvykem. První misionář, kterého jsme potkali, když jsme se ubírali do Romy nám řekl jako zcela samozřejmou věc: Lidé zde velmi rádi zpívají a nejen to, také to dovedou. Jan Pavel II. vstoupil do katedrály s asi 20minutovým zpožděním. Hned se ozval potlesk a sestry se ozvaly ~~hakým~~^{halekánum} tálým ale málo hlasitým zvukem, skoro pronikavým. Další z místních zvyků. Všichni bez rozdílu však zářili radostí. A byla neličená. Sv. Otce to ani nepřekvapuje, ví, že jeho návštěva v dalekých a zvláště chudých zemích je pro obyvatelstvo výjimečnou událostí, něčím, čemu ani nechtějí věřit, že by se mohlo uskutečnit. Setkání začalo modlitbou: „Bože náš Otče, tys nás v Ježíši Kristu povolal, abychom ti sloužili.“ Lístky s modlitbami rozdávali u vchodu. Všechny byly dvou jazyčné: v angličtině a v sesotho. Pak se četl úryvek z evangelia o Kristovu nejvyšším přikázání lásky. Pak si všechni sedli - ovšem kdo mohl - a pozorně naslouchali promluvě sv. Otce. Mluvil nejdřív o prvních misionářích. Kněží a řeholníci pokračují v jejich práci, a je to velmi zodpovědná práce. Pak jim opakoval Kristova slova: Ne vy jste si mě vybrali, ale já vás a upozornil, že nejdůležitější ze všeho je upřímné vnitřní obrácení. Nakonec je vyzval k jednotě, vzájemnému bratrství a aby pečovali o duchovní povolání. Po skončení homilie delší ticho, pak se všechni s Janem Pavlem II. anglicky po-modlili Otčenáš a po něm závěrečnou modlitbu. Pak ještě sv. Otec improvisoval další krátkou promluvu a udělil požehnání. Skutečný závěr po něm byl však neočekávaný. ~~Některí~~^{Pak} Většinu přítomní byli sv. Otci představeni, který pak každému řekl několik slov a dal něco na památku. ~~Exxixxxix~~, kteří se zachránili v zabaveném autobusu, sv. Ote je včera večer přijal v jakési soukromé audienci. Celé setkání skončilo jako všechna předešlá tohoto druhu: Poděkování, potlesk a potom tlačenice u dveří.

16 SET. 1988

Podle zprávy anglické ústavu Keston College byl 59letý moravský angažovaný katolík Augustin Navrátil odsouzen k léčení na psychiatrické klinice. Bylo o tom rozhodnuto při soudním přelíčení konaném 13. září v Kroměříži. Navrátil se z rozsudku ihned odvolal. Odvolání se opírá o posudek dvou švýcarských lékařů, kteří ho ve spojení s Křestankou internacionálou solidarity vyšetřily den před soudním přelíčením. Oba dva, Dr. Markus Bourquin a Dr. Hans Kühn dospěli k závěry, že Navrátil neprojevuje žádné příznaky choromyslosti a celý proces proti němu nazvali fraškou. Proti Navrátilovu nucenému pobytu na psychiatrické klinice protestoval i pražský arcibiskup kard. F. Tomášek a stejně tak další křesťané z Československa i z ciziny. Kard. Tomášek v listu z 9. září popsal Navrátila jako normální zdravou osobu a přelíčení proti němu uvedl ve spojitosti s peticí o 31 bodech žádající náboženskou svobodu, která začala obíhat v lednu a získala asi 600.000 podpisů. Navrátil je považován za jeho autora. Průběh soudního přelíčení sledovali i zástupci cizích vyslanectví. Byli přítomni i oba švýcarští lékaři, nebylo jim však dovoleno, aby vypovídali jako svědkové. Během přelíčení se (noho) Navrátilových přívrženců tiše modlilo před soudní budovou. Augustin Navrátil prodělal již dříve (policejní) nucené psychiatrické léčení.

V Mozambiku jsou již podle našeho dopisovatele na papežskou návštěvu dokonale připraveni. Mezi jiným byla již vydána pamětní poštovní známka, znázorňující sv. Otce jak káže před katolickou katedrálou. Okolí katedrály v Maputo již dva týdny upravuje skupina 25 mladých dobrovolníků. Bylo nám oznámeno, že průběh návštěvy sv. Otce v Mozambiku bude sledovat na 300 novinářů, někteří i z evropských zemí. Vládní deník již uveřejnil v 5 sloupcích prohlášení představitelů některých náboženství a vyznání, např. mohamedánů, anglikánů a metodistů. Společným jmenovatelem jejich slov je naděje na brzký mír, větší bratrství a národní jednotu. Prohlašují, že jestliže alespoň některá semena padnou do úrodné půdy a přetvoří srdce z kamene v normální srdce, pak že návštěva Jana Pavla II. nebyla zbytečná, nýbrž naopak velmi užitečná.

Strach dnešního člověka

16 SET. 1988

Nejistota, ve které se snad skrývá i určitý strach se v životě dnešního člověka stala něčím obvyklým. Současně se rozvíjí i sobectví a různé dílčí stranické zájmy. V italském lázeňském městě ^{coa} Riva Terme probíhá v těchto dnech /mezinárodní/ sjezd s námětem: Druhy strachu současného člověka. Cílem je zjistit, zda i moderní člověk může ještě doufat a mít důvěru v budoucnost. Proč se k takovému sjezdu rozhodli? Je vidět, že blahobyt nepřinesl mnoha národům takové osvobození, jaké si přáli. Někde začínají dokonce mít z tohoto blahobytu strach, protože přináší nové nemoci. Rostou i únosy a zločinnost vůbec. Společenský život jakoby se podobal životu v obleženém městě, kde se mimoto ještě všichni podezřívají. Z toho vyplynulo i heslo: Zítřek je nám nepřátelský anebo alespoň nejistý. Pak je ovšem i uměl potrat něčím přározeným. Člověk se chce zbavit budoucnosti. Bojí se jí, místo aby ji budoval. Snad si ale přitom ještě dobře neuvědomuje že takovéto zatmění budoucnosti znamená i zatmění člověka a lidstva.

[Podle některých sociologů dnešní mládež kolísá mezi narcisismem a nihilismem anebo přebíhá z jednoho do druhého. Nihilismus je ostaň jakýsi druh lhostejnosti. Kdo se jí vyhne často upadá buď do zoufalství anebo do jakého mesiášského očekávání. Budoucnost se pomalu stává určitým přízrakem, proto lidé začínají žít ze dne na den. Cílem he aby právě dnešek byl co nejkrásnější. Co tomu všemu říkají na sjezdu? že je třeba studovat hlavně pojem a problém moci. Na to však upozornil Roman Guardini už v padesátých letech, když v moci viděl hlavní problém epochy, kterou zahájila Hirošima, protože moc symbolizují právě jaderné zbraně. Napsal např.: Víme, že žijeme na okraji zkázy a že už tak budeme žít až do konce dějin. Snad bychom mohli všechny atomové arsenály na celém světě zničit. Ale nemůžeme zabránit, aby je jiní znova nevybudovali. Z toho všeho nakonec Guardini vyvodil: Budoucí udobí nebude musit řešit otázku moci a jejího dalšího možného růstu, nýbrž ovládání této moci. Sjezd se ovšem také zabývá problémem vědeckého pokroku a jak dosáhnout, aby tento pokrok sloužil opravdové lidské civilizaci. I tato linie je dobře volena: neboť kdo jiný než věda umožnil vybudování výše zmíněných atomových arsenálů, které nyní také hrozí člověku zničením.

17 SET. 1988

V městě Beira, kam přiletěl dnes dopoledne před 10. hodinou, konečně očekávalo sv. Otce hezké slunečné počasí, asi 25° . Na letišti sice vanul dosti silný vítr, ale přesto ho tam očekávalo několik tisíc osob, mezi nimi i umělecké skupiny, které mu vyhrávaly a žančily jakmile vystoupil z letadla. Takové barvitě přivítání se přirozeně protáhlo. Místo pro mši sv., zvané Largo de Goto bylo původně golfovým hřištěm a nyní slouží jako vojenské cvičiště. Od letiště je vzdáleno přes 11 km. Vítání pokračovalo i česky, takže sv. Otec přes nejlepší vůli dojel na místo s více než půlhodinovým zpožděním. Mezi tím se asi 100.000 osb připravovalo na mši sv. hlavně zpěvem, o který se postaral 400člený sbor z 9 diecézí. Bylo zde též asi 100 nemocných a invalidů, přibližně 30 domorodých řeholních sester a pak ještě místní guvernér a zástupci diplomatického sboru. Věřícím bylo rozděleno 40.000 vstupenek, ale ty zdaleka nestačily vzhledem k uvedenému počtu přítomných. Oltář měl formu velké zdejší chýše. S Janem Pavlem II. koncelebrovali místní arcibiskup, arcibiskup z hlavního města, předseda místní biskupské konference a kardinálové Casaroli a Tomko. Z darů přinesených k oltáři vzbudily pozornost hlavně paténa ze slonoviny a místního černého dřeva, oděvy zhotovené místními řemeslníky a různé typické plodiny. Kromě toho sv. Otec po mši sv. dostal v zákristii ještě dva obrazy zdejších umělců, znázorňují současnou mozambickou skutečnost: utrpení a touhu po míru. Asi 100 osobám Jan Pavel II. osobně udělil svaté přijímání a mimo to, Ještě před koncem obřadu požehnal základní kámen budoucí katedrály. Na tvářích věřících byla vidět během mše sv. nelíčená zbožnost a usebnost. Vzhledem ke zpoždění při příjezdu sv. Otec nepronosil celou připravenou homiliю, některé její méně významné části vynechal. Na závěr ještě sv. Otec pronesl několik improvizovaných slov, ve kterých poděkoval přítomným za jejich zbožnou účast a projevil naději, že jejich nynější utrpení je přípravou na lepší budoucnost. Odpoledne po obědě odlehl do dalšího města Nampuly, kde jeho setkání s věřícími na letišti mělo ráz liturgie slova. Odtud se pak vrátil zpět do hlavního města Maputo, kde asi nyní, v době tohoto vysílání přistává. Zítra v neděli zůstane v hlavním městě. Jeho mši sv. budeme vysílat od 10 hod. přímým přenosem, pro střední Evropu s polským komentářem na obvyklých vlnových délkách.

Homilie sv. Otce v Beiře

17 SET. 1988

Po úvodních pozdravech a poděkováních Jan Pavel II. zdůraznil že přichází do Mozambiku jako poutník a misionář hlásající evangelium a že cílem i námětem této mše sv. je dík za evangelizaci. Přichází sem i jako Kristův náměstek a pastýř celé církve. V dalším Jan Pavel II. stručně nastínil dějiny misionářské činnosti a církve v této zemi. Několik měsíců zde prodléval i sv. František Xaverský. Evangelizace byla zemi prospěšná a po sociální a kulturní stránce. Její rozvíjení a prohlubování však není snadné ani dnes. Hlavními současnými těžkostmi v Mozambiku jsou občanská válka a materialismus. Přitom sv. Otec důrazně připomněl nutnost zachování mravních hodnot a ohledů na lidskou důstojnost. Pak pokračoval: "Avšak navzdory překážkám Kristova církve pokračuje v cestě, kterou jí Boží Syn vyznáčil, když dovršil dílo vykoupení v chudobě a za pronásledování. Svou sílu přitom církev čerpá z moci zmrtvýchvstalého Krista. Dodal, že v ve společenském životě je vždy nezbytný duch spravedlnosti a míru. Všichni věřící jsou povoláni aby přispívali k evangelizačnímu úsilí: hlavními prostředky jsou modlitba, vnitřní obrácení a přistupování ke svátostem. Evangelizace je ve své podstatě hlásáním spásy. Jejím cílem jsou noví lidé pro novou společnost. V následující části sv. Otec přešel na problémy tzv. inkulturace. Církev chce být ve styku se všemi národy a kulturami a sama se též obohacovat novými hodnotami. Zkušenost jí učí, že je vhodné užívat místních kulturních vyjadřovacích prostředků i v modlitbě, katechesi a liturgii, kde je však třeba respektovat církevní představené a nelpět na textech a obřadech které vyloučili. Zvláště v Mozambiku nesmějí zapomínat, že evangelium znamená hlavně usmíření a vzájemné pokojné soužití. Sv. Otec tu opakoval Kristova slova: Budete mými svědky - a připojil - i v Mozambiku. Jsou jimi všichni, kdo přijímají Boží slovo, důsledně podle něho žijí, a to každý podle svého povolání. Vydávat svědeckví o evangeliu je úkolem všech pokřtěných, kterým se dostalo daru víry a jsou si vědomi, že patří k Božímu království Krista služebníka, kněze a proroka. V závěru homilie sv. Otec zejména prosil Boha, aby se slitoval nad Mozambikem a požehnal této zemi v budoucnosti, aby i se zdejším obyvatelstvem a jeho misionáři Pán zůstal po všechny dny až do konce světa.

17. SET. 1988

V Praze, po prvním srpnovém
čtvrtku, L.P. 1988

Anežko naše, Anežko Česká,

je toho taklik, co Ti chci říct - a nejsem sama. Viděla jsi, kolik nás zase bylo dnes večer u sv. Salvátora? A te jsou prázdniny! Všichni Tě zdraví a všichni na Tebe spoléhají, však Ty víš! Mám velikou radost, že jsme se konečně na něco zmohli a že nás přibývá. Nemohu ani usnout, jakou mám radost - ale taky mám starost. Musím Ti napsat ještě teď v noci. Snad te po mně přečeš, strašně škrábu, po Kláře se četle líp, viď.

Anežko naše, Anežko Česká, mám velikou starost • celý národ. Musíš nám pomoci, proto Ti píšu, proto Tě prosíme • prvních čtvrtcích! Měla jsem nedávno strašlivý sen. Zdálo se mi, že mám službu - noční pohotovost, víš? Byla hrůzně zlá. Jezdili jsme celou noc od jednoho pacienta k druhému. Diagnóza u všech stejná: AIDS! Už jsem naplnila všechny pražské nemocnice. Nebylo kam pacienty ukládat. Přibývali další a další. Do rána bylo daleko. Vzpomněla jsem ^{na} na Tvůj klášter a rezeběhla se Na František. Hledala jsem Tě v celém areálu. Ale bylo tu mrtvo. Jen noční vrátný u stolu spal, ani mě nepostřehl. Zaúfale jsem Tě hledala, Anežko. Ale všude jen obrazy a samé obrazy. Hezké, což o te. Ale já hledala Tebe. Nebespoř něco Tvého. Nenašla jsem ani dopis od Kláry, ani Tvůj hábit, ba ani Tvůj hrab! Jen ty obrazy. Bylo mi z toho smutno a nevěděla, co dál. Pak něco zavrzalo. Vběhla jsem do toho sálu nahore - a tam jsi byla Ty. Obrazy složené u stěny a rozkládaly posítele. A nebyla sama. Kde jsi vzala taklik sester, to nevím, ale bylo jich tam najednou plno. Špitál se plnil. Záchranka jednou branou pacienty přivážela, Pohřební služba je zadní branou odvážela. Nebralo to konce. A stále tatáž diagnóza: AIDS a zase AIDS. Vůbec ses nebála. A kde jsi brala ten elán, to je mi záhadou. Pak přišel první čtvrttek. Utěkla jsem Ti ke sv. Salvátoru. Prosili jsme tam víc než kdy jindy. Šlo do tuhého. Jestli te neskončí, vymře celá Praha! Vzpomněli jsme ^{na} Sedemu a začali smlouvat. Snažili jsme se Bohu namluvit, že jsme tou pražskou "desítkou spravedlivých". Ale te můžeme namlouvat leda sebě. Vševedoucí neoklameme. Moc dobré věděl, jak je te s tou naší spravedlivostí. Přesto byl tak úžasně milosrdný! Spokojil se s naší snahou. Přivřel sebě oči. Ale co naplat, bylo nás málo. Lavice sice plné, hodně lidí klečelo vlevo, vpravo i vzadu, jen vpředu uprostřed zůstalo prázdro. Smlouvali jsme jako v Sedmém. Ale On řekl jasně: "Na Prahu je te pořád ještě málo. Když zavřu sebě oči, když přehlédu všechny vaše slabosti a hříchy, vydáte sotva za sedm. A já chci de se t!" Vyběhla jsem ven a hledala posilu. Hodně rychle jsem se vrátila - v Kaprovcce opilec, na Karlově mostě veksláci, za rohem dva fešáci, vítr přivál Večerní Prahu se statistikou rozvedou a potratů.... Sklopila jsem oči a šla si znova kleknout před vystavenou

17. SET. 1988

Nejsvětější Svátest. Bylo mi jasné, že nelze nic usmlouvat. Tu desítku dehromady dát musíme, stůj co stůj. Medlili jsme se ze všech sil. Písň z Taizé přivedly do chrámu skupinku brášků evangelíků. Pořád nás ale bylo málo! Najednou ses uprostřed nás objevila Ty, Anežko. A současně se rozjasnila Boží tvář a nám se ulevilo. Pro Tvou svatost, Anežko, pro Tvou svatost - Tě Bůh započetl třikrát! Praha byla zachráněna!

Probudila jsem se celá zpocená. Anežko naše, Anežko Česká, něco byl sen, ale mnohé je pravda. Hlavně ty hřichy, ty tu jste, ty nelze denekonečna hromadit. Je nám jich ze srdce líto. Te proto se scházíme v prvních čtvrtících, te proto Boha usmírujeme - za celý národ, ne jenom za Prahu. Je nás na te děst? Nemám odhad, Anežko. Bojím se, že te pořád ještě není ta desítka - a pak - ta naše kvalita? Nikdo z nás není opravdu spravedlivý. Každý máme nějaký ten vrubek! Proto Tě prosím, Anežko naše, Anežko Česká, pros s námi, doplň náš počet! Pro Tvou svatost, Bůh započte Tě třikrát!

Spolehám na Tebe a píšu Ti te hned a pošlu Ti te expres, strašně te spěchá, za chvíli by mohlo být pozdě. Pomez nám zachránit Prahu, pomez nám zachránit národ!

Ulevilo se mi, když jsem Ti napsala, teď klidně usnu. Vím, že můj dopis de koše nehodíš, te není Tvůj styl. Pozdravuj Františka, pozdravuj Kláru. A někdy bys jim mohla ukázat Prahu. Vezmi je na hrad, ukaž jim klášter, přespát ale musíte u nás, František jistě ještě nespal v paneláku. Musí mi vyprávět, jak te s ním udělali v nebi - že by mu vzali jeho milovanou chudobu, te se mi nechce věřit. A chudoba v nebi, te mi taky nějak nesedí. Jsem moc zvědavá, viď. Za chvíli jdu do práce, musím jít spát. Díky za všechno, Anežko, díky! A díky Bohu, že Tě máme. Ve své prezretelnosti moc dobré věděl, že ve 20. století budeme v Čechách potřebovat doplnit desítku spravedlivých. Proto nám dal Tebe, Anežko naše, Anežko Česká. Děkuji Ti za všechny od sv. Salvátora, děkuji Ti za celý český národ! Pomez!

Tvé Marie

'30"

Na vědomí: 14 čtvrtičnímu společenství u sv. Salvátora, Praha 1,
Křížovnické nám.

2/ Vatikánskému rezhlasu

18. SET. 1988

Zpravodajství Paola Salva

Dnes v neděli dopoledne Jan Pavel II. sloužil mši sv. na stadionu Machava v hlavním městě Maputo. Byl zcela zaplněn více než 100.000 osob svátečně oblečených a ve sváteční náladě. Počasí bylo nádherné. Ve mši svaté se též odráželo, jak hluboce touží po míru mozambický lid, na který těžcě doléhá občanský vládka. Sv. Otec měl bílé mešní roucho, ozdobené leopardí kůží, zdejším starobylým znakem královské moci. Nejprve pomalu objel celý stadion, na kterém byla v r. 1975 slavnostně vyhlášena nezávislost Mozambique. Pěvecký sbor byl složen ze 600 osob různého věku. Všechny měly pestré domácí kroje v namalovanými obrazy z každodenního života. Sbor doprovázel celý obřad melodicími liturgickými zpěvy. Nechyběly přitozené ani nezbytné bubny a elegantní rytmické pohyby paží. Celý tento podmanivý obraz byl zarámován obrovským dřevěným podiem s 58 schůdky, pokrytým slaměnými a rákpsovými rohožemi, které pak budou použity na cíše pro uprchlíky z oblastí, kde probíhají boje. Užly jich sem celé tisíce, takže vytvořili kolem hlavního města řetěz bídnych a chudých chatrčí. Sv. Otec se usmíval, ale na něm vidět i pohnutí. Po mši sv. nasledovaly zásvět sv. Jana Pavla II. pro Mozambique, když se usmíval a pocházel k Panně Marii. Polední Anděl Páně před Velkým oltářem, který navrhl jeden místní umělec a zdarma postavila italská firma. Věřící přišli na tuto mši sv. ze všech diecézí, někteří ve vojenském letadle nebo s vojenským ochranným doprovodem, navzdory nebezpečí, že by mohli být přepadeni ve válkou postižených oblastech. Po homiliji sv. Otce skupiny chlapců symbolicky vypustila 50 bílých holubů, aby se tak znázornila všeobecná touha po míru. Při předávání darů věřících se stadion rozezvučel tálou sladkou melodii. Mezi dary byl obraz představující sv. Otce, jak stojí u mapy Mozambique a zdraví lid, dále typický zdejší hudební nástroj marimba, euhová biskupská berla a tropické ovoce. Nakonec pozdravili sv. Otce refrénem s tanecním rytem. Všude plno barev, radosti a hřejivého lidského tepla, jak to dovede vyjádřit zdejší srdečný lid. Ještě včera, když zrána sv. Otec navštívil hlavní nemocnici, kde prošel 9 sálů ortopedického oddělení. Potěšil raněné vojáky, mezi nimiž bylo i několik dětí s nohami v sádře a jinými známkami utrpení. Tím projevit svou účast všem nemocným v Mozambique. Jak oznámil kard. Dos Santos, sv. Otec daroval nemocnici při této příležitosti 50.000 dolarů. Když odcházel, tleskalo mu mnoho lidí na ulicích, z balkonů a z oken. Celý pobyt Jana Pavla II. v Mozambique je zatím jedním velkým objetím lásky a míru.

18 SET. 1988

Zásvětná modlitba v Mozambiku

~~1. Obracíme se k Tobe s prosbou o ochranu, svatá matka Boží!~~ ^{radice}

Zrcadlo spravedlnosti a blahoslavená, protože jsi uvěřila, pohled na své mozambické děti, o Královnu míru. Nezhrdej našimi prosbami, neboť na nás doléhají těžké zkoušky. Jsi Matkou církve, poněvadž jsi matkou Božího Syna, který na sebe vzal lidskou podobu. Zůstáváš s ním i po jeho zmrtvýchvstání a Nanebevstoupení. Církev, která se zrodila když vše bylo dokonáno na Golgotě a potom o Letnicích, prokázala, že je církví po všechny časy. ^{Jsi} ~~jsi~~ v nebeské slávě vedle svého Syna, jenž se stal naším Pánem, a je to jakož bys ~~si~~ nás každým ~~časem~~, stále chodila navštěvovat. Kéž ~~xáx~~ vždy všichni přijmou ve svém srdci. Láskyplná Panno, vyslechni naše těžkosť.

2. Nikdy ~~jsi~~ nepřestala být útočištěm hříšníků, Matko našeho Vykupitele a Spasitele. Ukazuj stále lidem, vládcům a národům svého Syna, plod Ducha sv. a znamení protikladu. Nepřej si Matko milosrdenství nic jiného, než abychom my, všichni lidé ^{dělali}, co on nám řekne. abychom přijímali jeho Radostnou zvěst, spásu a Krista, který je naším mírem a pokojem. Potěšení zarmoucených, jak trpí tento mladý národ, v němž lidé touží po pořádku, rozvoji a stále lidštější rovnováze založené na svobodě; chtějí najít mír, jenž koření v pravdě, buduje se na spravedlnosti a je oživován láskou. I oni chtějí, stejně jako Ty, naše naděje, aby se jejich Magnificat stalo zpěvem svobody v Duchu pravdy, poněvadž "Pán na ně pohleděl a nasytil hladovějící", i ty kdo neučerstvěl hladovějí po /lidské/ důstojnosti a po Bohu.

3. Celá církev, spolu s Petrovým nástupcem se dnes spojuje s tímto mozambickým lidem v jeho soužení a spolu s ním se modlí: "Nezhrdej našimi prosbami, ó slavná a Požehnaná Panno. Víme, že jsi hvězdou evangelizace a stále doprovázíš putující Boží lid, který chce, aby se mu hlásalo evangelium a sám je mohl hlásat druhým, a to i zde v Mozambiku, kde je mnoho těch, "kdo na svém těle doplňují to, co ještě zbývá vytrpět do plné míry Kristových útrap a obracejí to k prospěchu jeho těla, to je církve". I nás "duch jásá v Bohu, našem Spasiteli, jehož milosrdenství trvá od pokolení do pokolení", neboť je tu tolik těch, kdo zachovávají slovo věčné lásky a každodenně zde vydávají svědectví o blahoslavenstvích. Osvoboď nás ode všech nebezpečí, o slavná a požehnaná Panno.

4. Svěřuji ti a odevzdávám do tvé ochrany celou církev v Mozambiku, její biskupy, kněze, řeholníky i řeholnice, laiky a všechny kdo usilovně pomáhají při hlásání evangelia: katechisty, laiky, kteří pečují o obce věřících, ty, kdo upřímně hledají Boží království a jeho spravedlnost, jakož i rozvoj a štěstí tohoto národa, jenž žízní po spravedlnosti, míru a lásce. O, naše Paní a matko, v tento den a v této mozambické zemi ti svěřujeme a odevzdáváme do ochrany, v Africe i v celém světě ty národy, které nejvíce potřebují mateřské přímluvy tvého neposkvrněného srdce, aby se Boží království tvého Syna Ježíše Krista upevňovalo, očištěvalo a šířilo.

Dnes v neděli sv. Otec celý den zůstal v hlavním městě Mozambique Maputo, ne však aby si odpočinul. Vlastně celý den, kromě kratičkého odpočinku po obědě ani chvíli nezahálel. Hned ráno po 8. hodině navštívil hlavní nemocnici a z ní odejel na Stadion Machava kde sloužil mši sv. s homilií a zásvětnou modlitbou. Po obědě v místním františkánském klášteře měl po 15. hod. ekumenické setkání ve františkánském kostele ve čtvrti Polama, potom další setkání s nejchudší farní obcí věřících na předměstí ^{Bairro da Polana Caúpa} nato ^{se br. Otec zastál mše}, kolem 17 hod. ^{setkání s mládeží,} ~~setkání s mládeží,~~ ^{jde na velho čítání} tentokrat v místní katedrále. Kolem 19. hod. večer následovalo ještě setkání s kněžími, řeholníky, řeholnicemi a seminaristy v chrámu sv. Antonína a nakonec po 20. hodině večerní ^{se konal bohoslužby rozhovor} poslední setkání s mozaibickými biskupy v sídle jejich konference. Zítra v pondělí po 8. hod. ráno odletí z Maputa do Říma, kde přistane večer, pravděpodobně právě v době našeho vysílání.

+ kde provisorně ^{jež} upchliči z oblasti, kde ^{jež} občanská válka.
Farmost vzdí otcové františkáni. Zdejší bohoslužby slouží J. P. Č
Zároveň zdejší kámen faruho střediska P. Marie Královny mba

ústav pro studium
totalitních režimů

18 SET. 1988

Pout hnútí Equipe Notre Dame do Lurd

Ve dnech 19. až 23 září vykoná pouť do Lurd 5.000 manželských dvojic. Je to pravidelná pouť členů a členek mezinárodního hnútí pro manželskou spiritualitu "Equipes Notre-Dame". Příští rok hnútí oslaví 40. výročí své tzv. charty. Při těchto poutích se vždy výrazně projeví bratrství a vzájemné společenství všech členů, což potom dává hlubší náplň i jejich manželskému soužití a mimoto si všichni lépe uvědomují i mezinárodné ráz svého hnútí, které v sobě ideálně zahrnuje celé lidstvo jako symbol universálního bratrství ve světle víry. Založila jej v r. 1947 skupina pařížských manželů spolu s páterem Henry Caffarelem. Rozšířilo se po celém světě a dnes sdružuje na 25.000 dvojic křesťanských manželů, rozdelených do více než 5.000 skupin v 28 zemích všech světafilů. Hnútí se soustřeďuje výlučně na spiritualitu manželské dvojice, čili na život v duchu víry, který vychází ze svátosti manželství a rozšiřuje se na rodinu, místní obec věřících a nakonec vlastně na celou církev. O rodině se dnes často mluví, bud proto, aby se zdůrazňovala její krise anebo zkoumala její životnost. Je to správné, poněvadž rodina je základní buňkou společnosti. Zdravé rodiny tvoří i zdravou společnost. Rodina sama je však založena na manželské dvojici, poněvadž manželé v určitém smyslu uzavřeli smlouvu s Pánem. Církev pak se snaží svou službou dosáhnout, aby její členové nebyli jen diváky, nýbrž aktivními spolupracovníky. Manželé se tím stávají jakýmsi stálými katechisty, poněvadž svou láskou vydávají svědectví o Boží lásce a věrnosti svému lidu. Jde tu vlastně o společné prohlubování křesťanského manželství s určitými pravidly a metodou. Metodou je porovnávání vlastního života s Božím slovem, každodenně se modlitba, žít podle pravidel a t. j. povinnost sednout si a přemýšlet. Ta narází na evangelní podobenství o člověku, který chce stavět dům, ale nejprve se posadí a počítá výlohy. Podobně i manželé v tomto hnútí jednou měsíčně ověřují, zda a nakolik je jejich život v souladu s Božím plánem. Jednou za měsíc se několik dvojic schází, vyměňují si zkušenosti, vzájemně porovnávají svůj život a zavazují se, že si budo navzájem pomáhat modlitbou, rozjímáním o obsahu Písma a o námětu, který se v hnútí stanoví pro každý rok. O každou skupinu se stará kněz, který je tu symbolem služby Božímu lidu, ale přitom sleduje i její život a tak se vlastně sám stává i jejím členem. Výchova a formace probíhá v hnútí po celý život dvojic. Pavel VI. v jedné promluvě

18. října 1988

k jeho členům a členkám zdůraznil právě tento pojem věrnosti víře a zároveň též velkodušné věrnosti obou manželů, jakož i věrnosti společnému poslání a ideálu, který dokáží uskutečnit jen spolu, dohromady a bok po boku v manželství.. V životě skupin je každý den, obyčejně večer, vyhrazena chvíle společnému ideálnímu svazku všech, kdo žijí stejným způsobem podle víry a projevuje se modlitbou Magnificat ve dvojici, tj. oba manželé se ji modlí společně. Už 40 let tento Mariin radostný hymnus prochází celou církví a světem jako poselství laické spirituality, která chce ve všech všedních dnech stále znova prožívat a zakoušet novost evangelia.

4 /

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

19. SET. 1988

Mozambik: Dnes ráno v 6,30 sv. Otec sloužil mši sv. v jedné z postranních kaplí chrámu františkánského kláštera, kde byl ubytován. Zúčastnilo se jí asi 70 osob. Po snídani poděkoval asi 50 členům státní a církevní komise, pověřených organizování jeho cesty. Byly přítomny i osoby které konaly různé služby, zajišťovaly jeho osobní bezpečnost a ~~xxi~~ 13zdejších Poláků. V 8,55 přijel na letiště, kam se s ním přišlo rozloučit asi 10.600 obyvatel hlavního města. Následovaly projevy sv. Otce a mozambického prezidenta Chissana, který mu daroval album s fotografiemi z jeho návštěvy. Letadlo vzletlo v 10 hodin, v Římě se očekává jeho přílet v 19,45 večer. Sv. Otec hned odjede do Castelgandolfa, kde zůstane až do 28. září.

Vatikán: Příští neděli 25. září od 9,30 dopoledne Jan Pavel II bude na Svatopetrském náměstí sloužit mši sv. při níž prohlásí za blahoslavené tyto Boží služebníky a služebnice: Miguela Agustína Pro-a, mexického jesuitu a mučedníka; Josefa Benedikta Dusmeta, benediktina a pak arcibiskupa z Catania a kardinála; Františka Faa di Bruno, piemontského kněze a zakladatele Nejmenších Sester Panny Marie, Junípera Miguela Serru Ferrera, františkána a apoštola Kalifornie; františkána Frederika Janssoona Bollengiera, misionáře ve Svaté zemi a v Kanadě a konečně laičku Josefinu Naval Girbés, která vznikla zejména v katechesi dětí a křesťanské výchově dospělých.

Itálie: Včerejších oslav 900. výročí založení nejstarší evropské univerzity v Boloni se zúčastnilo přes 500 rektorů universit z celého světa. 24 z nich, kteří stojí v čele nejstarších universit podepsalo pak velkou chartu akademických svobod, která zajišťuje svobodu vědeckého bádání a vyučování, jakož i nezávislost na jakémoliv politické a hospodářské moci. Chartu podepisovali podle stáří universit, tj. postupně rektori universit v Paříži, Salamance, Coimbře, Praze, Krakově, Vídni atd.

SSSR: V Tambově bylo zahájeno mezinárodní forum svolané Eku-menickou radou církví, které bude věnováno otázkám atomové energie, ekologie a tzv. genetického inženýrství. Účastní se jej teologové z SSSR, Spojených států, Itálie, Velké Britanie, NDR a jiných zemí, jakož i sovětští vědečtí odborníci v uvedených oborech.

Polsko: V sobotu a v neděli proběhla v mariánské czenstochowské svatyni 6. celonárodní pouť polských dělníků, připravená příslušnou biskupskou komisí. Zúčastnilo se jí na 100.000 pracujících, mezi nimi i Lech Walesa a rodiče pátera Popieluška. Vratislavský arcibiskup kard. Gulbinowicz byl hlavním konvelebrantem mše svaté, při které svěřil pod ochranu Panny Marie všechny polské pracující. K shromážděným promluvil po obřadu i Lech Walesa, který prohlásil: Solidarnost bude existovat, dokážeme-li být ukáznění a přeměnění svá hesla v konkrétní činy,

19. SET. 1988

BUH JEŽÍŠE KRISTA

4. Určení Boží bytnosti v novověkém horizontu svobody

zjišťuje tuto změnu způsobu myšlení;
W.Kasper ~~xxxxxx~~ "Zatím co klasická metafysika vychází od bytí a chápe svobodu jako nejvyšší formu bytí, totiž jako bytí stojící samo v sobě a jako bytí při sobě, vychází novodobá filosofie od subjektu, blíže určeno od jeho svobody, aby myslila bytí v horizontu svobody."

/Konec citátu./ Bytí samo v sobě a při sobě totiž není ničím omezeno, je plnost dokonalosti zcela soběstačná a nepřekročitelná, a proto i povznesená nad každou omezenou dokonalost a každé částečné dobro. Když nějaké částečné dobro láká vůli člověka k souhlasu a nám taně na mysli dobro nekonečné, k němuž jsme stvořeni a jež jedině může naplnit touhu našeho srdce, ztrácí ono dobro částečné svou strhující moc nad naší vůlí a my jsme vůči němu svobodní. Svoboda podle klasické metafysiky je tedy důsledek nazírání anebo vlastního nekonečného dobra, které nás povznáší nad všechna dobra částečná. Zcela konkrétně řečeno: Kdo má Boha v srdci, není otrokem Mamonu ani Ctižádosti ani Sexu ani jiných model.

Proti této myšlence klasické metafysiky není možno mít námitek. Je však možno se ptát na předpoklad, který je v ní obsažen: Bytí jako plnost dokonalosti nám může tanout na mysli nebo nejvyšší dobro můžeme nazírat nebo přátelství Boží můžeme pocítovat jedině tehdy, když jsme se svobodně k nim obrátili, a to nejen svou pozorností, nýbrž i vůlí a srdcem. Kdežto podle klasické metafysiky svoboda vyplývala z bytí při sobě, t.j.z nazírání bytí, novodobé myšlení zdůrazňuje, že bytí při sobě, nazírání bytí, je důsledek svobodného činu. Tak jsme vedeni k tomu, abychom mysleli bytí v horizontu svobody.

Kant v této souvislosti mluvil o "koperníkovském obratu"; kdežto podle Ptolemaiové soustavy slunce se mělo točit kolem země, Koperník vysvětlil jevy na obloze jednodušeji tím, že země se otáčí kolem slunce; dnešní teorie relativity však došla k názoru, že tento spor nelze rozhodnout, poněvadž jsme nenalezli žádný pevný opěrný bod ve vesmíru, vůči němuž bychom mohli všechny pohyby měřit a srovnávat. Zcela obdobně s tímto příkladem z astronomie mluvil Fichte o volbě ^{o volbě} ~~xxx~~ svobody: podle něho naše myšlení nevychází od nějakého zjistitelného faktu, nýbrž od vnitřního činu, kterým teprve se nám otevírá svět fakt.

19. SET. 1988

V horizontu tohoto nového východiska musel být i Bůh myšlen novým způsobem. Přitom je toto nové myšlení bližší a příbuznější biblickým výpovědím o Bohu nežli klasická teorie subsistentního bytí. V horizontu svobody totiž chápeme lépe, že Bůh je Život a Osoba, která s námi může vstoupit ve styk.

Nleze ovšem přehlédnout ani nebezpečí, která plynou z tohoto nového východiska, nejsou-li jeho skryté možnosti domyšleny do konce. Snadno se stává, že Bůh je myšlen pouze jako jeden moment nebo prostředek k sebeuskutečnění subjektu a jeho svobody. Bůh je potom prostředím svobody, říší svobody, ale ne osobním protějškem člověka. Tak už Fichte mluvil o tom, že prý Bohu nemůžeme přisuzovat osobnost, poněvadž osoba je myšlitelná jen vzhledem k jiným osobám a je tedy omezená. – Podobně i Karl Jaspers odmítal theismus, víru v osobního Boha, poněvadž prý "zpředmětňuje Boha". Proto Hans Küng nazývá Boha "nadosobním", nikoliv osobním. Kasper ovšem odmítá toto označení, poněvadž v duchovních vztazích neexistuje vyšší kategorie nežli osoba. Otázka osobnosti Boha však působila obtíž už mnohem dříve, např. ve světské zbožnosti Goetha, který píše ve svém "Faustu":

"Naplň tím své srdce, jak velké jen je,
a když tím citem budeš zcela blažený,
nazvi to jménem, jakým chceš:
Nazvi to štěstí! srdce! láska! Bůh!
Já nemám žádné jméno pro to;
neb cit je všechno."

W. Kasper miní, že toto nepochopení je možno velmi snadno překonat a že východisko v horizontu svobody docela dobře, a dokonce lépe vyhovuje klasickému pojmu osoby nežli východisko v horizontu bytí. Uvádí Boethia kněžnou definici Boethia: "Osoba je individuální podstata rozumné přirozenosti." Jako individuální podstata je osoba jedinečná, nezaměnitelná, nenahraditelná. Ale v rozumné přirozenosti je dána univerzální schopnost chápat nějakým způsobem vše, co jest. Toto univerzální rozjetí rozumné přirozenosti není ovšem naplněno v konečné lidské osobě; zůstává pouze v otevřenosti poznání a chtění vůči celku skutečnosti. I tak je "v osobě přítomen celek skutečnosti jedinečným způsobem", praví Kasper. "Osoba je přítomnost bytí, je zde-bytí." Poněvadž je v osobě celek bytí přítomen, třebas je to jen v zaměření a otevřenosti ducha, je osoba cílem sama sobě a nesmí být zneužita jako prostředek pro nějaký jiný cíl.

19 SET 1988

V tomto dynamickém zaměření k celku bytí osoba nenalézá v žádné konečné skutečnosti odpovídající protějšek. Z toho vyplývá stálý neklid a snaha osoby přesahovat sebe samu. Kasper dovozuje: "Své definitivní naplnění může lidská osoba nalézt pouze tehdy, když se setká s osobou, která je nekonečná nejen v nároku prázdné otevřenosti, nýbrž podle svého reálního bytí, t.j. s osobou absolutní" /konec citátu/. Pojem osoby jako jedinečné přítomnosti tedy vede k pojmu osoby božské. Bůh je samo bytí v jedinečném způsobu, tedy svébytné, subsistentní bytí.

Novodobé pojetí osoby jako ~~není~~ svobodného sebeuskutečnění v setkání s jinou osobou nejčastěji dostačuje klasickému určení Boží podstaty, nýbrž je i převyšuje. Pro rozvoj osoby je totiž vztah k jiným osobám nezbytný. Lidská osoba by bez přijetí v lásce nemohla opravdu žít. Tedy Bůh jako osoba je nejen podstata, jak učila klasická teologie, nýbrž i vztah. Tím tato úvaha vyúsťuje ve výpověď, obsaženou v Pismě sv.: "Bůh je láska." Láska je smysl bytí. Bůh je svébytné, subsistentní bytí, jež je svoboda v lásce.

Kasper shrnuje ve třech bodech význam výpovědi "Bůh je osoba":

- 1/ Kategorie osoby, vypovídaná o Bohu, znamená negativně, že Bůh není objekt myšlení, který by bylo možno zjistit, registrovat, vypočítat. Je-li Bůh osoba, pak je nevypočitatelný, skrytý, nedefinovatelný, poněvadž zcela a nezaměnitelně jedinečný.
- 2/ Kategorie osoby brání zneužití Božího jména pro nějakou světskou veličinu, jako kdžž se řekne např.: "Sláva, úspěch je jeho bůh." "Uznání Božího panství je svoboda člověka," prohlašuje Kasper. Pojem osoby vyjadřuje panství a svatost Boží. Moderně řečeno: pojem osoby má kritickou funkci vůči ideologiím.
- 3/ Pozitivně znamená kategorie osoby určitou revoluci v chápání bytí. "Smysl bytí není v sobě stojící podstata, nýbrž sdílející se láska." Věřit v Boha jako v osobu, jako ve všemohoucího Otce, znamená věřit ve všemohoucnost lásky, v její konečné a definitivní vítězství nad nenávistí, násilím a egoismem. Tato víra ovšem vyžaduje též naši spolu-práci.

20 SET. 1988

Vatikán: Ve dnech 8. až 10. listopadu se bude konat v Synodální v pořadí již třetí mezinárodní symposium svolané Papežskou komisí pro pastoraci mezi zdravorním personálem. Letošním námětem bude: "Dlouhověkost a jakost života". Symposia se zúčastní i tři američtí nositelé Nobelovy ceny v oboru lékařství, profesoři Konrád Bloch, Carleton Gaydusek a Thomas Weller.

V rámci nastávající návštěvy sv.Otce v různých evropských institucích ve Štrasburku a přilehlých francouzských diecézích, vatikánská pošta bude přetiskovat listovní zásilky zvláštním razítkem s obrazem sv. Otce a příslušným nápisem.

Jihoafrická republika: Místní biskupská konference vyjádřila svou vděčnost a uznání ministru zahraničí Roelofu Pik Bothovi za pomoc poskytnutou Janu Pavlu II. při jeho cestě z Botswany do Lesotha. V dnes vydaném dokumentu stojí mezi jiným stojí, že díky ministrovu zásahu mohla cesta pokračovat bez mnohem většího zpoždění.

Čína: List China Daily dnes oznámil, že přes 100 milionů Číňanů, tj. asi desetina všeho obyvatelstva vyznává nějaké náboženství. Nejpočetnější jsou budhisté, mohamedáni, katolíci, protestanti a taoisté. V Číně je na 40.000 chrámů a modliteben a 80.000 osob pracuje v náb. organizacích. Bylo rovněž otevřeno 45 škol pro výchovu a přípravu duchovních. Podle zprávy tohoto listu všechna náboženství zaznamenala v posledních netušený rozvoj díky nové vládní politice na tomto poli. Za tzv. kulturní revoluze v letech 1966-76 byla všechna zakázána a mnoho kultovních objektů bylo zavřeno nebo zničeno.

Maďarsko: V Budapešti probíhá od minulé středy zasedání Světové biblické aliance. Neděle byla věnována bratrským setkáním příslušníků různých vyznání v Budapešti i v jiných městech. Veřejné diskuse konané v minulých dnech se zúčastnili i kard. Martini a pravoslavný ruský arcibiskup z Volokolamsku Pitirim, který žádal, aby i v SSSR byla zahájena ekumenická spolupráce na akademické a církevní úrovni. Kard. Martini zdůraznil prvenství Božího slova v církvi a připomněl, že minulý koncil všem doporučil osobní četbu Písma sv. a dále že na přání Pavla VI. byla r. 1966 zahájena spolupráce s výše uvedenou aliancí. Kard. dále uvedl své dobré zkušenosti s biblickou modlitbou v milanském dómu. V minulých letech se tyto pobožnosti oblíbila hlavně mládež a hojně je navštěvovala.

Československo: Trnavská arcidiecéze zakončila Mariánský rok 17. a 18. září poutí k Sedmibolestné Panně Marii do Šaštína. Tradiční celonoční program začal v sobotu v 18 hod. mší sv. s následujícím programem mládeže trnavské arcidiecéze. Vystřídaly je pak programy diecézí Košice, Spiš a Rožňava. Banskobystrickým odmítli na poslední chvíli přistavit autobus a tak jim vyhrazená noční hodina byla vyplněna improvizací. Mladí lidé přednášeli modlitby Sedmibolestné. Motto: chceme ti připomenout našich 7 bolestí, ba i palčivějších. Nemáme biskupy. Pak hovořili o tom, že ze 7 biskupských slovenských stolců jsou obsazené jen 3 a na dvou už jsou přestárlí biskupové. V jiné modlitbě zdůraznili, že kard. Tomášek i trnavský biskup Ján Sokol vícekrát žádali zrušení zákona 218/49 sb. z. o udělování tzv. státního souhlasu kněžím: a tu se projevila přítomnost poutníků členů StB, kteří rozkázali téměř umlčet dosud dokonalé rozhlasové zařízení. Na vyzývavé chování příslušníků StB, lidé začali skandovat: Milujeme sv. Otce, chceme sv. Otce, ať žije kard. Tomášek, chceme svobodu, chceme biskupy. Na tuto piut přišlo hodně procesí z okolních dědin, i poutníci z Moravy, Čech a Polska. Nedělní mši sv. měl trnavský biskup Ján Sokol, bouřlivě vítaný zpěvem i potleskem přítomných. Ve své homiliji zdůraznil, že Mariánský rok nekončí, že pokračuje ve svých plodech a tím je obnova života víry v rodinách, hlavně obnova ducha modlitby. Na závěr se všichni modlili zásvětnou modlitbu k Sedmibolestné Panně Marii. Otec biskup Sokol předal poutníkům pozdrav Jana Pavla II. a pozdravy z Čech a z Moravy. Odhaduje se, že v Šaštíně mohlo být v sobotu a v neděli navzdory všem zvolným opatřením StB asi 60.-70.000 poutníků.

20 SET. 1988

Blah. Miguel Agustín Pro, TJ

Mexický jesuita Miguel Agustín Pro byl ~~přední~~ kněz, Měl rád život, byl upřímný, snažil se nějak prospět všem potřebným, prostě miloval Krista i všechny lidi. Letos již uplynulo skoro 61 let od jeho smrti.

Tohoto mexického apoštola Krista krále katolické církve tento týden zapíše dle seznamu svých hrdinů. V neděli 25. září Jan Pavel II. ho dá za vzor všemu křesťanskému lidu.

Narodil se v Guadalupe, ve středomexické provincii Zacatecas v r. 1891. V 19 letech vstoupil do TJ a noviciát prodělal v El Llano.

30. srpna 1925 v Belgii přijal kněžské svěcení a ~~následujícího~~ roku v červenci se vrátil do vlasti poplašen zprávou, že se budou zavírat kostely na protest proti tehdejším vládním proticírkevním zákonům. Když se vrátil snažil se těšit a posilovat všechny pronásledované. Sloužil mše sv. obvykle s soukromých bytech a i tam přinášel útěchu jak jen mohl. Na kole projížděl hlavním městem a vozil s sebou i mnoho ~~pronásledovaných~~ hostí, aby ~~potají~~ uděloval sv. přijímání.

Třebaže to vše dělal jen ~~potají~~, přece jen se o jeho činnosti postupně dovídala i policie a začala si ho všímat, poněvadž ~~tato~~ ~~ne~~ ho činnost byla tehdy ~~zákonného~~ ~~zakázáno~~. Jeho zločinem bylo, že jako kněz křtil, zpovídral a hmotně i duchovně pomáhal mnoha chudým rodinám.

V oněch letech už v západní části země povstali proti vládě se zbraní v ruce. Mnoho katolíků se rozhodlo bránit takto své právo vyznávat víru. Páter Pro s nimi sympatizoval ale byl přesvědčen, že jako kněz nesmí ani bojovat, ani vybízet k revoluci, třebaže ji po-kládal za oprávněnou.

13. listopadu 1927 skupina mladých revolucionářů, nespokojených s vládní protináboženskou politikou, se pokusila o atentát na generála Alvara Obregóna. Atentát se však nezdářil a policie pátrala po pachatelech. Jak tomu obvykle bývá, uvěznila mnoho nevinných lidí, mezi nimi i pátera Pro a jeho dva bratry.

Policie a vláda se sice přesvědčily, že všichni tři bratři jsou nevinní, ale nechtěla si nechat ujít příležitost k pomstě na odbojném knězi. Aby se nemohlo prokázat, že nemá žádnou vinu, rozhodli že bude zastřelen bez soudního přelíčení. Navíc ještě uspíšili hodinu popravy, aby se tak zamezily všechny pokusy hájit ho legálními prostředky.

23. listopadu asi v 10 hod. dopoledne do odvedli ze zvláštní cely na ~~policie~~ ^{jurisdicí} komisařství. Vláda svolala novináře, fotografy

a mnoho jiných lidí, aby všichni viděli, jak se trestá kněz. U východu z kobky důstojník, který ho měl předvést ho požádal o odpuštění. Odpověď ho jistě překvapila: Nejen že ti odpouštím, také ti žehnám. Páter Pro byl sice pohnut, když viděl své katy, ale zároveň byl i šťasten, že Bůh vyslyšel jeho prosbu a zařadí ho mezi své mučedníky.

Požádal o minutu k modlitbě a poklekl. Pak vstal a dal se odvés v jedné ruce s křížem, ve druhé s růžencem. Nechtěl, aby mu zavázali oči. S posledními silami ještě vykřikl: Sláva Kristu králi a po salvě klesl k zemi. Důstojník, který velel popravčí četě, dal mu ještě ránu z milosti svým revolverem. Už ji možná ani nepotřeboval.

Jeho hrob v tzv. Panteonu bolestí byl vždy pokryt květy a malým lístky, jimiž ho lidé žádali o přímluvu u Boha pro své těžkosti. Květy a prosby pokračovaly i později, když převezli jeho ostatky do chrámu Růží svaté Rodiny.

20 SET. 1988

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

ale hlavním důvodem dopisu je přece jenom trochu jiný. Jíž "sem
Ti psal o naší známé", která onemocněla melanoblastom. Právě
v této době se její osud naplnil. Ještě v polovině června jsem s
ními mluvil, byli totiž u nás na návštěvě. S délkou grávičity přibý-
valo obtížné. Objevily se nové metastasy kožní na břiše, které se
nedaly extirpovat. Později se objevilo zvracení, jehož příčinou
byly rozsáhlé metastasy intrakraniální. Několik dní žila na Manitolu
doma, ale potom musela být převezena na gynekologickou kliniku do
Brna -těhotenství již dosáhlo 28 týdnů a to je hranice kdy českoslo-
venská medicina uzná člověčenství člověku. Na klinice stav progredoval
a musela být ante finem provedena sekce. Narušila se 1300 gramová Anežka,
Maminka, která se těsně před porodem probrala k vědomí, a tedy věděla
že bude rodit, však do 24 hod po porodu zemřela. Malou Anežku, (za pomocí
paní primářky z onkologie, nějaké Marie) učerá jí znáš/ tatínek ještě
pokřtil. Avšak den před pohřbem matky zemřela i tařto malá Anežka,
Obě byly tedy pochovány 1.7. v Jemnici.

20. října 1988

Proč se však rozepisuji o tragickém příběhu této rodiny, není to
jen pro to, že je opravdu těžké pro člověka ztratit najednou manželku
i dceru, nebo pro matkum opouštět svého muže a své 2 leté nemocné,
ochrnuté dítě. / něm jsem již myslím také, psal/. Na celém tom případě je
je skutečně nejzajímavější to, jakým způsobem celá rodina nesla sve
utrpení, ale především to byla sama nemocná matka, která byla svému
okolí velkým příkladem křestanské lásky a důvěry v Boha. Není to ještě
ani 5 let, kdy byla jako 23 letá pokretna a jaká změna se udála v
životě jejím, ale i v jejím okolí. Ona skutečně pocházela z ryze ateistického prostředí, rozvrácené rodiny, svého otce nikdy nepoznala, zato
však celou rauu dalších náhradních tatínků. Byla svou matkou i svým
tehdejsím okolím zasměšňována za své přesvědčení, za to že se chce
vdávat v kostele, že si bere věřícího muže.. Proč ty vše vydržela i tehdy
když se objevila zlá nemoc, i v dobe kdy jin ochrnul a utík. Její veliká
víra nezchladla ani v posledních hodinách, kdy jí bylo jasné, že život
končí. Nedala se přemluvit k interupci ani pohřízkami různých lékařů,
ač ji všichni vysvětlovali, že pravděpodobně zemře. Byla pro personál
sester i lékařů v nemocnici jakýmsi irritujícím mementem a zárověň i
příkladem opravdového křestanského života. Co však je velkým zázrakem
je to, že její ateistická matka začala chodit do kostela, naučila se
obracet k Bohu se svými prosbami. Nyní se zdá, že skrize utrpení a
příklad své matky dcery se matka obrátila k Bohu.

Chtěl jsem Ti Ladislave napsat o osudu této mladé rodiny, vždyť jim
ještě nebylo 28 let, protože si myslím, že se na Tebe obracívíce lidí
s podobnými trápeními. A je dobré vědět, že jsou i v dnešní době lidé
kteří jsou světlem ostatním, kteří dokáží jít i přes nejtěžší oběť
cestou k Bohu.

ústav pro studium
totalitních režimů

21 SET. 1988

Promluva sv. Otce při gen. audienci

Předevčírem jsem se bez nehody vrátil ze své pastorační cesty do 5 jihoafrických zemí. Tato audience mi poskytuje možnost, abych spolu s vámi poděkoval Bohu za dobrý průběh a výsledek mnoha různých setkání s oněmi mladými, ale ve víře silnými místními církvemi. Zároveň vás prosím, abyste buď pomocí informací anebo vnitřní účastí s těmito svými spolubratry z jiného světadílu a abyste jim věnovali i své modlitby.

V Lesothu jsem měl možnost blahořečit velmi zasloužilého misionáře z Evropy, který jako duchovní pastýř zasvětil skoro celý svůj život hlásání Radostné zvěsti a zakládání nových obcí věřících. Na své cestě jsem viděl a obdivoval, jak je tamní církev dobře zasazena a že již přináší dobré plody. Biskupskou a kněžskou službu zde už z valné části vykonávají domorodci a ženské řeholní rády tam mají stále více afrických sester.

Při bohoslužbách, které vždy ve mně zanechaly hluboký dojem, jsem pocítil, jak těsně je už katolická víra s místními původními kulturami. Jejich mateřstina, zpěv a tanec podstatně přispívaly k tomu, aby se tělem i duší zcela oddávali svatému průběhu Kristovy oběti. Zároveň již tam zahájili i dobrou ekumenickou spolupráci s jinými křesťanskými církvemi, aby mohli ještě věrohodněji a účinněji hlásat a uskutečňovat evangelium.

Poznal jsem tam i důraznější úsilí o lidská práva, především boj za zrovnoprávnění všecharas, které je právě v oněch zemích tak nutné a potřebné. A stejně tak i dnešní všeobecné mravní vedomí lidí pramenící ostatně z křesťanské náši víry, že je třeba v každém člověku, bez ohledu na barvu jeho pleti vidět Boží stvoření se stejnými právy, neboť Bůh stanovil, aby člověk byl nositelem svobody a sebeurčení. Otevřenou ranou ve společenském životě některých z těchto zemí, které jsem navštěvil, jsou dosud násilné roznísky a srážky mezi různými kmeny. Proto jsem je při své návštěvě důklivě vyzýval k míru a pokornému řešení základních otázek. Takové jsou nejdůležitější rysy této mé africké cesty.

21.9.1988

Se zvlášť láskyplným pozdravem se obracím k vám, milovaní nemocní. Toto údobí, které pro většinu ostatních lidé zbamená odpočinek a zábavu, vy jste ztrávili v bolestech na lůžku, snad dokonce i osamocení a opuštění. Ale Bůh vás přes to vše nikdy neopouští. Je vám stále nablízku, aby vás vyslechl, povzbudil a porozuměl vám. Tím blíže, čím vzdálenější se vám zdají osoby, které máte rádi. Obětujte tedy ochotně Pánu svá utrpení, tělesné i duševní, poněvadž tímto způsobem se z nějho stane modlitba, zdroj síly a radosti, děšť milosti, která bude dopadat na vás, vače rodiny, církve a velé lidstvo.

Jugoslavie: Lublaňský arcibiskup a předseda slovinské biskupské konference, mns. Alois Šustar prohlásil v interview poskytnutém časopisu pro mládež "Mladina", že mu bylo několikrát telefonicky vyhrožováno pro žmúdajné vměšování se církve do státních záležitostí. Skutečným důvodem je jeho neohrožené vystupování na obranu lidských práv, které je však vykládáno jako útoky proti socialistickému státu

Litva: Po předčasném propuštění litevského kněze Alfonsase Svarinskase, došla další zpráva, podle níž jiný litevský katolický kněz Sigitas Tamkevicius byl přemístěn z pracovního tábora u Permu na místo jež mu bylo vykázáno za nucený pobyt. V. r. 1969 mu byl na rok odňat souhlas k výkonu kněžské služby, poněvadž sbíral podpisy na petici pro seminář v Kaunasu. R. 1978 byl jedním ze zakladatelů Katolického výboru na obranu práv věřících. Konečně r. 1983 byl zatčen v soudní síni, kam byl předvolán jako svědek při procesu proti páteru Svarinskasi a nato byl odsouzen k 6 letům nucených prací a dalším 4 letům nuceného pobytu. V pracovním tánože se letos v léti podrobil operaci kýly.

Vatikán: Jan Pavel II. zaslal pozdravné poselství lvovskému arcibiskupovi katolických Ukrajinců, kard. Miroslavu Lubačivskému, který dnes slaví 50. výročí kněžského svěcení. Připomíná v něm i letošní ~~září~~ oslavy 1.000 výročí pokřestení kyjevské Rusi a ujišťuje svými modlitbami, aby Pán stále posílal dělníky na ukrajinskou.

Polsko: Po 7 let trvajícím zákazu vláda povolila znovuzřízení tzv. Pen-clubu, mezinárodní organizace spisovatelů a vzdělanců vůbec. Uvažuje prý se též o povolení hnutí Solidarność, které by však v budoucnu mělo mít výhradně odborářský a nepolitický ráz.

ústav pro studium
totalitních režimů

21. SET. 1988

Sdělení VONS č.796

Veřejné zasedání ve věci Augustina Navrátila

Vyšetřovatel Okresní prokuratury v Kroměříži dr.Jaroslav Vavřík oznámil při výslechu dne 9.8.1988 Augustinu Navrátilovi, signatáři Charty 77 a autorovi jednatřicetibodové petice za odluku katolické církve od státu a za náboženské svobody, změnu právní kvalifikace jeho jednání, za něž je trestně stíhán. Augustin Navrátil byl tímž vyšetřovatelem obviněn dne 4.3.1988 z trestného činu útoku na státní orgán a orgán společenské organizace podle § 154/2 tr.z., kterého se měl dopustit tím, že se ohradil proti pomluvačnému článku tajemnice Okresního výboru Československé strany lidové v Kroměříži Jaroslavy Bršlicové oznámením okresní prokuratuře (viz naše sdělení č.732). Dr.Vavřík nyní kvalifikuje tento skutek jako trestný čin pomluvy podle § 206/c tr.z., jehož trestní sazba je až 1 rok odňtí svobody. Zároveň dr.Vavřík oznámil, že nařídí další psychiatrické vyšetření obviněného.

V souvislosti s trestním řízením z roku 1986, v němž byla Augustinu Navrátilovi určena psychiatrická léčba, vydali dne 25.7.1988 soudní znalci z oboru psychiatrie z Olomouce dr.Marta Tichá CSc a doc.dr.Bogdan Bužek CSc znalecký posudek, jímž diagnostikují údajnou žuževní poruchu Augustina Navrátila jako paranoiu querulans. Tato choroba údajně ovlivňuje jeho jednání, do kterého náleží především jeho písemná produkce. Je zarázející, že se odborníci podřídili nátlaku policejních orgánů a kvalifikují jednání postiženého, který legálně využívá ústavních práv, jako chorobné jednání.

Dne 13.9.1988 ve 13 hod. se má v budově Okresního soudu v Kroměříži, oddělení 3, č.dveří 17, 2.patro, konat veřejné zasedání. Senát okresního soudu bude za předsednictví dr.Jindřicha Urbánka projednávat návrh na přeměnu ambulantní psychiatrické léčby na ústavní. Augustinovi Navrátilovi hrozí dlouhodobý pobyt v psychiatrické léčebně, kde může být navíc nekontrovatelně ovlivňován dávkováním neadekvátních léků. Účel jednání policejních a soudních orgánů je očividný: diskreditovat pod záminkou smyšlené diagnózy nepohodlného občana, izolovat ho a znemožnit mu jakoukoli občanskou a náboženskou aktivitu.

Praha, 6.9.1988 VONS, Výbor na obranu

16.9. jsme klásili

Idolem VONS č.796 ze 6.9.1988 přináší dalešší podrobnosti o procesu proti zámuří Augustinu Navrátilovi slog v něm.

21 SET. 1988

Ivan Medek Nattergasse 12/1/25 1170 Wien 17 Tel. (222)45-41-13

1

V sobotu 10.9.1988 na festivalu italského komunistického deníku L'Unita ve Florencii sovětský velvyslanec v Itálii a člen ÚV KSSS Luknov prohlásil, že je možno považovat Alexandra Dubčeka za předchůdce perestrojky. Na otázku, zda toto prohlášení znamená, že Dubček bude rehabilitován, odpověděl, že se k tomu nemůže vyjádřit, protože kdyby řekl svůj názor, tak by československý velvyslanec mohl protestovat proti tomu, že se vyměšuje do československých věcí. Jestli bude Dubček a pražské jaro rehabilitováni - to že se musí přehodnotit v Československu. Italské noviny přinesly zprávu o Luknovově výroku na prvních stranách, L'Unita věnovala tomuto tématu úvodník. Stanovisko TASSu k tzv. "československým událostem", uveřejněné pouze v československých, ale nikoli v sovětských novinách, nebylo tedy stanoviskem kolektivním (v tom případě by nebylo podepsané jednou osobou), ale názorem komentátora Kondrašova. Výrok velvyslance a člena ÚV KSSS Luknova naznačuje, že toto téma je v sovětském vedení diskutováno a v žádném případě není považováno za uzavřené.

13.9.1988 Medek, Vídeň

K případu Augustina Navrátila

13.9.1988 ve 13 hod. se u Okresního soudu v Kroměříži konalo veřejné zasedání, ve kterém senát soudu na návrh prokurátora rozhodl, že dosavadní psychiatrická ambulantní léčba Augustina Navrátila má být přeměněna na léčbu ústavní. Proti tomuto rozhodnutí podal Augustin Navrátil stížnost, která má odkladný účinek. Datum nového řízení nebylo stanoveno.

Zasedání byli přítomni dva švýcarští psychiatři, Soud zaprotokoval žádost Augustina Navrátila, aby směli klást československým znalcům otázky. Zádosti nebylo vyhověno. K soudu se dostavilo asi 40 přátel Augustina Navrátila, do soudní síně bylo vpuštěno pouze 15 osob, včetně obou švýcarských psychiatrů a zástupců amerického, britského a kanadského velvyslanectví. Augustin Navrátil se hájil sám; marně žádal, aby mu byl uveden jediný příklad, kdy se ve svých písemnostech dopouští bludu, který by svědčil o duševní chorobě.

13.9.1988 Medek, Vídeň

*Edmér na
Předešlé sbírce.*

Vatikán: Jan Pavel II. zaslal antiošskému patriarchovi libanonských Maronitů Petru Sfeirovi poselství, ve kterém ho ujišťuje svými vroucími modlitbami, aby Bůh ušetřil jeho vlast dalších zkoušek a utrpení v důsledku nastávajících ohrožených presidentských volb. Hlavně se modlí, aby Bůh osvítil tamní přední politické představitele a vnukl jim správný postup.

Na pozvání cařihradského ekumenického patriarchy Demetria I., delegace Sv. Stolce se zúčastní oslav 900. výročí založení pravoslavného kláštera sv. Jana Evangelisty, které se budou konat od zítřka až do úterka v Athénách a na ostrově Patmu. Delegaci vede kard. Hamer prefekt posv. kongr. pro řeholníky a sekulární instituty.

Francie: Mons. Saraíva Martins, tajemník posv. kongr. pro katolickou výchovu se včera ve středu zúčastnil v Paříži zahájení IV. konference evropských ministrů školství a národní osvěty. V projevu prohlásil, že sv. Stolec považuje za vhodné zřízení jakéhosi celoevropského trhu pro výměnu duchovních, etických a náb. hodnot. Konference se účastní delegáti 34 evropských států a pozorovatelé ze Spojených států a Velké Britanie, neboť tyto dvě země vystoupily z organizace Unesco která organzuje uvedenou konferenci. Včera se delegáti zúčastnili slavnostního odevzdání letošní ceny Unesca za výchovu k míru bratru Rogeru Schutzovi z řeholní komunity v Taizé.

Rím: 59letý německý opat páter Viktor Dammertz byl včera zvolen opatem primasem benediktinské kongregace. Voliči byly opati /celkem 230/ z 21 benediktinských kongregací, kteří zároveň konají v římském klášteře sv. Anselma symposium na téma: Duch sv. v řeholním ^{votě} zí-

Irsko: Místní biskupové zřídili před časem ~~křížkami~~ organizaci zvanou "Cura", která pomáhá svobodným těhotným matkám. Činnost organizace se setkala s úspěchem, protože má v zemi již 13 středisek, jedno z nich v severoirském Ulsteru a v příštích měsících hodlá otevřít další dvě.

22 SET 1988

nou osobou jako Boží místodržitel a sluha Jahve, byl však vázán Božím zákonem a sám nesměl tvořit nové zákony: byl tedy služebníkem Božího lidu, nikoliv jeho pánem. Opravdovým pánem a králem lidu byl Jahve. Prorok Nátan sdělil Davidovi Boží zaslíbení, že jeho dynastie bude trvalá, ano v Mesiáši z rodu Davidova věčná, i když bude Bůh muset někdy trestat hřichy Davidovců /2 Sam 7,14/. Podobný příslib dostal Šalomoun /2 Král 11,1-10.30-36/. Protože král platil jako zprostředkovatel Božího požehnání /tedy např. záchrany před nepřáteli; zabezpečením pokojné doby a úspěšného hospodářství, proto se modlil lid za krále. Tak pocházejí z doby prvních králů pravděpodobně přímluvné žalmy za krále č. 20; 84; a 132. Král se stal pomazáním hlavní osobou b o h o s l u ž - b y : osobně přinášel o hlavních svátcích v chrámu oběti: bylo to při podzimní tzv. "novoroční slavnosti" koncem našeho září, prezvané později na "svátek stánků"; potom ještě při slavnostním "obnovení Boží smouky" tzv. "svátku týdne", který odpovídá našim Letnicím. Zdá se, že se přitom konala p r o c e s í s archou úmluvy a skoro jistě pocházejí z této doby "poutní žalmy" 84; 87; 122; k tomu žalmy 24; 46 a 76; žalmy k oslavě Boha-Krále 47; 93; 97; 99; též některé žalmy, ovlivněné egyptskou a kanaánskou zbožností, především Ž 8; 29; 68; 104. Pro den nastoupení královské vlády a pro výroční den vznikla zvláštní korunovační bohoslužba, k níž patřily žalmy 2; 72; 101 a 110, pravděpodobně i Ž 45. Zážitek Izraele za slavné doby králů Davida a Šalomouna vedl lid k přesvědčení, že Boží zaslíbení se vztahuje nejen na tyto krále, nýbrž i na očekávaného m o c n é h o Mesiáše /Gn 49; Dě 33; Nm 24; 2 Sam 7, 8-17/.

^{273.} b/ K n ě ž í byli v první době královské správci poutních svatyní, dávali věstby z losů efodu a vyučovali lid v mojžíšském zákonu. Jako z á s t u p c i krále vykonávali obětní bohoslužby mimo hlavní svatky. Jejich význam vzrostl především zřízením hlavní svatyně Izraele na Sionu za Šalomouna. Vlivnými kněžími byli za Davida Ebjatar a Sadok; za Šalomouna Achijáš Šiloský /1 Král 4,4; 11,29/. Soukromá zbožnost se ukazovala především na poutních místech; též Šalomoun zjevně počítal s poutníky, kteří přijdou do Jeruzalémského chrámu děkovat Bohu /1 Král 8/. Pro tyto zbožné poutníky skládali či sbírali kněží u svatyní pís n ē s děkovným i prosebným obsahem; některé z nich přišly do sbírky žalmů. Víme též z bible, že Izraelité spojovali s modlitbou p ú s t a zbožné s l i b y /např. 1 Sam 14,24-26; 2 Sam 12,16/. Máme v bibli též zmínku o p ř í s a z e , totiž modlitbě nevinného člověka v chrámu, aby se očistil od falešné obžaloby /1 Král 8,31/. Zásvětná modlitba Šalomounova též předpokládá, že od vděčných Izraelitů se dovedí i některí p o h a n é o Boží dobrotě a též přijdou děkovat do Jeruzalémského chrámu /1 Král 8,41-53/. Skutečně tomu tak bylo, jak víme z návštěvy pohanského Náamana /2 Král 5/ u proroka Elizeja a při návštěvě pohanské královny ze Sáby /1 Král 10/.

c/ O p r o r o c í c h si řekneme více v dalším dějinném úseku doby královské.

19.19.88

/5/ZÁŽITKY IZRAELITŮ S BOHEM V KRÁLOVSKÉ DOBĚ ROZDĚLENÉ ŘÍŠE /932-722/.

Š: Otče, co vedlo vlastně k rozpadu tak mocné a slavné říše Šalomounovy?

H: Hlavní vnější vinu na rozpadu měla tvrdá daňová politika krále Rechabeáma, Šalomounova syna /1 Král 12/. Nás tu ovšem málo zajímá politika a hospodářství ve schizmatu bratrských izraelských států - my se ptáme po prvcích víry či nevěry Izraele v této době. V okamžiku, kdy se Šalomounova říše rozpadla na severní část, zvanou I z r a e l /někdy i Efraím nebo Jakub/ a jižní království J u d s k é , máme zase jednu silnou prorockou postavu. Byl to A c h i j á š ze Šilo, který označil osobu prvního severního krále, totiž J e r o b e á m a, Šalomounova dřívějšího ministra práce - a též později měl Achijáš velký vliv.

Š: Svrší mi na jazyku jedna spíš dějepisná než náboženská otázka. V biblických časových údajích této doby jsem četla různé roky o době vlády

22 SET. 1988

Dne 4.září 88 se na polsko-československé hranici setkali představitelé Polsko-československé solidarity. V průběhu obsáhlé debaty bylo konstatováno, že v současné době jsou v Polsku vězněni účastníci stávkových akcí a v Československu jsou trestně stíháni účastníci manifestace z 21.srpna 1988. Žádáme polskou, československou i světovou veřejnost, aby vystoupila na obranu trestně stíhaných a vězněných, mezi nimiž jsou i dva členové Polsko-československé solidarity Zbygniew Janas a Józef Pinior.

Pracovní skupina Polsko-československé solidarity:
Jaroslaw Broda, Miroslaw Jasinski, Mieczyslaw Piotrowski
Petr Fospichal, Petr Uhl, Jan Urban

Polansky' 2

Prohlášení

Mezinárodní konference lidských práv v Krakově vyjadřuje hlubokou solidaritu s Ivanem Polanským, odsouzeným v červnu letošního roku v Banské Bystrici ke 4 letům odňtí svobody za rozmnožování náboženské literatury. Konference žádá zrušení tohoto rozsudku, který je jasným porušením práva na svobodu projevu a na svobodu náboženskou, a zastavení všech podobných represí v Československu.

Krakov, 27.8.1988

Adam Stankowski
Marek P. Gajewski

Poznámka:

Oba podepsaní jsou členy Nezávislého samosprávného odborového svazu Solidarita pracovníků Katolické univerzity v Lublinu.

Adresa: Nezávislý samosprávný odborový svaz Solidarita

Společně s vámi a s milióny dalších Poláků si připomínáme 8.výročí podepsání gdaňských dohod, které fakticky znamenaly vznik Solidarity. Nezávislé odborové hnutí v Polsku nebylo zlikvidováno ani vyjímečným stavem, ani zákazy ani mnohaletou perzekuci a násilím proti dělníkům a odborovým vůdcům. O potřebnosti odborového pluralismu a tedy i formálního uznání nezávislých odborů svědčí nynější situace ve vaší zemi a především stávky, které jsou reakcí na zhoršující se postavení pracujících. Podporujeme zápas polských dělníků za splnění politických a sociálních požadavků a připojujeme se k požadavku na opětovnou legalizaci Solidarity.

31.8.1988

Ceskoslovenská část Polsko-československé solidarity
Petr Fospichal Anna Sabatová

Polansky'

Dokument Charty 77 č.46/88

22 SET. 1988. září 1988

Recidiva stalinské justice

V úterý 30.srpna 1988 potvrdil Nejvyšší soud SSR v Bratislavě rozsudek čtyř let vězení nad slovenským náboženským aktivistou Ivanem Polanským. Skutkovou podstatu trestného činu podvracení republiky měl Ivan Polanský naplnit tím, že - jak je to vyjádřeno v oficiálním policejně-soudním žargónu - sepsal a rozmnožoval nelegální písemnosti. Ve skutečnosti však jeho činnost spočívala v tom, že tvůrivým způsobem usiloval o svobodný pohyb názorů, myšlenek a informací.

Charta 77 spatruje v celém řízení proti Ivanu Polanskému politický proces par excellence. S plnou rozhodností odsuzujeme tento projev justiční zvýle a vidíme v něm varovný signál, jenž svědčí o tendenci současného politického vedení udržovat stav úpadku právní, politické a společenské kultury v naší zemi. Nedisponujeme institucionální autoritou vyšetřovatelů, prokurátorů a soudců, kteří inspirování úzce sebezáchovnými zájmy některých politiků mohou posílat do vězení lidí pro elementární lidské projevy, jakými jsou myšlení, řeč a zájmová orientace na společenství bližních. O to větší je však náš nárok na odsudek nelidskosti v jednání státních orgánů, jejichž autentickým smyslem a posláním je garantovat humánní stav a rozvoj jedince a společnosti. Od tohoto požadavku nelze a není kam ustoupit.

Charta 77 původně definovala svou podstatu a v průběhu své existence nepřestala chápat svou identitu jako volné, neformální, různorodé a otevřené společenství, sjednocené na principu osobní mravním. Motivován osobně mravním principem jednal i Ivan Polanský a tím, že se snažil oživovat svobodný pohyb myšlenek, názorů a informací, tedy rozvíjet proces, který je pro nás v obecném ohledu tou nejspolehlivější zárukou a perspektivou, konal činnost vysoce společensky prospěšnou. S jeho názory a stanovisky může zajisté kdokoliv souhlasit i nesouhlasit, avšak vždy zde musí platit zásada civilizovaného státu, kterou formuloval jeden z tvůrců francouzského osvícenství: "Třebaže rozhodně nesouhlasím s vaším názorem, svůj život bych položil za vaše právo jej vyslovit."

Posílat lidí do vězení za ústní či písemné vyjádření myšlenky, názoru a přesvědčení je činem barbarským, svědčícím o základní nedůvěře k člověku a lidské společnosti, o vztahu strachu a pohrdání vůči nim. K vykonavatelům takové justice nelze mít nenávist, ale spíše (jak to vyjádřila paní Ida Polanská) lítost, neboť sami odsuzují člověka ve vlastní osobě, kterýžto akt pak už žádná vnější spravedlnost nemůže rehabilitovat. Naši lidskou a občanskou povinností je však udělat vše pro to, aby hráz vůči protispolečenskému a anticivilizačnímu jednání byla udržena a zpevněna. Vždyť stalinismus, v němž je právem spatřován jeden z nejvyhrocenějších ostnů zla nejen tohoto století, z velké části spočíval na udržování a prohlubování vzájemné lhostejnosti lidí, na nevšímavosti člověka vůči osudu bližního, na přetváření lidské společnosti v ustrašenou masu izolovaných jedinců.

A právě politické procesy byly a dosud u nás jak vidno jsou nástrojem šíření strachu a pobídkou k rezignaci, v níž končí právní stav a zaniká zákonost. Proto žádáme všechny, jež spojuje solidarita civilizovaných lidí, aby nezapomněli, že Ivan Polanský je ve vězení.

Stanislav Deváty
mluvčí Charty 77

Miloš Hájek
mluvčí Charty 77

Bohumír Janát
mluvčí Charty 77

Páter Junípero Serra 22. SET. 1988

Tuto neděli 25. září sv. Otec prohlásí za blahoslaveného pátera Junípera Serru, výjimečného misionáře, který hlásal Krista a jeho evangelium v oblastech dnešního Mexika a Kalifornie. Narodil se 24. listopadu 1713 v městečku Pedra na ostrově Mallorce /baleárské ostrovy/. Po studiích a dosažení doktorátu byl profesorem na univerzitě v Palma de Mallorca. Potom však na rozkaz svých františkánských představených odejel do Ameriky. Nejprve působil mnoho let v Mexiku jako misionář, na kolejí sv. Ferdinanda a potom i jako noviciemistr Nakonec Nakonec odjel do oblasti Baja California, která dosud patří Mexiku a pak do tzv. Alta California, čili dnešní Kalifornie patřící Spojeným státům. Jako misionář chtěl po sobě zanechat stopu, ve které by se zřetelně projevovalo i poselství, které hlásal. Zakládal proto misijní stanice, celkem 9, z nichž nejdůležitější jsou dvě první: san Diego a San Carlo Borromeo, při které byl i klášter.

Jeho obzvláštní misionářská zásluha spočívala v tom, že vštípil svým spolubratrům zásadu, aby hlásali Krista všem lidem bez rozdílu a aby ~~do apoštolského~~ ~~zákonu~~ ~~prítom nechali~~ ~~pomáhat~~ i ~~ostatní~~ lidí. Páter Serra byl skutečně výjimečný misionář, protože v sobě potlačil všechny ~~neřízené~~ tělesné sklony, jen aby ~~získal~~ ~~pro~~ Krista co největší ~~počet~~ lidí. Věnoval se tomuto svému úkolu s neobyčejnou horlivostí, houževnatostí také s hlubokou vírou, ve které ho utvrzovala hlavně modlitba. Opustil universitní katedru, třebaže i tam byl pro svůj řád velkou nadějí, a ~~že~~ všechny své znalosti pak postavil do služeb svých svěřenců v Americe, a ~~spolu s nimi~~ ^{Svým čtvrtém} i pevnou ~~hlubokou~~ vírou v Krista ^{stíhral muže, aby ho následovali} a jeho neposkvrněnou matku Marii. Zemřel v klášteře v Monterrey 28. srpna r. 1784.

ústav pro studium
totalitních režimů

Dnešní nedělní program sv.Otce v Harare, hlavním městě republiky Zimbabwe měl dva vrcholné a ústřední body. Prvním byla dopolední mše sv. na městské dostihové dráze s následující zásvětnou modlitbou k Panně Marii před poledním Andělem Páně. Ještě před ní, o půl déváté se Jan Pavel II. na nunciatuře setkal s místními biskupy, kterých je celkem 9, z nichž 2 již na odpočinku. Na nunciatuře též sv.Otec po bohoslužbě poobědval a odpočinul si. Nato, asi v 15,30 se v katedrál zasvěcené Nejsv. Srdci s místními laiky, kterých přišlo asi 450 a také k nim promluvil. Následovalo pak od 17 hod. výše zmíněné setkání s mládeží, které se konalo na stadionu Glamis a mělo pestrý program. V době našeho vysílání již asi skončilo anebo teprve končí. Sv. Otec po něm ještě očekává v 19,45 setkání s členy diplomatického sboru v budově nunciatury. Zítra v pondělí Jan Pavel II. odletí do druhého největšího města v Zimbabwe, Bulawayo, kde bude mít kromě mše sv. dvacet setkání: s kněžími a řeholníky v katedrále, které bude od 15,40 vysílat přímým přenosem s anglickým komentářem a po něm ekumenické a anglikánské katedrále. Pak se vrátí zpět do Harare. **22 SET 1988 TRAKAI**

Litvský kard. Sladkevicius poskytl interview deníku "Udernik" řečnicku zahraničního úřadu.
 Řekl v něm mezi jiným: "Hodlám věřit v perestrojku, jen když do nového zákona o kultech budou pojaty naše požadavky a jestliže úřady budou brát v úvahu minění kněží a věřících.. Jinak si buďme myslit, že se mají pouze přikrýt staré věci novým jménem. Jak víme, v Moskvě se nyní reviduje starý zákon o kultech z r. 1929. Prací je pověřena zvláštní komise, ve které včak nejseou zastoupeni katoličtí, pravoslavní ani jiní představitelé. Vyslechnou pouze jejich názory a doporučení. Jak prohlásil v pátek v Ženevě Konstantin Charčev, zakon má být již brzy zveřejněn. Dodal též, že nejprve bude předložen lidu k vyjádření a teprve pak bude vypracována konečná předloha. O té se však dosud neví, kdy vstoupí v platnost. Kard. Sladkevicius též v interview ciznámil, jaké má církev na Litvě hlavní starosti: nedostatečný počet kněží, který však není způsoben malým počtem duchovních povolání, nýbrž tím že je povolen jen jeden seminář a v něm numerus clausus 150 seminaristů; dále je to konfiskace kostelů, např. katedrály ve Vilně, která byla změněna v obrazárnu, kdežto chrám sv. Kazimíra tam též byl přeměněn dokonce v museum náboženství a ateismu a konečně jsou to i nepatrné tiskové možnosti. Přesto však kard. není pesimista. Dal najevo, že již samo toto interview je znamením, že časy se mění.

22 SET 1988

Vatikán: Včera ve čtvrtek zemřel v Belgii ve věku 84 let kard. Maximilien de Fürstenberg po dlouhé nemoci. Působil v diplomatických službách Sv. Stolce a později jako prefekt posv. kongr. pro východní církve. Kardinálem ho jmenoval Pavel VI. v r. 1967. Sv. Otec po zprávě o jeho úmrtí zaslal soustrastné telegramy předsedovi belgické biskupské konference a pozůstalým po zesnulém.

Japonsko: Sestry z kongr. Misionářek sv. Dominika žaložily v městě Hojo universitu sv. Kateřiny pro ženy. V květnu byl zahájen první akademický rok, ve kterém navštěvuje toto vysoké učiliště 136 posluchaček. Vláda zatím povolila otevření fakulty pro sociální asistence. Biskup diecéze Takamatsu, mons. Fukahori však již oficiálně prohlásil učiliště za katolickou universitu.

Afganistan: Spojené národy vypracovaly program pomoci této zemi. V jeho rámci 9 států již projevilo ochotu pomáhat při odminování rozsáhlých oblastí. Z příslušné zprávy vyplývá, že v žádné moderní válce nebylo použito tolik min jako zde. Byly např. shazovány ^{sovětské} vrtulníky a rozstřelovány dělostřelectvem a minomety. Moderní technika umožnila např. dělostřelectvu zaminovat oblasti vzdálené až přes 25 km. Podle téže zprávy bude afgánské obyvatelstvo po mnoho let ohroženo těmito minami použitými nepřítelem ve mnoha částech země.

ústav pro studium
totalitních režimů

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

Do jakých diskusí se někdy dostaneme. Čekal jsem v Římě na městský autobus a dlouho nejel. Přiblížil se ke mně mladík skočného vzhledu a velmi zdvořile mně nabízel, abych si koupil jakési noviny. Podíval jsem se na titul a čtu: Lotta continua, Stálý boj. Zvedl jsem obočí. Kdo je za tím? Máme tu i tzv. brigatisty, kteří dělají atentaty a všelijaké jiné pochybné skupiny. Abych se ze situace snadno dostal, udělal jsem to, co se u Římě snadno dá. Je tu mnoho cizinců, nic není snadnějšího než tvářit se, že nerozumím. Ale mladík byl připraven i na to a začal plynne francouzsky a pak na jednou chtě nechtě jsem se dostal do rozhovoru.

Mladík se mně pokoušel krátce vyložit program své politické skupiny. Více méně bylo mělo být takto. Existují ve světě tzv. demokracie. Jsou plny zmatků a koropce. Nemůže tomu prý být jinak, protože jejich ústavy předpokládají pokojné soužití úplně opačných směrů a názorů. Vedle nich jsou tzv. pravicové diktatury, vojenské režimy.

Tam jeden nebo několik lidí chce vést ostatní jako pastýř stádo. Ale lidé nejsou stádo, nedají se. A nakonec jsou tzv. levicové vlády, které sní o tom, že zavedou spravedlivé rozvrstvení společnosti. To pak je neuskutečnitelný sen. "A co tedy zbývá?" ptám se mladíka skepticicky. On se vypnul a prohlásil s jakousi naivní hrđostí: "Náš program, stálý boj! Na světě nemůže být nic pevného, nic definitivního. Kde je život, tam je stálý boj o život, jak dokázal už Darwin. V tom boji o život zvítězí silnější, schopnější a mladší. Ti si pak zařídí společnost podle svého." Mladík by byl mluvil ještě dál, měl to dobře připraveno. Na štěstí přijel můj autobus a uvezl mne pryč.

Ale pak jsem o jeho výkladu sán v klidu přemýšlel. Co je v tom, co není v pořádku? Vždyť i křesťanství si nedělá iluze, že by se mohl před příchodem Krista, před koncem světa zavést na světě jednou provždy vyřešený systém života. Kristus tolíkrát upozorňoval učedníky, aby se nedali ukolébat bláhovou nadějí klidu, ani navenek a dokonce ne ani uvnitř srdce. Tzv. kvietismus se považuje za heresi. Duchovní život je boj. Pověstná knížka Lorenza Scupoliho, která měla velký úspěch na Západě i na Východě má titul: Duchovní boj. Kdo nechce bojovat už prohrává život. Podle sv. Řehoře Velikého se podobá člověku, který v prudké řece přestane plavat. V tom okamžiku už ho voda unáší.

23. října 1988

Čím se tedy my křesťané lišíme od extremistické politické skupiny "Stály boj"? Řekli bychom, že je to na prvním místě v užívání prostředků. Ztržení političtí radikálové kladou bombu pod vlak, uchvacují osoby atd. Ospravedlňují všecko násilí svou teorii o nutnosti boje. Kolikrát už toto používání násilí odsoudili všichni lidé dobré vůle. Kristus to řekl jednou větou sv. Petrovi: "Schovaj meč do pochvy. Kdo sahá po meči, mečem zahyne" /Mt 26,52/. Jinými slovy: Váš tzv. boj o život je boj o smrt. Sejete ji mezi jiné a sami na sobě ji sklidíte.

Ale tento rozdíl v užívání čestných nebo nečestných prostředků není jediný. Kristus mluvil i o jiném boji, který není o život, ale vede k smrti. Charakterisuje jej jako vyhánění čábla Belzebubem /Ekk 11, 15 násl./. Kdo se rozhodne bojovat, vidí, že se postavil proti něčemu, co považuje za zlé. Hledá hned spojence. Možná je najde na straně těch, kdo jsou ještě horší než ti, proti kterým bojuje, nebo rozhodně ne lepší.

^{uvádět} Nebudeme (udávat) příklady z historie, je jich mnoho. Ale známe dobře tuto zkušenosť z vlastního života. Nic není zhoubnějšího pro duchovní a duchovní vývoj, jak smutek, beznadějnosc, skleslost. To tvrdí mnoho duchovních spisovatelů. Neradí však to, co napadne člověka v prvním okamžiku, když se cítí opuštěný: sklenička, dvě, tři a spraví se nálada. Později potřebuje čtyři, pět, a na konec už jsou jen silné drogy, které přemohou čábla smutku.

I ve styku s druhými se dopouštíme podobných chyb. Otec zjistí, že dítě lže nebo že utíká před prací. Jde na ně s takovou přísností, že si je odcizí a ztratí možnost dobrého vlivu. Divíse tomu."Přece jsem bojoval o dobrou věc, o výchovu dětí!"

Nebudeme množit příklady. Našli bychom je na každém kroku. Stannovme proto raději hned hlavní princip křesťanského boje. Vede se jenom dobrými prostředky. Ale musíme se také starat o to, abychom bojovali s čistým štítom. Bojovat se může a musí, ale jenom za Krista, za čistý ideál. Všichni to sice tvrdí, ale právě v tom bývá tragický omyl. Začne se Kristem, ale co se k tomu pak přimísí? Podobáme se často středověkému křižákovi, který se nadchnul pro osvobození Sv.země a skončil tím, že vykradl Cařihrad.

Křesťanský je opravdu duchovní boj, stály boj, ale s modlitbou: "Bože, uchovej mně čisté srdce, pomoz mi Kriste, abych neposkvrnil nikdy tvůj ideál." Jen to je boj o život, protože život, který neumírá je Kristus.

23. října 1988

tudíž ani nemohl slyšet příslušné výzvy k rozchodu, ani jich neuposlechnout.
Toto nové trestní stíhání jasně ukazuje, že státní moc nejen nehodlá přehodnotit brutální a ostudný zákrok Bezpečnosti proti pokojné bratislavské manifestaci a potrestat jeho iniciátory, nýbrž že má i nadále v úmyslu pronásledovat naprostě úcelově vybrané účastníky manifestace. Případ J. Fajmona je o to absurdnější, že celá jeho účast na manifestaci spočívala v tom, že byl v inkriminovanou dobu v Bratislavě, téměř kilometr od místa činu.

Praha 25. července 1988

*

Sdělení č. 783 (Špatný zdravotní stav Josefa Hejka)

Josef Hejlek, který byl 27. února 1988 propuštěn z výkonu trestu (viz naše sdělení č. 539, 540, 591), je stále ve velice špatném zdravotním stavu. Má potíže s dýcháním (průdušky) a se srdcem. Připomínáme, že k trestu odňtí svobody v trvání dvou let podle § 100 odst. 1 a, c) trestního zákona za údajné verbální útoky na zřízení republiky byl odsouzen přesto, že do doby zadržení příslušníky StB 27. 2. 1986 prodělal již čtyři infarkty a mozkovou mrtvici.

Praha 25. 7. 1988

*

VONC

Sdělení č. 784 (Jan Kišš a Petr Holubář potrestání MěNV Gottwaldov)

Ve sdělení č. 689 jsme informovali o policejních násilnostech při procesu s katolickým aktivistou Michalem Mrtvým z Olomouce, odsouzeným za rozmnožování a rozšířování náboženské literatury. Byli jimi postiženi i tři gottwaldovští občané, a to Petr Holubář, Jan Kišš a Stanislav Devátý. V den procesu 2. 10. 1987 byli před budovou olomouckého soudu napadeni příslušníky SNB, Petr Holubář a Jan Kišš byli zbiti, násilně odvlečeni a převezeni na oddělení VB. Všichni tři postižení se dožadovali spravedlnosti tak, že zaslali generálnímu prokurátorovi ČSSR a ministru vnitra ČSSR žádost o přezkoumání postupu příslušníků SNB a požadovali, aby jejich stížnost řešila Hlavní vojenská prokuratura. Vojenská obvodová prokuratura v Olomouci však předala věc Krajské správě SNB v Ostravě. Šetření, které v této záležitosti prováděla krajská správa, se stěžovatelé odmítali účastnit, neboť celou policejní akcí dne 2. 10. 1987 v Olomouci prováděla právě Krajská správa SNB Ostrava. Mjr. Jan Tundra z inspekce náčelníka Krajské správy SNB Ostrava nakonec stížnost odložil jako nedůvodnou.

Petr Holubář a Jan Kišš byli dne 15. 3. 1988 předvoláni ke komisi ochrany veřejného pořádku MěNV Gottwaldov, která na podnět OO VB Olomouc uznala oba jmenované vinnými přestupkem proti veřejnému pořádku podle § 17 odst. 1 písm. e zákona č. 60/61 Sb. a přestupkem proti pravidlům socialistického soužití podle § 19 téhož zákona a uložila jim pokutu 500,- Kčs každému. V tomto rozhodnutí, které bylo vydáno 10. 6. 1988 JUDr. Duškovou a Karlem Čápem, se v odůvodnění uvádí, že oba jmenovaní se přestupků dopustili proto, že dne 2. 10. 1987 před budovou soudu v Olomouci tropili výtržnosti tím, že při kontrole totožnosti si lehli na chodník a odmítli vstát na výzvy příslušníků SNB a křičeli, že je proti nim užíváno násilí, lidé pomozte atd.

Toto rozhodnutí napadli oba jmenovaní odvoláním dne 5. 7. 1988, takže není dosud pravomocné.

Pro objasnění skutečnosti uvádíme, že Petra Holubáře napadli příslušníci SNB ihned po jeho příchodu k budově soudu, a to bez jakéhokoliv vysvětlení a dokonce bez výzvy, aby prokázal totožnost. Jana Kišše napadli poté, kdy mu zkontrolovali občanský průkaz.

Konstatujeme, že pokutou byli tito občané postiženi jen proto, že využívali ústavního práva, zaručujícího účast veřejnosti při soudních jednáních.

Praha 25. 7. 1988

*

320

24. SET. 1988

- B** Laudetur Jesus Christus
K Chvála Kristu a Marii
B Posloucháte české vysílání vatikánského rozhlasu

Hudba

- K** Ve studiu dnes zasedli
B ^K Blanka a Karel
B a spolu s námi k vám putuje
K+B SPEKTRUM
B měsíčník zajímavostí
K pro všechny věkem či duchem mladé posluchače

Hudba

- B** A co vám podzimní Spektrum nabízí?
K Nejprve poznámkou o vatikánském reportérou Mladé fronty
B Režisérka Agnieszka Hollandová o svém novém filmu
K Luteránský teolog ^{výtulka} náměta katolickým teologům; došli jste
 k protestantskému liberalismu!
B O olympijské Koreji něco neolympijského; aneb o duchovní olym-
 piádě...
K Filipova cesta ke kněžství, pohled na povolání v Zaire.
B A nechybí ani chvilka pro hudbu
K Tak už nezbývá
B než vám všem poprát
B+K fajn poslech

Hudba

- K** 27. srpna ^V prinesla Mladá fronta dlouhou reportáž o cestě kolem
 centra katolického světa za jednu hodinu, nazvanou "Jak jsem neo-
 chutnal papežské flaki. Obdivuji reportéra Dalibora Švece ^{"za} je-
 ho rekordní výkon - obejít Vatikánské hradby, dokonce se pokoušet
 i o lezení přes hlavní zed Vatikánu a stačit posbírat tolik klepů
 na Svatého Otce ^{^ Vatikánu}, je čin hodný stachanovce a v ničem si nezadá
 s reportéry buržoazních plátků, kteří se narozdíl od reportéra
 Švece nebojí požádat si o vstup do Vatikánského města či navští-
 vit kolegy v Osservatore Romano. Tam se panu Švecovi asi nechte-

24 SET. 1988

lo! K článku napsala ~~jedna~~ čtenářka Mladé fronty:

B: Pane Dalibore Šveci, není u nás častým jevem, že lidé vystěhují na západ; do Vatikánu už vůbec ne! To právo mají jen "vybraní". Za to jste se těm, kteří Vás vybrali odměnil tím, že jste sbíral klepy a pomluvil stát, který Vás laskavě přijal a choval ^{jim} se velmi nevhodně, jak o tom sám píšete.

Váš článek v nás vyvolává představu, co by se stalo, kdyby z Vatikánu byl vyslán podobný "turista" a čmuchač kolem našich hranic a lezl tam, kde je zakázáno.

Když závidíte Vatikánu jeho bohatství, z kterého oni mimochodem nic nemají, proč nejdete obdivovat naše bohatství, když jsme byli uchráni přímo války ustanovením Protektorátu. Zlaté pruhy nám byly nedávno vráceny.

O AIDSu byste rovněž získal informace, kdybyste se zeptal v Dolním Kubíně, kde byl zřízen hodinový hotel pro některé prominenty, jak uvádělo Rudé Právo, ^a kolika lidem, kteří využívali ~~jeho~~ služeb, byla odebrána krev na tuto chorobu.

Škoda, že jste se nesetkal se Svatým Otcem, jistě by ho zajímalo jak žije a umírají kněží v Československu.

Příjměte můj dopis v rámci přestavby a lepší informovanosti.

Vaše čtenářka.

Hudba

K Nedávno skončila s natáčením svého filmu o polském Otci Popieluszkovi režisérka Agnieszka Hollandová, bývalá asistentka režiséra Wajdy. Tento měsíc je film už promítán ve Francii, zkrátka ho uvidí i Američané.

B Čtyři roky po zavraždění Otce Popieluszka se tak dostává na filmové plátno drama polské Solidarnosci, které vyvrcholilo únosem a zákeřnou vraždou ~~tohoto~~ katolického kněze ^{Popieluszka}, který se stal symbolem celého hnutí polských dělníků.

K Film si neklade za cíl věrohodně zrekonstruovat postavu Otce Popieluszka; bylo by ovšem nesprávné tvrdit, že autorka se poddává umělecké touze po napínavé ^{lacuna} ^{dramaturgiu} kriminalce.

24. řeříčna 1988

- B Hned první filmové záběry nás zavádějí do Polska v době stanného práva, kdy je země naprosto izolována od okolního světa, kde se množí zatýkání a tajná vězení. Na jedné straně tanky, na druhé - mše za národ.^K O životě Otce Popieluszka toho vlastně ani není tak moc známo; byl prostý člověk a kněz. Režisérka jej poznala osobně.
- B Setkala jsem se s ním na jaře v roce 81. On porádal večer pro studenty medicíny a i když byl známý mezi lidmi, nebyl žádným národním hrdinou. Ano, byl velmi aktivní, jako mnoho jiných kněží, aniž by se vzdal své diskrétnosti a přirozené skromnosti. Byla jsem mile překvapena jeho přijetím. Když jsem se později v exilu dozvěděla o jeho mších za národ, byla jsem překvapená jen částečně, protože jsem poznala jeho osobní charismu, které nemělo nic společného s fanatismem.
- K Několik slov o režisérce. Agnieszka Hollandová se narodila v roce 1948 ve Warszawě v rodině komunistického hodnostáře, který byl pro své náboženské přesvědčení vyloučen ze strany. Agnieszka studovala filmovou akademii v Praze a poté se stala asistentkou režiséra Wajdy. Od roku 1981 žije v Paříži, kde také překládá do polštiny díla Milana Kundery.
- B Zatímco ve filmu postava kněze Popieluszky je v mnoha aspektech normální; to je také to, co charakterizuje Solidarnost tolerance a vrahů a odklon od extrémních tendencí, postava kapitána Piotrowského je směsicí napětí mezi obdivem a nenávistí, cynismu systému, který jej zneužívá. V tomto spíš psychologickém dramatu hrájí dva známí herci Christophe Lambert a Ed Harris. Byl natočen ve Francii během 13 týdnů.
- Hudba | K: V rozhlasové diskusi jsme vybrali příručku Franca Battista
písací | Hudby nebo knihy "Valkyrie" i...
písací | Film
písací | řeříčna Katolicismus
- K Luteránský teolog Američan Richard Heuhaus vydal knihu "The Catholic Moment", která vzbudila i mezi katolíky velký ohlas. Autor se zabývá americkým katolicismem. Vychází z rozdílnosti mezi křesťanstvím dialektickým a inkarnačním. Dialektické křesťanství je plné dualismu: hřích a milost, Zákon a Evangelium, Církev a

24. SET. 1988

tolup u toho narodil
svět, Bůh a člověk. Pohled inkarnační narodil od dialektického spojuje a zjednoduší napětí a ~~antinomie~~ křesťanské existence.

- B: Autor je však kritický k tomu, co se dnes podává pod pojmem inkarnační teologie: svět je vyličen jako překrásné místo, moderní kultura jež otevírá cestu k nekonečnému pokroku. Co se týká člověka, jsme tak báječní, že Bůh, když se stal člověkem se ještě povznesl. Autor knihy poukazuje na myšlenky Jana Pavla II.: Být křesťanem, znamená odlišovat se; vyžaduje i cenu, každodenní rozhodnutí. Křesťan je cizincem či poutníkem na této zemi. Před mnoha lety popsal protestantský teolog Richard Niebhur protestantský liberalismus:

K Bůh bez hněvu, vede lidí bez hříchu do království - bez soudu - a to díky Kristu - bez kříže! Jistý počet katolických teologů se pracně po dvaceti rocích práce dostal až k závěru liberálního protestantismu minulého století.

Autor souhlasí s názorem kardinála Ratzingera, že liberální teologie - jak katolická tak protestantská - staví Boha jako stvoření člověka - učiněné k ~~než~~ podobě, Boha, jako plod lidské zbožnosti. Tvrdit, že Bůh existuje i bez člověka neznamená snížit význam Inkarnatione - Vtelení. Vtelení není omezení Boha, ale znamená povýšení člověka. Až do posledního soudu však nebude jiní, než jsme v současnosti, proto, když jdeme po cestě víry, prožíváme dialektický vztah nejen k světu, ale i v nás samých, tvrdí autor knihy.

Hudba

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

B V těchto dnech probíhají v Jižní Koreji Olympijské hry. Podívejme se ale do této země z pohledu nejen sportovního, či turistického.

K Před sto lety, 22. července 1888 vstoupili do Koreje první řádové sestry. Dnes tam najdeme na 50 rozličných ženských kongregací. Co Evropští katolíci mohou sestrám vskutku závidět, je počet nových povolání. Zatímco se rychle snižuje počet cizích sester, žijících v Koreji, počet domácích stále stoupá. Skoro 7.000 sester

B 24. SET. 1988

→ se podílí na životě korejské církve.] I když pouhých 5% místního obyvatelstva je katolického vyznání, sestry ~~ještě~~ požívají velké úcty místního obyvatelstva. Sestry si mohou dovolit i práci jako vedoucí nemocnice a vládnout nad dvanácti podřízenými muži; často vedou biblické skupiny pro muže, přípravu na křest či řídí činnost Mariánské družiny. V současné době připravují některé kláštery malé skupinky sester na misie do Afriky. Nezapomíná se ani na Severní Koreje.

Hudba

B Mlu: Země, kde vznikají kněžská povolání ^{především} je i africká republika Zaire. O své cestě ke kněžství vypráví Filip.

K: Můj otec je mechanikem. Matka byla pravou maminkou. Neměla velké vzaříčí, za to měla velikou víru a nekonečnou lásku; pravý poklad. Když jsem vstoupil do semináře, maminka zemřela. Na počátku vyšších studií jsem se zapsal do Pro-semináře a brzy započal se službou ve vesnicích. Co tato služba vlastně znamená? Všimli jsme si, že katolíci na vesnicích okolo města nemájí často možnost být na mši svaté a tak chodíme mezi ně a pomáháme s liturgií i katechezí. Připojili se k nám i další mladí lidé a občas uslyšeli Kristovo volání ke kněžství.

B: Práce ve vesnicích není snadná. Tito mladí apostolové slaví "Ibadu", to je bohoslužbu bez kněze. Po bohoslužbě se venují jak dospělým tak i katechezi dětí, neopomenou se ani nemocní a navštíví se i matky očekávající dítě. Během této práce jsem si ujasnil i mé povolání. Chci pomáhat těmto lidem, na které se zapomíná. A když misionáři opouštějí tyto vesnice, tak právě tyto osady jsou cílem mé pomoci a přípravy na kněžství.

Hudba

K: Milí posluchači

B: Zářijové Spektrum se s vámi loučí

K: Za měsíc opět na slyšenou

B: Chvála Kristua Marii

K: Laudetur Iesus Christus

25. SET. 1988

RaVat-Ceco/neděle/

Po slavné mši svaté Jana Pavla II. na náměstí svatého Petra, při níž ~~zároveň~~ prohlásil za blahoslavené jesuitského mučedníka z Mexika Miguela Augustína Pro, kardinála Josefa Benedikta Dusmeta, italského velikána víry a blíženské lásky Františka Faá di Bruno, strhujícího františkánského misionáře v Kalifornii bratra Junipera Serru, kanadské ztělesnění Božího chudáčka z Assisi Bedřicha Jansoona Bollengiera a návaznou šiřitelku evangelia a laického apoštola Josefu Naval Girbésou, jsem potkal ve výtahu naší generální kurie tři mladé patery. Bavili si španělsky, ale tenor ^{z velmi rychle} ~~jejich~~ ^{neuvedl jednou: ojediněle to už všechno} řeči ~~bylo~~: na náměstí to bylo sice jako v sauně/pálilo slunce v plné letní síle/ ale přesto to byl nezapomennutelný zážitek, jakási předchut' účasti na nebeské slávě."

Před závěrečným požehnáním mše svaté, Jan Pavel II. pronesl ještě krátkou meditaci, jež uvedla společnou modlitbu Anděl Páně. Řekl:

(1) Polední hodina nás vybízí pozvednout své myšlenky k Svaté Panně, a to modlitbou Anděl Páně. ~~Noví~~ Noví blahoslavení jsou nám duchovně blízko, vždyť nyní tvoří korunu kolem P. Marie, k níž velkodušně zaměřili svůj život, dokud byli na pochodu po této zemi. V životě Františka Faá di Bruno a Josefa Naval Girvesové měla žcta k P. Marii velmi důležité místo; oběma se totiž od malíčka nedostávalo matěřské lásky, protože osířeli a tak nacházeli posilu v bezvýhradné oddanosti k P. Marii, svěřili se jí jako své nebeské Matce. - Na tváři P. Marie hledal P. Pro tajemství trvalé vyrovnanosti uprostřed totiska zkoušek a obtíží, jimiž byl naplněn jeho život. Míval její sošku stále na svém stole. - Úcta k P. Marii byla duši apoštola, který rozvíjel P. Jansone Bollengier, který často putoval do její svatyně v Notre Dame du Cap. Je známo, že kardinál Dusmet chtěl mít jak na východní hranici města tak ^{Catanie} na západní dvě mariánské svatyně jak předsunuté stráže. A konečně P. Junipero Serra šířil mezi domorodci v Americe úctu k Neposkvrněné P. Marii mnohem dříve, než Církev ^{úředně} prohlásila tuto pravdu víry. Příklad těchto našich bratří, kteří šli před námi cestou víry, ať je pro nás pobídka, abychom vytrvali na této cestě a dali se vést za ruku od Matky Boží P. Marie. -

(2) končil Svatý Otec svou polední meditaci a po společné modlitbě Anděl Páně se ^{vše už to by} tisíci věřících srhomážděných na náměstí sv. Petra udělil Apoštolské požehnání.

Maďarsko: Předseda státního úřadu pro církevní záležitosti Imre Mikloš kritizoval některé nejmenované biskupy a nové vůdčí politické představitele, kteří žádali větší svobodu pro církev. Některé osoby prý znesnadňují vztahy mezi církví a státem buď z nezkušenosti a neinformovanosti anebo z touhy po populárnosti. Doporučil, aby se dále pokračovalo v dosavadní politice tzv. malých kroků vpřed. Biskupové prý v poslední době však přešli k politice obrovských kroků ve shodě s novým reformním hnutím. Poslední výzva k větší svobodě pochází od segedínského biskupa Gyulaye a byla zveřejněna 13. července v listu "Magyar Hirláp". Biskup např. žádal o zrušení všech dosavadních omezení pastorace mezi mládeží, nemocnými a vězni, jakož i mezi vyhoštovanými a starými osobami. Kromě toho též žádal, aby vlivní představitelé otevřeně přiznali chyby, výstřelky a přehmaty svých předchůdců, jako bylo třeba věznění kard. Mindszentyho, arcibiskupa Grosze a jiných církevních osobností. Touto poslední výzvou se pravděpodobně pan Miklosz cítí osobně dotčen, poněvadž zastává svůj úřad od r. 1951, kdy uvedené přehmaty byly ještě pravidlem.

Vatikán: Svatý Otec otevřel a posvětil včera odpoledne o půl šesté nové oddělení intensivní srdeční terapie v nemocnici katolické univerzity Božského Srdce v Římě. Oddělení je vybaveno nejmodernější kompjutrovou technikou, jež umožnuje díky bleskurychlému vyhodnocování údajů sledovat každou chvíli průběh nemoci těžkých pacientů. Nato pak v auditoriu katolické univerzity promluvil k účastníkům kardiologického symposia.

Týž večer se setkal ve sportovním paláci v Římě s 20.000 mladými členy katolické akce, kteří se sjeli na svůj výroční sjezd, jehož tématem bylo - Tjameství svobody je svátek bez hranic. Jan Pavel II. ve svém projevu právě na ně navázal když jim zdůrazňoval: "Naše víra vyvěrá z přítomnosti Krista, který naplnuje naše dny a naše srdce. Chcete-li prožívat svátek bez hranic ^{pak musíte zapřáhnout}, svou svobodu do úsilí o osvobození od zlého a aby rostl nový člověk, který se ve vás zrodil při křtu svatém. Svou živou vírou vydáváte svědectví, že tajemství jedné svaté, katolické a apoštolské Církve je přítomno v každé jednotlivé Církvi po celém světě. Je třeba šířit, zapojit druhé, sdílet. ~~Buďte~~ Strhujte svým příkladem ostatní mladé ve svých společenstvích....

1988-09-20 15:27 LIBERTATEM CHRISTIANIS 49 89 485273 02

1988-09-20 15:26 LIBERTATEM CHRISTIANIS 49 89 485273 01

P.Z.

25 SET. 1988

TAPE A 98018 ant. 2

Mr. Benda: Vážení arcibiskupové pražského č. 10/88 zvejeňuje
následující dopis kardinála Tomáška, který má být přeštěn
věřicím při msi svátku Sv. Václava.
Pozdrav věřicím k svátku Sv. Václava.

Bratři a sestry! Dnes ve svátek Sv. Václava vzdán vspomínáme
že kníže Sv. Václav je především autorem svobody, nášní patron
českého národa. Jeho svátek je zároveň činným symbolem naší
národní svébytnosti a také symbolem české státnosti. Proto si
v letošních oslavách jeho svátku, zvláště pouze k jeho hrobu
v pražské Katedrále v neděli 21. října, vzdávajeme jí blížící
se významné výročí našich novodobých dějin, 70. let od vzniku
samostatné Československé republiky. Církev není lhůsteká ka
společenskemu dění. Být dobrým křesťanem, to znamená víc než

byt dobrým a plným lidem, to znamená víc než žít v
země a svátém svetu, to znamená víc než věnovat svůj život
občanském a národním, nestarat se o své rodinu, ale víc než zřeteli
dobru celku. Druhý Vatikánský Koncil promluvil o službě církve
k současnemu světu a zejména o úloze laiků na tomto poli,

~~zde~~ jasnými slovy. V konstituci Radost a naděje čteme:
"Vlastní poslání, které Kristus ~~zde~~ svěřil neni sice rázu
politického, hospodářského nebo sociálního. Cíl, který vytkl, je
rázu náboženského. Hlavního cíle bylo dle jeho poslání
vypňující díky svérlu a silu, které majou sloužit k vybudování
lidské společnosti podle Boha zákona ~~zakona~~ ... Síla, kterou je
církev schopna vlévat dnešní lidské společnosti, záleží v oné
víře a lásce, které byly uvedeny v život a nikoli v zevnější
nadvládě, vykonávané čisté lidskými prostředky. Protože se
církev kromě toho svým posláním a svou podstatou naváže na

to známení byt dobrým synem či dcera mě
~~zde~~ země a svátém svetu, to znamená víc než žít v
občanském a národním, nestarat se o své rodinu, ale víc než zřeteli
dobru celku. Druhý Vatikánský Koncil promluvil o službě církve
k současnemu světu a zejména o úloze laiků na tomto poli,

Byt dobrým křesťanem,

... .

... .

... .

... .

... .

... .

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

25 SET. 1988

2

žádnou určitou formu lidské kultury nebo politický, hospodářský či sociální systém, může být ~~pro~~ tuto svou všeobecnost těsným pojítkem mezi různými lidskými společenstvími a národy, pokud ovšem jí budou důvěřovat a skutečně uznávat její opravdovou svobodu , nutnou k plnému ~~akto~~ jejího poslání.

... Církev si nic vroucněji nežádá, než aby mohla sloužit pro dobro všech a rozvíjet se svobodně pod jakoukoliv vládou, která uznává základní práva osoby a její rodiny a požadavky obecného blaha."

(z Konstituce Radost a naděja , kapitola 42.)

V tomto duchu chceme i my, katolické věřící Československá pracovat pro dobro celé společnosti, obhajovat její duchovní a mravní život a nezastupitelné hodnoty křesťanství, pomáhat při uzdravení bolestných a zneprávujících společenských jevů a přispívat k porozumění mezi lidmi různých přesvědčení. Usilujeme o četný dialog s představitelem různých vědeckých a kulturních organizací a o rozvoj křesťanského prohloubení. Takto mohou nejen její služby celku společnosti. Pozdravuji vás všechny k svátku našeho patrona Sv. Václava v roce velikého díla desetiletí mravní a duchovní obnovy národa.

Na přímluvu všech nebeských ochránců naší vlasti vyprážejí vám i celému národu a celé naší zemi požehnání.

Váš František Kardinál Tomášek arcibiskup pražský a primas český.

ústav pro studium
totalitních režimů

primas

český.

26. SET. 1988

RaVat-Ceco/pondělí/

Vatikán: V první dopolední audienci Jan Pavel II přijal 250 benediktinských opatů a převorů z celého světa, kteří zakončí zátra své mezinárodní setkání v opactství sv Anselm na Aventinu v Římě. Svatý Otec jim klad na srdce, že Církev od nich můž očekává příklad bratského řeholního spo- lečenství, velmi pečlivé pěstování liturgie v pravém církevním duchu a neúnavnou péči o humanistická studia.

Nato přijal v postupných audiencích skupiny poutníků ze zemí odkud pocházeli mnoz noví blahoslavení. Vávěrečnou hromadnou audienci měl 32 mexických biskupů, jimž vytýčil ve svém proslovu hlavní úkol naléhavou starost o kněžská a řeholní povolání.

V soukromých audiencích pak Jan Pavel II přijal předsedu španělské sněmovny Felixe Ponse s manželkou a francouzského státního sekretáře v ministerstvu zahraničí Thierry de Beaucé.

Haiti: Místní biskupská konference vzesla včera požadavek, aby byli odzbrojeni t.zv. Tontons Macoutes, aby byl schválen plán hospodářské obnovy země po vojenském převratu ze 17. září. Pověstní Macoutes byla soukromá milice diktátora Duvaliera, která však nikdy nebyla odzbrojena. Biskupové dále žádají, aby byli z veřejné správy vyloučeni všichni, kteří napomáhali udržet diktátorový systém za posledních třicet let, aby byly dály vytvořeny nutné a nezávislé soudní struktury, aby se tak zabránilo tomu, že si lidé sami vykonají spravedlnost většinou násilím, jak dokazují nedávné případy lynchování. Dále biskupové vyzývají mezinárodní pomocné organizace, aby zintensivněly pomoc jejich chudé zemi.

Řecko: Ekumenický patriarcha Dimitrios I. včera prohlásil Patmos za "posvátný ostrov", neboť je úzce spjat se svatým Janem Evenagelistou, který zde podle starobylé tradice napsal knihu Zjevení. Dnes je Patmos skalnatý ostrov s asi dvěma tisíci obyvateli. Dimitrios I. se z podílí na oslavám 900. výročí založení kláštera sv. Jana evangelisty, v němž přes třicet pravoslavných mnichů střeží slavnou knihovnu a náboženské poklady nedozírné ceny. Oslav se účastní i delegace katolické Církve v čela s kardinálem Hamerem.

Maďarsko: Od 5. do 8. října se bude konat v Římě velká pouť Maďarů z vlasti i ze zahraničí, u příležitosti 950 výročí smrti sv. Štěpána, krále. Národní pouť povede kardinál Paskaj a zúčastní se jí 6 biskupů z Maďarska a dva, kteří spravují maďarské menšiny v Rumunsku a Jugoslavii. Očekává se, že v rámci této pouti kardinál Paškaj dojedná i datum pastorální návštěvy Svatého Otce v Maďarsku.

26.3.1988

drastické obušky, vodní děla a plyn při pokojném modlitebním shromáždění se svíčkami na podporu náboženských svobod v Bratislavě 25. března tohoto roku. Přesto stále vzrůstá počet podpisů pod peticí o 31 bodech - kolem půl milionu - která tak představuje naprosto ojedinělý projev nespokojenosti občanů s příslušným úsekkem státní politiky.

Lze jen doufat, že teď se snad státní reprezentaci otevřou oči a že pochopí, kam ve-de dosavadní způsob řízení církevní politiky, který způsobil naší společnosti nesmírné škody. Poškodil a poškozuje pověst republiky v zahraničí: vždyť v náboženském útlaku zaujmá nás stát jedno z nejpřednějších míst v Evropě. Je to evidentní příklad porušování občanských práv, která jsou vyjádřena v mezinárodně ustanovených konvencích a přijata do platného systému našeho zákonodárství. Tím jde i o případ opovrhování vlastní zákonnosti, což má neblahý vliv i na spořádaný život naší země. Drastické represivní akce z poslední doby představují naprostě zřetelnou morální porážku státních orgánů před zraky československé veřejnosti a diskreditaci státu před světem, výrazně vyprovokovanou i brutálními zákroky proti zahraničním korespondentům. Jaký kredit může mit potom československý návrh na vytvoření pásmu důvěry, spolupráce a dobrých sousedských vztahů na linii dotyku mezi státy NATO a Varšavské smlouvy?

Pane ministerský předsedo, střízlivý a věcný pohled na současnou situaci nabádá k tomu, aby představitel státu svou politiku v náboženské oblasti zásadně zrevidovali.

V Praze, dne 29. března 1988

P.S. Tímto dopisem se obracím ke všem kompetentním činitelům v oblasti církevní politiky. Proto ho pokládám za otevřený.

Na vědomí: Františku kardinálu Tomáškovi; Sekretariátu pro věci církevní při vládě ČSSR

Zprávy a recenze

Prof.

KAREL SKALICKÝ (Řím)

Z EDIČNÍ ČINNOSTI KŘESŤANSKÉ AKADEMIE

WINCENTY GRANAT, *K člověku a Bohu v Kristu*, 5 svazků, vyšly jako 69., 71., 77., 84. a 88. svazek náboženské edice Křesťanské akademie v Římě v letech 1981-1986.

Více než před půl stoletím napsal český filosof Josef Tvrdý ve své stati *Soudobá filosofie polská* (v *Současná filosofie u Slovanů*, Orbis, Praha 1932, str. 139) o polské filosofii tento úsudek: »Mám-li říci nyní svůj úsudek ... o polské filosofii, myslím, že se nezmýlím, řeknu-li, že českoslovenští filosofové měli by hojně studovat polskou filosofii, ne proto, že je slovanská, ale proto, že jim podává bohatý obsah, množství moderních problémů a jejich řešení, která se v rovnají kterékoli cizí filosofii. Bylo by bláhové, kdybychom tento bohatý pramen pomíjeli ...«

230

Co Tvrdý řekl o filosofii, lze bláhové, kdybychom tento bohánek, že náboženská edice Křesťanského projektu publikovat v české Wincenty Granata *Ku czlowie-*

Profesor Wincenty Granat se řské diecézi. Gymnasium a seminář studia v oblasti věroučné te-návratu ze zahraničí byl profesor 1952 byl vedoucím druhé katedry lublinské (KUL), v roce 1960 byl 1956 až 1965 byl ředitelem kontorem KUL. Publikoval řadu kritickovazkovou *Dogmatyku katolickiego*. Ve vědecko-badatelském proudě: zesoučasně dramatické zaměření směřující k v krétní a personalistický humor tento poslední proud. V jeho křesťanství představuje tvořivé kladních humanistických hodnot člověka, svobody, spravedlnosti. Díky tomu je katolický humanismus současně humanismus konec tkví snaha o zachování lidového stanoviska potvrdil II. V »poiský« papež, když ve své první napsal: »Cesta, kterou musí církev pravdě své existence a svého osudu, společnosti a jiných takého národa (a možná ještě jen křesťanstva). Člověk je první a základním láska.

Kniha *K člověku a Bohu v Kristu* stavující pokus vzít zřetel na archeologii pojaté jako dějiny spásy. Tyto tyky katolické a jednoduše Svatý ale spíš všeobecně informovat dáním látky.

První díl nesoucí název *Cestu* nám podává po krátkém i teologickou antropologií a kosmologii Krista a v Kristu podává diném Bohu (unitrinitologii) se svatou mariologii a svatému Josefu svácení obsahuje nauku o církvi (ekumenismus) poskytující kapitolu o pravoslavné a protestantské církvi k problémům míru, lidských práv a sociální společnosti naplnění dějin spásy a

Přinášíme vám recesi prof. Karla Skalického o I. vydání
dogmatické polského teologa Wincentyho Granata, která má
titul *K člověku a Bohu v Kristu*

26. SET. 1988

ém modlitebním shromáždění se svíčkou 25. března tohoto roku. Přesto stále – kolem půl milionu – která tak představuje občanů s příslušným úsekem státní

entaci otevřou oči a že pochopí, kam veterán způsobil naší společnosti nesmírné zahraničí: vždy v náboženském útlaku Evropy. Je to evidentní příklad porušení zahraniční ustanovených konvencích a práv. Tím jde i o případ opovrhování pořádaný život naší země. Drastické reakce zřetelnou morální porážku státních diskreditací státu před světem, výrazně raničním korespondentům. Jaký kredit voření pásmu důvěry, spolupráce a dozvědi státy NATO a Varšavské smlouvy? V pohled na současnou situaci nabádá k náboženské oblasti zásadně zrevidovali.

kompetentním činitelům v oblasti církve; Sekretariátu pro věci církevní při

Zprávy a recenze

CESKÉ AKADEMIE

5 svazků, vyšly jako 69., 71., 77., 84. a v Rímě v letech 1981-1986.

filosof Josef Tvrď ve své statii *ie u Svatého Jiří*, Orbis, Praha 1932, neliší říci nyní svůj úsudek ... o poloze československé filosofové měli že je slovanská, ale proto, že jím blémů a jejich řešení, která se vyskytují, kdybychom tento bohatý pr

Co Tvrď řekl o filosofii, lze po půlstoletí říci i o polské teologii. I zde by bylo bláhové, kdybychom tento bohatý pramen pomíjeli. Je proto nanejvýš potěšitelné, že náboženská edice Křesťanské akademie v Rímě se podjala tak velkoryseho projektu publikovat v českém překladě tak obsáhlé dílo polského teologa Wincenty Granata *Ku człowiekowi i Bogu w Chrystusie*.

Profesor Wincenty Granat se narodil 1. dubna 1900 v Ćmielowě v sandoměřské diecézi. Gymnasium a seminářní studia absolvoval v Sandoměři, specializační studia v oblasti věroučné teologie na Gregoriánské universitě v Rímě. Po návratu ze zahraničí byl profesorem duchovního semináře v Sandoměři, od roku 1952 byl vedoucím druhé katedry věroučné teologie na Katolické universitě lublinské (KUL), v roce 1960 byl jmenován mimořádným profesorem. V letech 1956 až 1965 byl ředitelem konviktu kněží-studentů, v letech 1965 až 1970 rektorem KUL. Publikoval řadu knih z oblasti teologie a filosofie, především devítivazkovou *Dogmatyku katolicką* a knihu *U podstav humanizmu chrześcijańskiego*. Ve vědecko-buditelské tvorivosti prof. W. Granata lze odlišit tři základní proudy: zesoučasnení tradičního teologického myšlení, pastorálně-kerygmatické zaměření směřující k vytváření teologie živé, a pak existenciální, konkrétní a personalistický humanismus. Do celé jeho tvorivosti se dostává tento poslední proud. V jeho pracích se jako hlavní motiv táhne myšlenka, že křesťanství představuje tvorivou formu humanismu příznivou rozvoji základních humanistických hodnot, především takových, jako jsou: důstojnost člověka, svoboda, spravedlnost, láska, usilování o pravdu a právo na pravdu. Díky tomu je katolický humanismus schopen navázat plodný dialog s ostatními formami současného humanismu. V základech všech teologických tezí totiž na konec tkví snaha o zachování lidské důstojnosti a práv člověka. Správnost takového stanoviska potvrdil II. Vatikánský koncil a znova to zdůraznil nynější »polštík« papež, když ve své první programatické encyklike *Redemptor hominis* napsal: »Cesta, kterou musí církve jít při plnění svého poslání, je člověk v plné pravdě své existence a svého osobního i společenského bytí, člověk v kruhu své rodiny, společnosti a jiných tak mnohostranných spojitostí, člověk v rámci svého národa (a možná ještě jen kmene či klanu), prostě člověk v rámci všeho lidsvta. Člověk je první a základní cestou církve ...« (č. 14).

Knihu *K člověku a Bohu v Kristu* je náčrt katolické věroučné teologie, představující pokus vzít zřetel na antropocentrické a kristocentrické tendenze v teologii pojaté jako dějiny spásy. Toto dílo se liší od autorovy mnohadílné *Dogmatyky katolické* a jednodílné *Syntézy zařazením aktuálních problémů*, snahu alespoň všeobecně informovat o koncilní a pokoncilní teologii a novým uspořádáním látky.

První díl nesoucí název *Cesta člověka k Bohu a Boha k člověku před Kristem* nám podává po krátkém úvodu do teologie jako vědy to, co se dnes nazývá teologickou antropologií a kosmologií. Druhý díl nazvaný *Setkání lidí s Bohem skrze Krista a v Kristu* podává zhuštěnou nauku o Kristu (kristologii) a o trojediném Bohu (unitrinitologii) se závěrečnými kapitolami věnovanými Panně Marii (mariologii) a svatému Josefu. Třetí díl nesoucí název *Církev - svátosti za svěcení* obsahuje nauku o církvi (eklesiologii) a čtvrtý díl (*Svátosti léčicí a sociální - ekumenismus*) poskytuje nauku o svátostech. V tomto díle najdeme též kapitolu o pravoslavné a protestantské eklesiologii, jakož i kapitolu o ekumenismu a postoji církve k problémům dnešního lidstva, jako je jednota lidské rodiny, lidská práva a sociální spravedlnost. Pátý díl je pak věnován eschatologii, neboli naplnění dějin spásy a posledním věcem člověka.

ústav pro studium
totalitních režimů

26. 8. 1988

Telegram Charty 77 do Budapešti

Ve dnech 19. - 27. 7. drželo osm maďarských občanů - Ferenc Kőszeg, Róbert Palinká, Peter Bokros, Tibor Pakh, Tamás Molnár, Gyula Erbei, Jenő Fonoy a Ferenc Kelemen - hladovku za navrácení cestovních pasů. Ferenci Kőszegovi byl pas odebrán koncem roku 1986, po jeho návštěvě Československa a Polska, kde projednával text mezinárodního prohlášení k 30. výročí maďarské revoluce; F. Kőszeg cestoval předtím několikrát na Západ. Hladovka, která byla držena v době návštěvy předsedy vlády Grosze v USA, vzbudila v Maďarsku vlnu solidarity i pozornost oficiálního tisku - objektivně o ní referoval Magyar Nemzet, hanlivě se o ní vyjádřil Népszabadság. Mluvčí Charty 77 zaslali maďarským přátelům telegram tohoto znění,

Vážení přátelé,

poněkud opožděně jsme se dozvěděli o Vaší protestní hladovce, která upozornila celou světovou veřejnost na to, že Vám maďarské úřady dosud brání ve svobodné možnosti cestovat. Charta 77 se už řadu let zasazuje za právo svobodného pohybu všech občanů bez ohledu na hranice, a proto přijměte tento telegram jako projev naší plné podpory a solidarity.

S pozdravem
mluvčí Charty 77 Stanislav Devátý, Miloš Hájek a Bohumír Janát.
27. 7. 1988

*

Dopis Charty 77 do USA

Mr. Ben Parker
Chairman of the Workmen's Circle
1980 South Green Road
Cleveland, Ohio 44121

Vážený pane Parkře,

dozvěděli jsme se o Vaší protestní akci v souvislosti s útokem proti mírovému semináři v Praze dne 18. června. Každý výraz morální podpory je pro nás velmi významný a povzbuzující, a pomáhá vytvářet atmosféru, která dává naději na pokrok na poli lidských práv a míru.

Přijměte proto naše poděkování.

V Praze 27. 7. 1988

mluvčí Charty 77 Stanislav Devátý, Miloš Hájek a Bohumír Janát.

Sdělení Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, československé ligy pro lidská práva, člena Mezinárodní federace pro lidská práva (FIDH)
Všechna sdělení VONS jsou zasílána Federálnímu shromáždění. Jména a adresy členů VONS jsme zveřejnili ve sdělení č. 713.

§ 1. člén č. 782 (Perzekuce proti účastníkům bratislavské manifestace neustávají; tr. stíhání J. Fajmona)

Signatář Charty 77 Jiří Fajmon, nar. 21. 4. 1964, bytem Liberec, Jiřímanice 259, zaměstnanec ČSD, který v současné době vykonává základní vojenskou službu a o jehož potížích se státní mocí jsme již vícekrát informovali (viz naše sdělení č. 717, 722, 764), se 25. března pokusil zúčastnit manifestace za náboženská a lidská práva v Bratislavě. Na Hviezdoslavovo náměstí se vůbec nedostal, již po skončení manifestace a daleko od místa jejího konání byl na zastávce tramvaje při namátkové kontrole zadržen příslušníky SNB, vyslýchán a propuštěn až v časných ranních hodinách.

Po více než dvou měsících, 6. 6. 1988, bylo proti němu zahájeno trestní stíhání pro přečin proti veřejnému pořádku (§ 6 písm. a zák. 150/69 Sb.) - hrozí mu trest odňtí svobody do tří měsíců nebo peněžitý trest. Vyšetřovatel pominul námitky J. Fajmona, že se nenalézal na místě, kde měl být údajný přečin spáchán, a že

26.5.1988

tudíž ani nemohl slyšet příslušné výzvy k rozchodu, ani jich neuposlechnout.

Toto nové trestní stíhání jasně ukazuje, že státní moc nejen nehodlá přehodnotit brutální a ostudný zákon Bezpečnosti proti pokojné bratislavské manifestaci a potrestat jeho iniciátory, nýbrž že má i nadále v úmyslu pronásledovat naprostě úcelově vybrané účastníky manifestace. Případ J.Fajmona je o to absurdnější, že celá jeho účast na manifestaci spočívala v tom, že byl v inkriminovanou dobu v Bratislavě, téměř kilometr od místa činu.

Praha 25.července 1988

*

1
2

Sdělení č.783 (Špatný zdravotní stav Josefa Hejka)

Josef Hejlek, který byl 27.února 1988 propuštěn z výkonu trestu (viz naše sdělení č.539, 540, 591), je stále ve velice špatném zdravotním stavu. Má potíže s dýcháním (průdušky) a se srdcem. Připomínáme, že k trestu odňtí svobody v trvání dvou let podle § 100 odst.1 a,c) trestního zákona za údajné verbální útoky na zřízení republiky byl odsouzen přesto, že do doby zadržení příslušníky StB 27.2.1986 prodělal již čtyři infarkty a mozkovou mrtvici.

Praha 25.7.1988

*

VONC

Sdělení č.784 (Jan Kišš a Petr Holubář potrestání MěNV Gottwaldov)

Ve sdělení č.689 jsme informovali o policejních násilnostech při procesu s katolickým aktivistou Michalem Mrtvým z Olomouce, odsouzeným za rozmnožování a rozšírování náboženské literatury. Byli jimi postiženi i tři gottwaldovští občané, a to Petr Holubář, Jan Kišš a Stanislav Devátý. V den procesu 2.10.1987 byli před budovou olomouckého soudu napadeni příslušníky SNB, Petr Holubář a Jan Kišš byli zbiti, násilně odvlečeni a převezeni na oddělení VB. Všichni tři postižení se dožadovali spravedlnosti tak, že zaslali generálnímu prokurátorovi ČSSR a ministruvnitru ČSSR žádost o přezkoumání postupu příslušníků SNB a požadovali, aby jejich stížnost řešila Hlavní vojenská prokuratura. Vojenská obvodová prokuratura v Olomouci však předala věc Krajské správě SNB v Ostravě. Šetření, které v této záležitosti prováděla krajská správa, se stěžovatelé odmítali účastnit, neboť celou policejní akcí dne 2.10.1987 v Olomouci prováděla právě Krajská správa SNB Ostrava. Mjr.Jan Tundra z inspekce náčelníka Krajské správy SNB Ostrava nakonec stížnost odložil jako nedůvodnou.

Petr Holubář a Jan Kišš byli dne 15.3.1988 předvoláni ke komisi ochrany veřejného pořádku MěNV Gottwaldov, která na podnět OO VB Olomouc uznala oba jmenované vinoumi přestupkem proti veřejnému pořádku podle § 17 odst.1 písm.e zákona č.60/61 Sb. a přestupkem proti pravidlům socialistického soužití podle § 19 téhož zákona a uložila jim pokutu 500,- Kčs každému. V tomto rozhodnutí, které bylo vydáno 10.6.1988 JUDr.Duškovou a Karlem Čápem, se v odůvodnění uvádí, že oba jmenovaní se přestupků dopustili proto, že dne 2.10.1987 před budovou soudu v Olomouci tropili výtržnosti tím, že při kontrole totožnosti si lehli na chodník a odmítli vstát na výzvy příslušníků SNB a křičeli, že je proti nim užíváno násilí, lidé pomozte atd.

Toto rozhodnutí napadli oba jmenovaní odvoláním dne 5.7.1988, takže není dosud pravomocné.

Pro objasnění skutečnosti uvádíme, že Petra Holubáře napadli příslušníci SNB ihned po jeho příchodu k budově soudu, a to bez jakéhokoliv vysvětlení a dokonce bez výzvy, aby prokázal totožnost. Jana Kišše napadli poté, kdy mu zkontrolovali občanský průkaz.

Konstatujeme, že pokutou byli tito občané postiženi jen proto, že využívali ústavního práva, zaručujícího účast veřejnosti při soudních jednáních.

Praha 25.7.1988

* totalitních režimů

27. SET. 1988

Vatikán: Dnes v úterý dopoledne Jan Pavel II. přijal ve společné audienci skupinu kanadských biskupů z tzv. atlantické oblasti. V projevu k nim se sv. Otec soustředil hlavně na pojem solidarity a její praktické uplatňování, při čemž poukázal na učení své encykliky "Sollicitudo rei socialis".

Ve dnech 3.-8. října proběhne ve Věčném městě valné zasedání Mazinárodní teologické komise za předsednictví kard. Ratzingera, prefekta posv. kongr. pro nauku víry. Hlavní diskutovanou otázkou bude správný výklad článků víry v souvislosti s dnešní kulturou a teologií. Hlavní body problému nastěnil již Walter Kasper při jarní schůzi ve Freiburgu. Kromě toho bude schválena závěrečná zpráva o minulém tématu, jímž byla tzv. teologie inkulturace.

NDR: Zítra ve středu bude v Erfurtu zahájeno čtvrté ekumenické setkání Evropských biskupských konferencí. Zúčastní se jej i zástupci pravoslavných a protestantských církví a z katolické strany předseda Rady těchto biskupských konferencí, italský kard. Martini. Hlavní námětem bude modlitba Otčenáše, zejména její slova: Přijď tvé království, čáli všeobecněji modlitba vůbec.

Na dnešek připadá Mezinárodní den Turistiky, vyhlášený příslušnou mezinárodní organizací. Letošním tématem je heslo: Turistika jako výchova pro všechny. Církev věnovala turistice pozornost již v koncilním dokumentu "Radost a naděje".

Malta: Universita na tomto ostrově bude mít opět teologickou fakultu, zřízenou před 10 lety socialistickou vládou Doma Mintoffa. Příslušná dohoda se Sv. Stolcem byla podepsána všera v pondělí.

Řecko: Ekumenický patriarcha Demetrios I přijel dnes dopoledne z ostrova Patmos do Athén, kde rovněž probíhají oslavy 900. výročí založení kláštera sv. Jana Evangelisty na uvedeném ostrově. V Athénách byl přijat s poctami vyhrazenými hlavám států. Dnes večer je hostem místní Akademie věd.

Rím: Přes milion mladých lidí ve věku od 11 do 25 let v západoevropských zemích se zúčastní ve dnech 1. října až 31. ledna tzv. referenda o evropském sjednocení, které organzuje 11 západních rozhlasových a televizních vysílaček větrem našeho Vatikánského rozhlasu. Mládež odpoví "ano" či "ne" na otázku: Jsi pro sjednocení Evropy? V rámci této akce vyjede 1. října z Říma zvláštní vlak, který bude po celý měsíc ve všech italských oblastech šířit ideál evropského sjednocení, mezi jiným i pomocí 27.000 dětských kresek s tímto námětem.

Haiti: Asi 2.000 věřících v hlavním městě Port-au-Prince uspořádalo 20kmový pochod na zaamení solidarity se salesiánským farářem páterem Jean-Bertrandem Aristidem, kterému extrémní živly již delší dobu vyhrožují smrtí. 11. září tyto ozbrojené živly napadly kostel kde slouží mši sv. Při tomto útoku bylo 12 osob zabito a asi 70 dalších zraněno.

— Podvečerní rytmus města prořízne ječivý zvuk sirény. Od náhlé a nena-dálé smrti, od blesku a ničivé bouře, od pohromy zemětřesení, od moru, hladu a války, od nebezpečí na zemi, ve vzduchu i na moři, vysvobodí nás, Pane. Nejeden ze zraků docela instiktivně utkví na čepičce vulkánu, v jehož záludném mlčení i ohnívém sloupu sicilská Katanie ve dne v noci spřádá své dějiny. Ne, s Etnou nejsou žerty. Konvoj červeného kříže, který se snaží co nejrychleji dostat na silnici vedoucí k jedné z okolních vesnic, však dává tušit, že se patrně jedná o důlní neštěstí. Ale i dnes jako jindy tu byl někdo, kdo jej předešel. Již z dálky ~~je~~ rozeznat vysokou štíhlou postavu v mnišském hábitu, která se chvatně pohybuje mezi ~~kotoucí~~ ^{chuchvalci} prachu, změti těl, kalužemi krve, výkřiky sténáním, tupými údery kropáčů a přidušenými rozkazy. Pane kardinále, jak jste se o tom dověděl? Volán či nevolán, kde se něco stalo, tam se vždy Josef Benedikt Dusmet, byť mu už táhlo na sedmý křížek, nachomýtl jako první. Láska nemůže nikde chybět a jako by šestým smyslem sama téměř poslepu vede neochvějně tam, kde je třeba pomoci.

Ale vede jen ty, kdo "nedají ničemu přednost před Kristem" ~~záplň~~
~~žením~~
~~základ~~
~~záklasy~~
~~Dosažení dokonalé lásky je cílem mnicha i kardinála~~
~~a v tomto směru není problém skloubit přísnu řeholi a žebřík nerušit~~
~~tajících církevních hodnosti a zodpovědnosti.~~

"Symbolem Kristovy lásky je jeho Božské Srdce - toto bylo počátkem, sídlem, nástrojem i ohniskem díla vykoupení. V něm se tají veškerá něha Otce, soucit Pastýře, dobrota, porozumění i upřímnost Přitele.

I když vědom své bídy, děkuju Pánu, že mi dopřál srdce, které chce do sebe ukrýt vás všechny, bez rozdílu. Je v něm místo pro syny, pro přátele, pro pronásledované, pro trpící, ale i pro nepřátele a vzdálené."

Když v roce 1867 píše Dusmet u příležitosti svého jmenování na biskupský stolec v Katanií svůj první pastorační list, má již za sebou dlouholetou zkušenosť pastýře. Několik benediktinských komunit, které měly zapotřebí ~~záplň~~ obnovení po stránce ducha i prostředí, pozvalo moudrost i pevnost oné lásky, jež je schopna stejně tak rázně

jako otcovský vlídně zakročit, narovnat, sjednotit, vzpružit, zorganizovat a nebojácně čelit časným politickým zvratům a událostem.

- Zaměnit obvod kláštera za obvod diecéze? Dosažení dokonalé lásky je cílem jak mnicha tak kardinála, a pro toho, kdo již od počátku se snažil synchronizovat své srdce se Srdcem Krista není v tomto směru problém skloubit i po vnější stránce, na kterou je každý kontemplativní řeholník tak žárlivý, přísný režim řehole a žebřík narůstajících církevních hodností a zodpovědností.
- Do jednoho pokoje si dáš pář prken, špalek dřeva, pytlík písku, záplatované prostěradlo, hřebík namísto věšáku, dvě rozvrzané židle, oprýskané umyvadlo. V druhém dáváš zadost konvenci, ale ani tam se strohý inventář dlouho neohřeje. Pokud jako mnich nemůžeš vlastnit ani halíř, tu jako arcibiskup, pokud máš, máš pro druhé. Co ti pak brání, abys obklopen několika spolubratry, vedoucími administraci, nezavedl režim, který vládne v klášteře pokud se týče modlitby, stravy, osobních potřeb a oděvu?
- () Konečně i samotná řehole jmenej několik přesných konkrétních způsobů jak nejen vést, ale jak i milovat. A ty se otci Josefovi ~~náklamně~~^{xxx} v časných i místních podmínkách, v nichž se nachází, náramně hodí:
- pozvednout z bídy, šatit nahé, navštěvovat nemocné, pohříbat mrtvé, pomáhat v soužení, utěšovat zarmoucené.
- Láska je všechno vyjma ekonomie. Neměří, neváží, nehledí dopředu, nemyslí ^{nepočítá}: na zadní kolečka, ani čas, ani srdce, ani síly, ani život, ani mince, ani košile, ani zásoby ře spíži, ani reputaci, ale ani nebezpečí a hřich.
- "Přijdte ke mně všichni, v kteroukoliv hodinu jsou vám dveře otevřeny. Co mám, to dám."

A nezůstalo jen na papíře. Někdo zvoní, je téměř deset večer. V dešti se rozezná ubohá ženská postavička, která úpěnlivě prosí o arcibiskupa. Konečně je to on sám, kdo otvírá, protože vrátný už odpočívá. Volá drožku, násilím přinutí ženu vstoupit a jedou na kraj města do jednoho z opuštěných polorozpadlých příbytků, kde je umírající. Zpáteční cestu koná Dusmet pěšky. Nač utrácet, peníze jsou pro chudé. Jednoho dne majitel zastavárny ztrnul hrůzou - kde jste to vzal, darebáku-zhurta se obrátil na třesoucího človíčka, který mu podával - drahocenný pektorální kříž.

Věc nepotřebovala dlouhého vysvětlování. Pana kardinála znali všichni.

Stačilo zazvonit, aby se do rukou chudých neprodleně stěhovaly porce nedokončených obědů, poslední dvě košile i kusy nábytku. Jaké štěstí-právě dnes nám došlo deset židli - radostně odpovídal na stydlivý nářek ženy jejíž dcera se chystala ke svatbě a neměla nic, čím by si mohla zařídit byt. Sekretář tehdy poznamenal - ode dneška je u nás všechno na klíč.

~~Ti, kteří nezvonili, se jakoby Božím řízením nachomýtlí~~ Dusmetovi do cesty při jeho pochůzkách. A nebyla to jen láska hmotná, kterou zísal duše Království.

Jedině on se nebál kroužit po ulicích, pozvedat zatažené záclony, pronikat do zatuchlých příbytků a poskytovat první či poslední pomoc nemocným a umírajícím, když město žilo uzavřeno na sedm západů v mrťvolném tichu cholery. Jeho hábit nesl na sobě stopy lásky, která se nebála omývat, podávat nápoj, a kde se nemocný z předsudku zdráhal požít léku, dát příklad třeba ze stejné sklenice. Katolák, protestant, nevěřící? Co na tom

~~Pane kardinále, deštník! Nabízí nějaká postavička~~ 'Pane kardinále, poslužte si!' Nějaká postavička nabízí uprostřed ulice bubnované deštem kapkami vody deštník. 'Ne, děkuji. Vy máte děti a ty vás potřebují, nesmíte se zmáčet, mohl byste onemocnět!' ~~se~~ Jindy před Dusmetovým zrakem ~~se~~ klátil vysoký žebřík, na kterém pracoval jistý zedník. Kardinál nepřáhl ruku, žebřík ~~předmět~~ se zastavil ~~vzepěl~~ a ~~za~~ údivu zvědavců dělník klidně sestoupil k zemi.

Dusmetovo jméno však zůstane navěky spojeno s ~~vulkánickou~~ činností Etny v ~~1868~~ roce 1886. Jako vždy on musel být první na místě nebezpečí. Hrozilo zničení jedné vesnice. Obyvatelé váhali s ~~rukou~~ vystěhováním, zatímco láva si razila cestu. Nezbylo než naložit, co se dalo a vydat do závětrní. Kardinál všudypřítomně pomáhá, utěšuje, rozdává ze svého a konečně trvá ~~v modlitbě~~ před žhavou masou smrti. Sáhl k poslednímu prostředku. Závoj svaté Hány, patronky Katánie, zázračně zastaví proud v jednom z osemnácti bodů. Bitva není dosud skončena. Kardinál pokračuje v modlitbě. Po několika dnech, jak on sám předpověděl, vulkán jako když utne. Život se vraci do svých kolejí. Vesnice ~~zůstala~~ zpátky v díků-činění Bohu mohla slavit svůj návrat.

- Osobnost i odkaz tohoto syna svatého Benedikta a pastýře diecéze se da-
jí shrnout do jedné perličky z poslendích dnů jeho života.Je třeba volat
lékaře.Ložní prádlo je jako vždycky.Sekretář musí sáhnout k nevinné lsti
" Pane kardinále,jeden nemocný postrádá prostěradla."Kardinál ~~nežný~~ svěří
peněžitou částku svému věrnému druhu, a když se ten vraci s nákupem, chtě
nechtě musí kapitulovat : Pane kardinále,tím chudým nemocným jste vy sám
- Nezradil svůj ideál až do smrti.Zastihla ho v roce 1894, ve věku 76 let.
Dokonalá láska slavila svůj triumf v srdečních ~~základek~~ ~~základ~~ nárůdka,kte-
rému věnoval svou neekonomickou existenci.A dnes už není co zamýkat na
klíč.Koneckonců klíčem je znova táž láska.

27. SET. 1988

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

Vatikán: Dnes ve středu odpoledne v 18. hod. Jan Pavel II. sloužil ve Svatopetrské bazilice zádušní mše sv. Za svého předchůdce Pavla VI. a Jana Pavla I., který ^{náhle} zemřel právě před 10 lety, 28. září 1978.

NSR: Sdružení německých katolických žen uspořádalo v minulých dnech dvě 4denní pouti do míst kde žila Edith Steinová, která spolu se svou sestrou ^{Rotou} zahynula v oswiečimském koncentračním táboře. ~~a kterou~~ Edith Steinovou - loni Jan Pavel II. prohlásil za blahoslavenou. Tři skupiny ~~w~~ poutníc z Freiburgu, Münsteru a z Beeku v Holandsku se setkaly v kolínské katedrále, kde se zúčastnili slavné mše sv. Současně čtvrtá skupina se odebrala z Vratislavi, rodiště Edith Steinové do Oswiečimi. Všechny poutnice se modlily hlavně za usmíření mezi evropskými národy.

Rakousko: Ve Vídni skončila ^{v neděli} 5. theologická porada organizovaná ekumenickým hnutím "Pro Oriente", ~~zatímkrát~~ s teology starých východních církví tj. s koptskou, etiopskou, syrskou, arménskou a syrsko-malabarskou. ~~indickou~~ V závěrečném prohlášení se doporučuje, aby se tyto porady prohlubovaly a koordinovaly. Z minulých setkání vyplynula shoda v zásadních dogmatických otázkách křesťanské víry. Při letošním setkání byly probrány hlavně otázky z oboru kristologie a učení o Nejsv. Trojici a diskutovalo se rovněž o možných vzorech budoucí církevní jednoty. Porady skončily slavnou mší sv. ve vídeňské katedrále sv. Štěpána, kterou sloužil místní arcibiskup kard. Groer a při níž kázal etiotský biskup Dr. Habte Selassie Testa.

Makao: Arcibiskup Foley, předseda Papežské komise pro hromadné sdělovací prostředky, zaslal poselství účastníkům studijního symposia asijských odboček katolických sdružení pro rozhlas, televizi a film /UNDA a OCIC/, které probíhá v dosavadní portugalské kolonii Macao. Připomíná v něm delegátům, že žijí namnoze v zemích, kde jsou katolíci pouze menšinou a podle toho že musí tařít i svou práci, ~~zkrátka~~ Naštěstí je dosud v těchto státech velké porozumění pro duchovní hodnoty. Proto je třeba křesťanské hodnoty šířit tak, aby je vyznavači jiných náboženství dobře a správně pochopili.

Perú: Místní biskupská konference vydala na závěr svého 63. valného zasedání prohlášení, ve kterém pranýřuje současný nespravedlivý společenský řád v této zemi. Roste terorismus a násilí a naopak upadají mravní hodnoty a rodinný život. Je třeba, aby všichni občané žili četně, aby plnili své osobní povinnosti a usilovali o rozvoj vlasti, neboť tak budou mít i mravní váhu při obraně základních lidských práv.

SSSR: V městě Dagomys na březích Černého moře se konalo v minulých dnech studijní symposium asi 250 vědců z 50 zemí. Jeho náplní byly hlavně ekologické otázky a jaderné odzbrojení. Tato symposia mají jméno Pugwash, podle kanadské vesnice, kde se r. 1957 konalo první z nich. Jejich předním cílem je zamezit atomovou katastrofu, ke které se nyní připojuje i možná ekologická záhuba.

Hlavní promluva sv. Otce při gen. audienci

①

1. Vyznáváme svou víru v duchu ústřední pravdy mesiášského poslání Ježíše Krista: On je Vykupitel světa skrze svou smrt na kříži. Vyznáváme ji slovy nicejsko-cařihradského vyznání víry, podle něhož Ježíš "byl za nás ukřižován za dhů Poncia Piláta, byl umučen a pochřben". Při tomto vyznání víry si též připomínáme Ježíšovu smrt jako historickou událost, s kterou nás seznamují, podobně jako s jeho životem spolehlivé a právoplatné historické prameny. Na základě těchž historických pramenů můžeme a chceme poznat a pochopit i historické okolnosti této jeho smrti, o níž věříme, že byla cenou za vykoupení člověka všech dob.

2. Především ale: jak se dospělo ke smrti Ježíše z Nazareta? Jak si dnes vysvětlujeme, že ho vydali na smrt představitelé jeho vlastního národa, kteří ho odevzdali římskému místodržícímu, jehož jméno nám sdělují evangelia a ocitlo se dokonce i ve vyznáních viry? Prozatím se budeme snažit sebrat a sestavit všechny okolnosti, které vysvětlují Ježíšovu smrt "z lidského hlediska". Když evangelista sv. Marek popisuje Ježíšův soud před Ponckým Pilátem, poznamenává, že "ho vydali z nenávisti" a že Pilát si toho byl vědom: "Věděl totiž, že ho velekněží vydali z nenávisti. Klademe si tedy otázku, kde se vzala taková nenávist. Její kořeny můžeme nalézt v odporu ^{nejen} vůči tomu, čemu Ježíš učil, nýbrž i vůči tomu, jak to dělal. Jestliže, podle slov sv. Marka, učil "jako ten, kdo má moc" a ne jako vykladatelé Písma", pak se ovšem v jejich očích musil jevit jako "hrozba" pro jejich vlastní prestiž.

5. Fakt, který způsobil definitivní obrat v celkové situaci a přivedl k rozhodnutí vydat Ježíše na smrt, bylo vzkříšení z ~~mrtvého~~ Lazarova z Betanie. Z evangelia sv. Jana se dovíráme, že při následující schůzi velerady bylo usneseno: "Ten člověk koná mnoho znamení! Necháme-li ho tak, všichni v něho uvěří, a pak přijdou Římané a vezmou nám svaté místo i národ. Vzhledem k takovým předpovědím a obavám velekněž Kaifáš prohlásil: "Je lepší, když jeden člověk umře za lid, než aby zahynul celý národ". A k tomu ještě sv. Jan připojuje: "To neřekl ze sebe, ale že byl v tom roce úřadujícím veleknězem, promluvil jako prorok, že Ježíš musí umřít za národ - a nejen za národ, ale i proto, aby shromáždil v jedno rozptýlené Boží děti. Ten den

28 SET. 1988

rozhodli, že ho sprovodí ze světa".

6. Při této schůzi velerady bylo tedy rozhodnuto, že Ježíš z Nazareta má být zabit. Využili okolnost, že právě tehdy byl v Jeruzalémě o velikonočních svátcích.. Jidáš, jeden z učedníků, za 30 stříbrných Ježíše zradil, protože jim ukázal místo, kde ho mohli zatkout. Po zatčení byl Ježíš předveden před veleradu. Na zásadní veleknězovu otázku: "Beru tě pod přísahu při živém Bohu, abys nám řekl, zdali jsi Mesiáš, Syn Boží?", Ježíš dal velmi zřetelnou odpověď: "Tys to řekl". V tomto jeho prohlášení velerada viděla zjevné rouhání a vydala rozsudek, že propadá trestu smrti.

7. Velerada však nemohla rozsudek vykonat bez schválení římského místodržícího. Pilát byl osobně přesvědčen, že Ježíš je nevinný a dal to též několikrát najevo. Chvíli váhavě odporoval nátlaku veleradu, ale nakonec ustoupil ze strachu, aby neupadl v nemilosť u císaře, tím spíše, že i dav, poštvaný těmi, kdo si přáli Ježíšovu smrt, se začal dožadovat jeho ukřižování: "Ukřižuj ho". A tak byl Ježíš nakonec odsouzen k smrti ukřižováním.

(2) 8. Historicky zodpovědní za jeho smrt jsou lidé, které evangeli alespoň částečně označují jejich jmény. Prohlašuje to i sám Ježíš, když říká při soudu před Pilátem: "Větší vinu má ten, kdo ti mě vydal". A v jiném úryvku říká: "Syn člověka sice odchází, jak je o něm psáno, ale běda tomu člověku, který Syna člověka zradí! Pro toho člověka by bylo lépe, kdyby se nebyl narodil". Ježíš tím naráží na různé osoby, které rozličným způsobem zaviní jeho smrt: od Jidáše až po členy velerady a od Piláta až po všechny ostatní. I Šimon Petr ve své promluvě o Letnicích vyčte veleradě Ježíšovu vraždu: "Ale vy jste ho rukama bezbožníků přibili na kříž a zabili".

9. Tuto obžalobu však nelze rozširovat mimo okruh skutečně zodpovědných osob. V dokumentu II. Vat. koncilu "Nostra Aetate" čteme: "I když způsobili židovští představitelé se svými přívrženci Kristu smrt, přece všechno, co bylo spácháno ~~za Kristova~~ ^{bohem jeho} utrpení, se nemůže bez rozdílu připisovat ani židům, kteří žili tenkráte, ani židům, kteří žijí teď". Chceme-li pak hodnotit zodpovědnost ve svědomí, musíme si připomenout Kristova slova na kříži: "Otče, odpust jim, vždyť nevědí, co dělají". Ozvěnu těchto slov nalézáme ostatně i v promluvě kterou sv. Petr pronesl po sestoupení Ducha sv.: "Já ovšem vím, bratři, že jste to udělali z nevědomosti, a stejně tak i vaši předáci".

Z těchto slov vyzařuje velký respekt vůči tajemství lidského svědomí, a to i v případě Kristovy vraždy, která je největším zločinem spácháným v lidských dějinách.

10. Podle těchto příkladů Ježíše a sv. Petra – třebaže se nedá popírat zodpovědnost těch, kdo vědomě způsobili Kristovu smrt, – budeme i my nahlížet na tyto věci ve světle věčného Božího úradku. Bůh si přál, aby jeho milovaný Syn zemřel jako smírná oběť za hřichy všech lidí. Z tohoto vyššího hlediska si uvědomujeme, že v důsledku svých hřichů jsme všichni zodpovědní za Kristovu smrt na kříži; ano, všichni a to v té míře, jakou jsme hřichem přispěli k tomu, aby Ježíš zemřel i za nás jako smírná oběť. I v tomto smyslu je tedy možno chápat Kristova slova: "Syn člověka bude vydán lidem do rukou. Zabijí ho, ale třetí den bude vzkříšen".

11. Ježíšův kříž je proto pro všechny realistickou připomínkou toho, co sv. Jan vyjádřil následujícími slovy: Krev jeho Syna Ježíše Krista nás očištěuje od každého hřachu. Řekneme-li, že hřachu nemáme, klameme sami sebe a není v nás pravdy". Kristův kříž je neustále pro každého z nás milosrdnou, zároveň věk i přísnou připomínkou, aby chom uznali a vyznali svou vlastní vinu. Je to výzva, abychom všichni žili v pravdě.

(3)

Radiovaticana.cz
Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

Vatikán: Jak jsme již oznámili, všera ve středu v 18 hod. navečer, Jan Pavel II. sloužil ve Svatopetrské basilice zádušní mši sv. za své dva zesnulé předchůdce, Pavla VI. a Jana Pavla I. V homilií vyznačil duchovní dědictví, které oba papežovali církvi. Vzpomínka na Jana Pavla I., je dosud stále živá navzdory jeho krátkému pontifikátu. Měl velmi vyvinutý smysl pro církev a její pastýřské řízení a velmi snadno si porozuměl s každým člověkem. Byl stále v cele proniknut láskou k Bohu i bližním. Z druhé strany stále více vznikla všeobecná úcta k Pavlu VI., kterému Bůh dal výjimečné vlastnosti a vlohy, hlavně inteligenci, pevnou vůli, podmanivý způsob vyjadřování. Zanechal po sobě nejhynoucí památku zejména svými encyklikami, promluvami a pastýřskými cestami ke kterým dal podnět.

Dnes dopoledne Jan Pavel II. přijal ve společné audienci 9 biskupů ze západoafrického Kamerunu, v čele s kardinálem Túmim, arcibiskupem z Garuy. Všichni konají v těchto dnech ve Věčném městě kanonickou návštěvu ad limina.

Jinou audienci poskytl sv. Otec účastníkům setkání členů tzv. Nadace Jana Pavla II. kterou tvoří tři sdružení: Polský ústav pro poutníky v Římě, Polský ústav křesťanské kultury a Dokumentační středisko pontifikátu Jana Pavla II. Sv. Otec v projevu udůraznil, že Poláci žijící v cizině získávají stále výraznější kulturní totožnost a dále, že polská křesťanská kultura má vyhraněný slovanský a středoevropský ráz a že její srůstání s kulturami sousedních národů přispívá ke vzájemnému obohatování.

Ve Vatikánských zahradách u Lurdské jeskyně kard. Etchegaray sloužil dnes ráno mši sv. k poctě nebeského patrona hromadných sedlovacích prostředků archanděla Gabriela, (jehož svátek připadá právě na dnešní den.) V příležitostné homilií připomněl mezi jiným i význam vatikánského rozhlasu, který poskytuje celé církvi vemi platnou a užitečnou službu. (Invokace po ofertoriu byly střídavě čteny v pěti různých jazycích.) Dnešní svátek archanděla Gabriela je zároveň i svátkem našeho rozhlasu.

Tuto nedělou Jan Pavel II. prohlásí za blahoslavenou Boží služebnicí Magdalenu z Canossy, původem ze severoitalské Verony, která žila v letech 1774- 1835 a založila mužskou a ženskou řeholní kongregaci.

— 30 MAG. 1988 —

151/273/1

opraveno → 29 SET. 1988

Dr Zvěřina:
I. PŘÍPRAVA MARIE VE STARÉM ZÁKONĚ

1. Nelze zajisté očekávat, že najdeme ve Starém zákoně rozvinutou nauku o Marii, Kristově Matce. Naopak, vidíme postupnou přípravu na toto zvláštní mateřství. Jsou to postavy žen, které se staly zvláštními zásahy Božími matkami - jako Sára, Anna, matka Samuelova, pak matka Samsona - a na samém prahu Nového zákona Alžběta. - Dále to jsou postavy prorokyň, soudkyně Debora, hrdinné ženy, které se obětovaly za Izrael - jako Judit a Ester.

2. První zaslíbení lidem o vítězství nad "hadem", symbolem všeho protibožského, mluví o ženě, mezi niž a "hada" je položeno radikální nepřátelství. Mluví se tu o jejím potomstvu, které rozdrtí "hadovi" hlavu /Gen 3,15/. Nuže, žádná žena nám známá nesplňuje podmínky zde uvedené, tj. a/ radikální protiklad vůči "hadovi", b/ zvláštní vztah k vítězi nad "hadem", tj. k "potomstvu" této ženy. Tato žena nemůže symbolizovat ani Izrael, ani Církev: Izrael přece stále hřešil a byl potřebný stálé pomocí Jahvovy k nápravě svých zrad; tak je tomu i s Církví, která nadto nemůže mít "potomstvo" vítězné, neboť ona sama je díle "Vítěze".

3. Další text, kterým je označeno zvláštní mateřství Immanuela, /to je "S námi je Bůh" zní:

"Hle, ALMAH počne a porodí syna" /Iz 7,14/.

ALMAH může znamenat jakoukoli mladou ženu, svobodnou nebo vdanou, k dívku schopnou manželství, i ženu zkaženou, pak i pannu. Nemůže označovat ženu krále Achaze Jezabeli i když prorok mluví k Achazovi, neboť to, co říká dále prorok o tom synu, se na syna jeho a Jezabely nehodí: bude umět zavrhnut zlé a volit dobré; ~~což je křesťanský byt~~ nebudé Immanuel. Proto už řecký překlad Septuaginta /3. stol. př. Kr./ překládá tento více-významový výraz jednoznačně "panna". V tom smyslu má pak i toto slovo prorockou nosnost, tj. může být znamením, neboť porod mladé ženy by žádným zvláštním znamením nebyl. Ovšem váha proroctví leží na synu, který se má z panny narodit.

Evangelista Matouš, poučen Událostí Nového zákona, vidí v panně Marii a naplnění proroctví právě na ní /Mt 1,23/. Tak tomu rozuměla křesťanská víra - přes staré i nové námítky úzkého racionalismu, který nechápe jedinečný čin Ducha Stvořitele, ba nevěří ani v Božího Syna.

Dr. Hrbata

29. 9. 1988

králů aj. Vím, že údaje o biblickém pravěku jsou jen přibližné a leckdy jen domnělé. Královská doba v Izraeli je však skutečně dějinná; odkud pocházejí ty rozdíly v datování?

H: Dobře sis všimla této okolnosti. Tyto rozdíly najdeš i v nejnovějších spolehlivých studiích a jejich příčiny jsou hlavně tři: a/V obou izraelských říších se udávalo různě datum Novoroční slavnosti: V Judsku zůstali před babylónským exilem při starém podzimním datu, tedy přibližně koncem září dle našeho kalendáře; v Izraeli naproti tomu ji slavili na jaře, totiž přibližně v polovině našeho března. Už tím se lišíly údaje o půl roku. b/Nadto počítali v severní říši měsíce e před Novým rokem, v němž ještě vládl později zemřelý král, jako plný vládní rok zemřelého krále a zároveň jako plný vládní rok nového krále. /už tím se liší údaje o dva roky!/ V jižní říši počítali dle babylónského zvyku jen pro zemřelého krále měsíce či dny před Novým rokem, nikoliv však pro nového krále. c/Rozpor v chronologii se někdy zvětšily o mnoho let tím, že některí králové měli koncem své vlády spoluvládce jako označené vládní nástupce - a leckteří svatopisci počítali pak roky dvakrát: jednou pro krále, podruhé pro nástupce-spoluvládce. Chceš-li dostat směrnici pro řešení: Každý biblista se musí sám rozhodnout pro nějakou chronologii, kterou považuje za věcně nejpravděpodobnější! Pro nás je ta otázka ovšem podružná, protože my se neptáme moc po chronologii, nýbrž po poselství!

3'20" 22.9.
Když jste před časem hovořili o biblické zprávě stvoření a při některých hermeneutických poznámkách, označil jste Jahvistu, který žil v této době, za jednoho z největších svatopisců Izraele; ráda bych slyšela *veruňťť* (obsah jeho bohoslovného stylu).

H: Jahvista je fascinující postavou mezi starozákonními spisovateli. Je jisté, že učil na královské škole v Jeruzalémě a je hodně pravděpodobná domněnka, že pocházel z kněžské rodiny Ebjatara z Anatótu. Určitě dobré znal zásluhy i viny obou královských rodin Davida i Šalomouna; osobně znal osudný vliv Šalomounova harému /1. Král 11/ a neblahé tvrdohlavosti Rechbeánovy /1. Král 12/ na osudy říše. Tyto osobní zážitky, k tomu jeho velká inteligence a věrná víra v Jahve ho uschopnily i pohnuly, že sepsal hned po smrti Šalomounově /tedy kol.r. 930 př.Kr./ svůj spis, v němž mohl vyvolený národ jeho doby i pozdější generace poznat v hlavních liniích Boží dějiny spásy a tím lépe chápout jak své úkoly, tak i nebezpečí pro svou spásu.

Jahvista líčí, jak už od začátku vnikl hřich do lidských dějin; jak se lidé stále víc zapletali do těžkých vin /Gn 2-11/; ukazuje však též krásně, že se Bůh už od začátku milostivě skláňel k lidem a vytvořil vyvolením Abraháma pro lidstvo obrat k lepšímu. Jahvista pak zřetelně ukázal v klasicky hutných třech verších na začátku 12.kapitoly Geneze, že všeobecně Izrael a speciálně jeho tehdejší králové David a Šalomoun nebyli Bohem vyvoleni pro svůj prospěch; že tedy nesmějí bezohledně drancovat jiné národy, nýbrž že jejich vyvolení je jen viditelným znamením, že Bůh žehná a věrně zachrání všude a všechny ty, kteří se budou věrně snažit o oddanost k Boží vůli. Toto Boží požehnání dostanou tedy jednou i pohané a budou se snažit o pravý mír i přátelství s Izraelem. Jak se začalo uskutečňovat toto požehnání líčí pak Jahvista na příkladech Melchisedeka /Malkisedeka/ s Abrahámem /Gn 14/; přátelství Abímeleka /Gn 21, 22-34/; Lábana s Jakubem /Gn 31, 36n; Egyptanů s Josefem /Gn 41-50/. Jahvista zdůrazňuje, že zásada solidárnosti s Božími vyvolenci musí platit i v Izraeli samém a že na tomto postoji závisí požehnání či kletba. Za hlavní krásné vyznání víry pokládám u Jahvisty tyto dva verše v tzv. 2. knize Mojžíšově: "Jahve je Bůh plný slitování a je milostivý, shovívavý, nejvýš milosrdný a věrný; který osvědčuje milosrdenství tisícům pokolení; který odpouští vinu, přestoupení a hřich, avšak viníka nenechává bez trestu" /Ex 34, 6-7/. Boží pojem je u Jahvisty ještě hodně zlidštělý, anthropomorfní /Bůh tvoří člověka z hlíny; vdechuje mu duši nosem; prochází se za chladivého vánku zahrádou apod./.

*29. IX
7. 10. 1988
Dr. J. Hrbata*

29. 5. 1988

273/12

Proč nemá Olomouc arcidiecézího správce.
RaVat-Ceco naši poradci

Jurisdikční situace v olomoucké arcidiecézi je nelichotivou světovou raritou. Za osmset let jejího trvání dosud nikdy nedošlo k takové anomálii. (v níž je nutno spatřovat zlověstné znamení doby "s vyvrácenými klouby, jež šílí) Udivují proto zahořklé, ba někdy i jízlivé hlasy z domova, jež připisují vinu za tento stav "určitým kruhům římské kurie, jež nemají zdání, jak to tam vypadá." (Byly by nějak pochopitelné, kdyby vycházely z úst či z pera členů neblahého kněžského hnutí "Pacem in terris", protože by je diskvalifikovalo smýšlení a činnost jejich autora. Jinak jsou známkou malé či zkreslené informovanosti.) Tento hlasům s trochou dobré vůle (ale i ostatním, kterým jde hlava kolem nad tímto absurdním stavem) připomínáme několik zásadních faktů,

Kánon 421. § 1. nového církevního zákoníku říká: "V době 8 dnů od přijetí zprávy o uprázdněném biskupském stolci, musí sbor poradců zvolit správce diecéze, jenž by prozatím řídil diecézi, bez újmy kánonu 502. § 3.

Tak tomu mělo být i v olomoucké arcidiecézi po smrti biskupa Josefa Vrany. Zesnulý otec biskup však za svého života nejmenoval sbor poradců (jak předpisuje kánon 502, § 1), a to nejméně šest nevíce dvanáct členů.

A protože v Československu nemůže existovat biskupská konference/důvody nění třeba domácím vysvětlovat) nemohla stanovit, jak předvídá kánon 502. § 3. aby úkoly sboru poradců byly svěřeny olomoucké katedrální kapitule.

Ta má pouze liturgickou funkci a nemá žádné právo volit správce arcidiecéze. Mohla pouze pověřit svého děkana, aby vykonával funkci ekonoma arcidiecéze. A tedy po prvé ve svých dlouhých dějinách olomoucká arcidiecéze nemá osobu-nositele jurisdikce. Proto Svatý stolec dal přímo všem kněžím arcidiecéze pravomoc dispensovat od manželských překážek, a to pouze na dobu uprázdněného stolce, dokud se nový biskup neujme své funkce.

(Další světlo na problém, proč nemá olomoucká arcidiecéze právoplatného správce vrhájí Kánon 424, ~~vše~~ stanoví, že právoplatný diecézní správce

má být zvolen podle zásad jež jsou formulovány v kánonech 165-178. Pro posouzení řádnosti a právoplatnosti jakékoli volby v olomoucké

arcidiecézi dává dosti opěrných bodů kánon 170 a následující. Uvedený 170 kánon zní: "Volba, ježíž svoboda byla jakýmkoliv způsobem skutečně omezena je ze samého práva neplatná." Dále kánon 171 § 1. stanoví:

Neshopný hlasovat jsou: l. kdo je nezpůsobilý lidského úkonu.

29 SET. 1988

273
4

1 2.kdo nemá aktivní volební právo.3

3. kdo je potrestán exkomunikací, ať soudním rozsudkem nebo dekretem, jímž se ukládá nebo vyhlašuje trest.

4 kdo veřejně odpadl od společenství Církve.

A hlavně kánon 172 § 1. který říká:" Hlas je platný jen když je svobodný; proto je neplatný hlas, byl-li volič donucen přímo nebo nepřímo, vážnou bázni či podvodem, volit určitou osobu anebo více osob ve smyslu rozlučovacím.)

Celá tato složitá situace v olomoucké arcidiecézi by byla rázem vyřešena jmenováním "dobrého a svatého biskupa, jak se už celé měsíce modlí věřící arcidiecéze. Prodlužování tohoto anomálního jurisdikčního stavu škodí životu místní Církve na Moravě, vždyť Olomouc je metropolitní sídlo.

Postaví-li si nezaujatý člověk otázku, kdo má zájem na tom, aby ochaboval život víry na Moravě, aby tamní Církev byla soustavně oslabována, ba udržována ve stavu ochromení, lehké příjeď na pravou příčinu, a nepochlebe vtíraté propagandě " o dobré výli vyřešit důležité otázky vztahů mezi Církví a státem v Československu.

Kánon 421 § 2. nového diecézního zákoníku říká:

"Neuči-li se stanovené" dobu o jakémkoliv příčinu zvolen správce diecéze, pěnáši se moc ustanovit jej, na metropolitu nebo je-li metropolitní církev upřednostněna nebo dokonce metropolitní i sufragani, pěnáši se moc ustanovit jej na nejstaršího svého svých mítadlem ze sufraganiích biskupů."

Jak znamená sufragani t.j. biskupské diecéze je rovněž biskup, mimo tedy v této době nemohel ustanovit správce arcidiecéze.

Vatikán: Dnes dopoledne v tiskovém sále Svatého Stolce kard. Ratzinger seznámil veřejnost a novináře s novým apoštolským listem Jana Pavla II. "Mulieris Dignitatem" - o důstojnosti ženy. Jeho vydání oznámil sám Svatý Otec již o svátku Nanebevzetí Panny Marie /15. srpna/ při ukončení mariánského roku. List je psán formou biblické meditace a pojednává o důstojnosti a povolání ženy ve světle křesťanského zjevení s přihlédnutím k současným dobovým proměnám. Je rozvržen do devíti kapitol na sto stranách. Otázky o postavení ženy v církvi a společnosti sv. Otec v listě nerozebírá. Pojedná o nich v poasynodální exhortaci, která má vyjít v dohledné době. Naše posluchače upozorňujeme, že úplný text tohoto nového apoštolského listu Jana Pavla II "Mulieris Dignitatem" - o důstojnosti ženy, budeme vysílat v našich pořadech. První část uslyšíte již v ~~našem~~ pondělním večerním vysílání.

Polsko: Polští katoličtí intelektuálové žádají pro místní církev a nezávislé sociální složky možnost využítí státního rozhlasu a televize. Požadavek byl vznesen na zasedání varšavské sekce Klubu katolických intelektuálů, jehož předsedou je prof. Ondřej Stelmachowski, který byl mimo jiné i prostředkovatelem při nedávných jednáních mezi Lechem Wałencou a polským ministrem vnitra generálem Kiščakem. Klub katolických intelektuálů má v Polsku celkem 49 sekcí, přibližně v každém kraji.

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů

NSR: Moskevský pravoslavný patriarchát a německá biskupská konference vydaly společně knihu v rámci 1.000. výročí pokřestení Kyjevská Rusi. Včera v Mnichově s ní seznámili veřejnost místní arcibiskup kard. Wetter a pravoslavný arcibiskup ze Sverdlovska Melchisedech Kniha má název: 1.000 let mariánské úcty v Rusku a Bavorsku. Je k ní připojeno i stručné pojednání o modlitbě posv. růžence, od kard. Ratzingera. Kniha byla zatím vydána nákladem 4.000 výtisků v němčině, koncem roku však vyjde i v ruštině a bude moci být legálně dovážena do Sovětského Svazu.

Polsko: Poprvé od konce války byla úředně uznána katolická organizace vysokoškoláků "Mloda Polska", která působí v Poznaňském kraji. Není sdružena s žádnou stranou ani s jinou oficiální mládežnickou organizací a její program je založen na učení katolické církve, které chce též prakticky uplatňovat.

Řím: Ode dneška až do neděle probíhají v římském Slovenském ústavu sv. Cyrila a Metoděje oslavy 25. výročí jeho otevření a působení. Oslavy vyvrcholí v neděli slavnou mší sv., kterou bude sloužit v ústavu kard. Josef Tomko, prefekt posv. kongreš pro evangelizaci náro^{dů}.

San Salvador: Světící biskup hlavního města mons. Rosa Chavez pranýřoval v řídu 10 venkovánů, které se dopustily vládní oddíly 21. září v jedné vesnici blízko hlavního města. Mezi zabitými jsou i dva protivládní partyzáni. Podle náčelníka hlavního zprávu jsou o tomto masakru různé zprávy, které si odporují. Vláda dala najevo, že chce všemi prostředky vypátrat a poznat pravdu o tomto zločinu.

NDR: V erfurtu bylo včera ve středu zahájeno čtvrté ekumenické setkání představitelů evropských biskupských konferencí a pravoslavných i protestantských církví. Úvodní promluvu pronesl pravoslavý leningradský a novgorodský metropolita Aleksej, který je předsedou poradních komisí Evropské konference církví. Zasedání se účastní i milánský arcibiskup kard. Martini, který ve své řeči žádal větší ekumenickou spolupráci, která účinně poslouží i úsilí o světový mír. Zasedání potrvá do neděle 2. října. Předešlá setkání proběhla v Chantilly ve Francii /1978/, v dánském Logumklosteru /1981/ a v Riva di Garda v Itálii /1984/.

*Hans Skarvadg*RaVatPřed prvním pátkem v říjnu 1988

Letošní svátek sv. Václava jsem slavil dvakrát. Ve středu v Nepomucenu, kde jsme zahajovali nový školní rok, minulou neděli pak v Norimberku, v kostele unserer lieben Frau, v mariánském chrámu naší milé Paní. Víte, kdo ten kostel založil? Náš král a císař Karel IV. Proto jsou v něm i sochy sv. Václava a svaté Ludmily, proto tam také místní farář pozval mne i naši tamní českou církevní obec pod vedením Otce Pavla Kučery.

Kostel byl naplněný jako prý nikdy předtím. Z jedné strany byli Norimberčané, z druhé, pod sochou svatého Václava, našinci. A i těch bylo dost, když jsme po mši svaté zpívali svatováclavský chorál, rozléhal se pod klenbami toho chrámu, jako kdyby to bylo někde v Čechách.

Co jsem měl těm Norimberčanům při kázání říct? Připomněl jsem jim, že postavil-li Karel IV. krásný chrám jim, v jejich městě, začal budovat ještě krásnější dóm v Praze, středu tehdejší říše. Ze slavný vchod do té pražské katedrály, Zlatá brána, je ozdoben mozaikou Posledního soudu, která připomíná těm, kdo tamudy vcházejí, že do nebeského Jeruzaléma lze vejít jen s čistým srdcem. Ze ten nebeský Jeruzalém je architektonicky ztvárněn v kapli, která je vlastně srdcem celé té svatyně, v kapli svatováclavské. Jak je to popsáno ve Zjevení svatého Jana, v Apokalypse: délka rovná se šířce, stěny ozdobeny drahými kameny. Tam je hrob mladého českého panovníka, kterého celý národ nazývá dědicem české země.

Proč dědicem, co to vlastně znamená? To znamená, že česká země je jeho lénem, patří jemu. On je jejím vévodou, on je jejím vládcem. Proto také koruna českých králů byla vytvořena na míru jeho lebky a spočívala na jeho hlavě. Králově byla jen propůjčována, jako Václavovým zástupcům. Je to pojetí, které nalézáme snad jen v Římě při Petrově stolci. My dnes nazýváme papeže Kristovým náměstkem, Kristo-

vým zástupcem. A jistě právem. Ve středověku byl však pro papeže daleko rozšířenější titul "vicarius Petri", zástupce, náměstek Petrův. Jan Pavel II. je totiž Petrem našich dnů, má pro naši generaci zastupovat Petra, vyznávat jeho víru, osvědčovat jeho lásku ke Kristu. V tomto smyslu byl český král "vicarius Venceslai", náměstek Václavův. Měl ve svých dnech zastupovat svatého Václava, vládl na jeho místě, jeho jménem, protože jediným dědicem české země byl a zůstával svatý Václav. To bylo ovšem něco velikého, něco úžasného, něco, co by se dalo srovnat s moderní ústavou. Král, který byl korunován korunou svatého Václava, měl totiž vládnout v jeho duchu - a jaký to byl duch? Byl to duch evangelia. Nejpřípadnější titul svatého Václava totiž je "křesťan". Křesťan tout court, křesťan v nejplnějším smyslu slova. Svatý Václav patřil teprve k třetí generaci našich křesťanů. Zvláště vlivem svaté Ludmily dostal v ryzí formě a plnosti dědictví našich věrozvěstů Cyrila a Metoděje. On věřil v Boha Otce, který tak miloval svět, že poslal svého jednorozenceho Syna, aby nás spasil svou obětí na kříži. On věřil v Božího Syna, Ježíše Krista, který nás má tak rád, že k nám přichází ve svátostech, zvláště v eucharistii, a který nám právě prostřednictvím těchto svátostí sděluje svého Ducha. On věřil v Ducha svatého, který z nás činí Kristovy bratry a sestry a tím nám dává nesmírnou důstojnost Božích dětí. Cokoli učiníte poslednímu z mých bratří, řekl přece Kristus Pán, to činíte mně. Kdo se dotýká člověka, ten se dotýká Krista, ten se dotýká samého Boha. Není vskutku možné hlásat větší důstojnost člověka, než je tato, a svatý Václav ji uplatňoval hned na začátku našich dějin. Zaplatil to svým životem, ale postavil nás mezi přední národy Evropy, předal nám to, co vlastně učinilo Evropu velkou.

My to snad můžeme pochopit snáze a plněji než jiné generace, zažili jsme přece, jak to vypadá, když se popře Bůh, když se vyloučí ze života Kristus a jeho evangelium. Co potom zbyde z té důstojnosti člověka, kterou ctí a uznával náš svatý kníže, co se pak stane s nejzákladnějšími lidskými právy a s celým právním řádem?

Svatý Václav žije naštěstí tak hluboko v povědomí našeho národa, že ho odtamtud nelze vypudit. Dokazují to vždy znovu a znovu ta setkání u jeho sochy na jeho pražském náměstí, kam přicházejí ve velkém počtu právě mladí, kteří toho o svatém Václavovi - vlastně pouze o knížeti Václavovi - mnoho neslyšeli. Proto s vírou a důvěrou budeme volat i letos to, co jsme my zpívali už minulou neděli tam před jeho sochou v kostele naší milé Paní v Norimberku: Svatý Václave, nedej zahynouti nám ni budoucím!

RadioVaticana.cz

Česká sekce Vatikánského rozhlasu

ústav pro studium
totalitních režimů